

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 Ptas. Trimestre
UNIO POSTAL:
18 Ptas. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.457 - Dissabte, 7 de juliol de 1923

Edició del vespre

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis - Telèfon 1841

La situació a Barcelona

Continuen les vagues de l'art rodant

LA VAGA DE TRANSPORTS

Avui la situació segueix igual. Sembla que tendeix a augmentar la circulació de carros.

Continuen parats els tramvies i autobusos.

Aquest matí, complint ordres del comitè de vaga, abandonaren el treball els obrers descarregadors de peix.

A l'escorxador continuava el treball normal.

Les notícies d'un diari alarmista respecte dels obrers del Montepio de Sant Pere Pescador, no s'han confirmat. Han treballat 481 homes i 20 dones en la descàrrega de vuit vaixells.

Al moll del carbó treballaren en set vapors 663 obrers no associats i 218 carros.

AGRESSIO A UN CARRETER

A la una de la tarda el carreter Josep Fernández Rodríguez, de 25 anys, estava descarregant oli davant del núm. 13 del carrer de Jaume Gual.

Passà un subjecte que duia un ferro a la mà i donà un fort cop al cap del carreter, fugint tot seguit.

L'agredit sofrí una ferida de pronòstic reservat.

TRES DETINGUTS

Uns agents que escollien a la plaça de Tetuan detingueren dos individus que duïen pistoles automàtiques sense permís.

També fou detingut el conegut sindicalista Josep Batalla, per haver fet resistència en ésser detingut.

EL CONFLICTE DE LA CATALANA DE GAS I ELECTRICITAT

El personal de la Catalana del gas i electricitat es reunirà demà al local del Sindicat Lliure del carrer de Pònt per tractar, segurament d'una manera definitiva, de les bases contingudes amb l'empresa per mediació del governador civil.

LES ORDRES DEL COMITE DE VAGA

«Solidaridad Obrera» publica avui les següents títols:

«Ahi està lo que somos» — En Barcelona no hay justicia, ni imparcialidad, ni decoro, ni nada, nada. Solo resta en pie la fuerza al servicio de la Federación Patronal ante la dignidad y firmeza de los trabajadores.»

Després inserix, entre altres, les següents ordres d'un regust típicament moscovita:

«De potencia a potencia» — Con unanimidad admirable, ayer secundaron el paro los compañeros tranviarios, conductores de autobuses, taxis, coches de lujo y los obreros del Puerto. Nadie puede dudar del éxito de tan magno gesto solidario. Y hoy, por esas líneas, encarecemos a los compañeros de la Sección del pescado fresco que abandonen sus puestos, pues así iremos demostrando a los enemigos del proletariado que nuestra organización es algo cuya potencialidad no podrán abatir las malas artes de los conjurados de arriba. ¡Viva la solidaridad obrera!

«Aviso importante» — Con el fin de no irrogar perjuicios a los detallistas de pescado fresco, éstos podrán usar de un margen de tiempo para expender las mercancías adquiridas por la mañana, quedando entendido que después de la venta entrará en vigor el compromiso con la organización.

«Que cada cual cumpla con su deber» — El Comité de huelga.

«A los ferroviarios» — Compañeros ferroviarios: Habiéndose propagado en un sentido general la noticia de paro en vuestra Sección, nos apresuramos a advertiros que no hagáis caso de nadie que no sea este Comité. Los ferroviarios deben estar al cuidado de toda falsa maniobra, pues cuando la organización tenga necesidad de vosotros hará las gestiones convenientes. — El Comité de huelga.

«A los obreros herradores» — Se po-

Els polítics de Madrid tenen por

Retallam d'un diari de Madrid.

«A qué tanto miedo? — Preguntábamos antes que pasara y, en realidad, deberíamos decir que pasa. El miedo a no sabemos qué ha invadido a todos nuestros políticos. La mayoría de ellos, casi todos, realizan sus bienes, sacan el dinero de los Bancos y compran valores en Inglaterra y en los Estados Unidos. ¿Qué pasa? Para que el lector se dé una idea, le diremos que en estos últimos días la libra esterlina ha subido desde treinta a treinta y dos, y hoy pasa de este tipo, siendo la única razón la demanda extraordinaria que se hace en los Bancos de Madrid de dinero inglés, pues, como decimos, a toda prisa y gran nerviosidad se hacen compras de valores extranjeros. Las cuentas corrientes en el Banco de España y en otros, y las cuentas de depósitos, han disminuido en cerca de doscientos millones de pesetas.»

Politiques

EL CASINO DE SANS

El Casino de Sans, celebró reunión general extraordinaria.

S'acordà per aclamació continuar en la seva adhesió a la Lliga Regionalista de Barcelona, com a entitat cabdal dels ideals nacionalistes.

En la dita reunió es procedí també a l'elecció de nova Junta, ja que l'anterior havia presentat en sa totalitat la dimissió.

Resultaren elegits els següents senyors, que es distribuïren els càrrecs en la forma que s'expressa:

President, En Josep Guardiola; vice-president, En Josep Alemany; secretari, En Pau Macià; vice-secretari, En Tomás Plaza; tesorero, En Joan Figuls; comptador, En Félix Cusiné; bibliotecari, En Josep Nonell; vocals, En Modest Feu, En Jacint Laporta, En Marian Tarrida i En Pere Escrichs.

Formen la Comissió d'Acció Política els senyors Modest Feu, Marian Tarrida, Jacint Laporta, Josep Roig, Jacint Nubiola i Magí Baulés.

Causas i conseqüències

La premsa madrilenya, des de fa una curta temporada, ve demostrant el seu astorament per la possibilitat que el que han donat per anomenar «El Terrorismo Catalán», faci la seva aparició de la Vila de l'Os.

Ceris fets «detergents» darrerament a Saragossa i a Gijón, units a les espurnes de la vaga dels autònims madrilenys, han fet posar el crit al cel a la premsa que semblava no immutar-se davant del martiri de la ciutat nostra.

Serà endebades que les autoritats centrals esmercin tots els seus esforços per evitar a la capitalitat de l'Estat, la vergonya que no s'ha evitat a Barcelona: els detritus socials, els elements criminals i terroristes que des de fa massa temps sembla talment s'els tingun confinats exclusivament a Barcelona, segurament també voldran fer alguna tournée per fora. No es possible que els poders madrilenys, tan aptes per fer latiguillos a base de la «Santa unidad», indivisibilidad de la Patria Española», puguin evitar que aquesta Santa unitat, tal com ells l'entenen, els porti a dintre dels seus cenacles la malura que el seu desgovern no va poder evitar a Catalunya: els polítics de Madrid i la seva premsa, tenen raó d'estar astorats davant el llampegueig que fa sospitar que a la Messeta s'hi congria la tempesta: han de tenir massa trist record dels infortunis que a tots ens ha portat el mal govern al qual està subjecta Catalunya.

Es massa recent el record de la fi de l'infortunat Dato per no tenir esment que precedí a la seva trágica mort les genialitats dels delegats dels governs de Madrid: no poden oblidar que si a Barcelona es predicà l'incendi i el batall de sang, el qual fou portat a cap per les brownings, també succeí que el mateix dia de les noces del Cap de l'Estat, va córrer per Madrid

Gravíssimes acusacions

El que ha dit el marquès de Viesca

En la sessió celebrada dijous al Congrés, el diputat senyor Martínez Campos, marquès de la Viesca, pronuncià un discurs que fou molt comentat, per contenir acusacions gravíssimes, que l'orador anuncia que mantindrà i puntualitzarà quan calgui.

Com que aquell dia, com a conseqüència dels greus incidents del Senat, el govern incomunicà telefònicament Madrid amb la resta de la Península, els nostres lectors no van poder llegir l'extracte de la sessió en la forma amplíssima que donen els nostres corresponents a aquesta informació.

Per a subsanar aquesta deficiència, reproduïm a continuació les paraules del senyor marquès de Viesca:

«Nos hallamos en unos momentos cuya gravedad es inútil empeñarnos en desconocer, pues fuera de aquí ya proclama todo el mundo. Debemos de apresurar nuestra actuación, pues si no se nos adelantaran otros elementos. (Rumores.) Yo vengo dispuesto a hablar claro, y he de decir que el Consejo Supremo de Guerra y Marina, que tiene facultades para juzgar a los ministros, ha deducido de las declaraciones del general Berenguer, que se hallan incursos en responsabilidad algunos de los que desempeñaron el cargo cuando aquel era alto comisario. Puedo afirmar que con tal motivo van a ser solicitados en breve dos o tres suplentes para proceder a esos ministros, y se va a dar al caso — y por esto solicito yo un mayor rapidez en las decisiones del Parlamento — de que se nos adelanten esos elementos, que cuentan con el apoyo de un gran sector de opinión.

(Rumores de aprobación en las tribunas y voces de: «Así se habla!») Y debo añadir que en un alto centro se conspira a la luz del día, en pleno Madrid, circulan las listas del nuevo Gobierno, al que apoyan tres hombres civiles, dos de ellos pertenecientes al actual Gobierno. (Expectación.) Si convendría que el señor Gasset dijera algo sobre el particular; puedo agregar que el tercero es el señor Burgos Mazo. Y aún hay más: se discute en voz alta si se ha de fusilar a dos o tres políticos.

(Los anteriores párrafos producen emoción creciente en la Cámara y fuertes rumores.)

No nos entretengamos, pues, en buscar responsabilidades; para mí hay una clarísima, que voy a decir: Con arreglo a la Constitución, responden del Ejército los ministros de la Guerra, ¿no? Pues bien; yo aseguro que la catástrofe de Annual, origen de todo este debate, ha sido porque no había Ejército. Y por que no lo había? Pues por culpa de los ministros de la Guerra; repasad la lista de los que han ocupado el cargo. Dos causas sembraron en el Ejército la cosecha cuyos malos frutos recogió el vizconde de Eza: Hubo un ministro de la Guerra, el general Luque, que cometió tal género de arbitrariedades, que fué el que produjo la sedición del 17. Se hallaba entonces al frente del departamento el que hoy es presidente del Consejo Supremo de Guerra, quien terminó claudicando ante los sediciosos y acató con ver-

dadera mansedumbre que le residenciaron. Desde aquel día el Ejército se halla sin cabeza, y eso fué Annual, un ejército sin cabeza.

Y yo pregunto: el hombre que claudicó ante un movimiento revolucionario, el que careció de valor para reprimir aquella sedición, ¿tiene ahora autoridad para juzgar a los que se retiraron ante los rebeldes en África? Brindo el problema a vuestra consideración, y lo hago porque hay un movimiento revolucionario, porque se trata de pedir uno o dos suplentes y se discute si se fusila a uno o dos ministros.

¿Decís que no hay figura de delito? Yo he denunciado ante el Congreso español que sólo para el suministro de cebada en África se destinaban dos millones de pesetas, que nadie sabe a donde iban. Lo dije y no se me hizo caso. Hoy me conformo con dos cosas: con que se traiga lo poco que pueda haber del expediente instruido por el señor Bazán sobre responsabilidades administrativas y el expediente incoado para averiguar lo concerniente al desfalco de Larache.

Y en esta situación yo interrogo si los que han administrado al Ejército español no están incursos en responsabilidad. Ha habido malversaciones, y si hace falta demostrarlo, aquí estoy dispuesto a presentar una proposición acusatoria; no pido más que siete firmas. Muy bien, muy bien. Rumores de aprobación en toda la Cámara.

El ministro de la GUERRA. — Respecto a las graves afirmaciones formuladas en su discurso por el señor marquès de la Viesca, las dejo a su exclusiva responsabilidad. Lo que no puedo dejar pasar sin la más enérgica protesta es que se juzgue al actual presidente del Consejo Supremo de Guerra y Marina por actos anteriores. (Fuertes rumores, que obligan a sentarse al general Aizpuru.)

Rectifica el marquès de LA VIESCA. — Yo soy de los que apoyan al Consejo Supremo mientras no se salga de la esfera de sus atribuciones. (Bien.) Lo que sucede, yo así lo veo, es que en todo esto no hay más que política: en la cuestión de las responsabilidades, en el Ejército y en el Parlamento y en todas partes. Si de fuera no viene algún juez providencial, tan grande y tan profunda es la división que existe entre ciertos elementos y en la opinión pública, que temo una guerra civil, pues nosotros no estamos capacitados para juzgar a nadie sin pasión.

El presidente del CONSEJO dice al orador que vaya a la comisión cuya formación propone el Gobierno para depurar las responsabilidades y que formule todos los cargos que ha hecho públicos, con lo cual cumplirá con su deber. (Fuertes rumores.)

El marquès de LA VIESCA. — Pueden contar conmigo para todo ello; pero insisto en llamar la atención del jefe del Gobierno sobre la necesidad que con urgencia se haga la acusación: porque así lo pide el país en masa, y debe atorrarnos la idea de que vengan otros elementos y nos encontremos con que aquella prerrogativa nos la ha quitado otro tribunal. (Rumores.)

la sang innocent, a l'escat del mateix portaveu de mort que sembla d'horror durant uns anys la terra nostrada.

No es pas doncs d'estranyar l'angúnia i espantament de la premsa madrilenya davant certs fets que semblen indicar que també allí volen arribar ara les «fúries», que porten i han portat el dol i el trastorn a tantes i tantes llars catalanes.

Mentre als polítics i a la premsa governants els semblava que la mort violenta era fruitera a conrear únicament a Catalunya, el seu astorament no es feia visible, el seu optimisme era tan proverbial com la seva

ignorància, però ha bastat que certs fets semblessin presagi de que també al centre podien arribar les branques d'aquell fruiter de mort, perquè se'n adonessin de que no sols per fer latiguillos patriòtics ha de servir la unitat de les terres d'Espanya, que si es creien que de la nostra desgràcia no n'havien de patir, s'enganyaven ells mateixos sense adonar-se'n, fent realitat aquella màxima de la Rochefoucauld: «Tan fàcil es enganyar-se un mateix sense donar-se'n compte, com difícil es enganyar els altres sense que ells no se'n donin compte».

FRANCESC VENDRELL

La Sra. Teresa Cutchet i Lluch

vídua de Bonaventura Cutchet

mori el dia 1.º del corrent havent rebut els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

A. C. S.

Els seus fills Maria, Francesc i Montserrat, filla política Cleofé Pascual, néta Maria C. Cutchet i Pascual, nebots, nebots polítics, cosins, cosins polítics, i família tota, en recordar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir als piadosos sufragis que, per a l'etern descans de la seva ànima, se celebraran el pròxim dilluns, dia 9 del corrent, a dos quarts d'onze del matí, a la parròquia major de Santa Anna, que els en quedaran reconeguts.

Les misses després de l'Ofici i de seguida la del perdó.

Per respecte a la santedat del temple el dol es dona per despatit

No es convida particularment.

Els Excm. Srs. Bisbes de Barcelona i Sen d'Urgell han concedit indulgències en la forma acostumada.

EL SENYOR

Josep Maria Cases i d'Ayxemús

mori el dia 26 de juny proppassat

havent rebut els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva germana senyora Teresa Cases i d'Ayxemús, tia (absent) i parents tots (presentes i absents), en recordar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen que encomanin a Déu l'ànima del difunt i assisteixin a l'Ofici i misses que, en son sufragi, se celebraran dilluns, a dos quarts d'onze, a la parròquia de Nostra Senyora de Bellem.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

BANCA ARNÚS

Successora d'Evarist Arnús - Casa fundada l'any 1846

CASA MARIU

Passatge del Rellogge

Telèfons A. 1912 i 1913

APARTAT DE CORREUS

número 425

CASA CENTRAL

Plaça de Catalunya

Telèfons A. 631, 4620 i 4621

Sucursals a Balaguer, Berga, Cervera, Igualada, Lleyda, Manresa, Puigcerdà, Solsona, Tàrraga i Vich

Tota classe d'operacions de Banca i Borsa

CAMBRA CUIRASSADA

TARIFA dels Compartiments de Lloguer (Comprès l'impost de l'Estat)

Models	DIMENSIONS EN CM			CAPACITAT	UN TITULAR	DOS TITULARS
	Alçària	Amplada	Fondària			
A	12	20	56	14,762	22 ptes. any	51 ptes. any
B	18	20	56	21,800	36 » »	79 » »
C	18	41	56	44,173	50 » »	133 » »
D	25	41	56	60,075	75 » »	195 » »
E	40	41	56	96,163	90 » »	262 » »
F	59	41	56	139,272	120 » »	398 » »

Direcció telegràfica i telefònica: BANCARNÚS

Cristalleria, Pisa i Porcellana

Despatx i Vendes
Rda. Universitat, 6
Telèf. 5510 A

Magatzems i Tallers
Carrer Cortis, 413
Telèf. 317 H

Aquesta casa rep continuament, de les més importants del país i de l'estranger, les últimes novetats en Vaixelles, Jocs de cafè, te, Serveis oristall, Bomboneres, Majòliques, etc., etc.

Vaixelles angleses
Mintons

Serveis oristall
Baccarat
Val Sant Lambert
Badalona

Decoració de Vaixelles: Pisa i Porcellana a gust del comprador, models novetat efectuat als seus

TALLERS DE DECORAT

Serveis per a Restaurants, Cafès, Balmes i Comunitats Religioses.

Expedicions a Provincies

Vendes a l'engròs i detall

6 - Ronda de la Universitat - 6

FRANCESC FERRER ANGLADA

Les selectes xocolates elaborades pels

Monjos de Montserrat

es ven l'antiga Fàbrica de Pastes de Sopa de JOSEP BIGORRE, carrer de la Boqueria, 40, i la seva Sucursal, Plaça de la Llibertat, 4 (Gràcia).

Hipofosfits Sant Jordi

reforcen, fan gana i sang nova

De venda: Farmàcies i Centres d'específics

SANATORI

Naturista Ferrandiz 15 km. Barcelona. Nutrició, Raquitisme, Paràlisi, Ossos, Deformacions. — Preus des de 6 ptes. Tot inclòs. — Consultori: MALLORCA, núm. 236. — Telèfon 75 G.

Vida religiosa

Avui: Sants Benet XI, papa i confessor, i Odón, bisbe d'Urgell. — Demà: Sant Procopi, màrtir, i Santa Isabel, reina de Portugal.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Santa Maria del Pi. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

La missa de demà: Dominica VII després de Pentecostès, color morat.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de la Concepció, a Sant Francesc, o a Santa Clara, o a l'Ensenyança (Eixample), privilegiada.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Nostra Dona dels Desemparats. — Demà, Torn de Nostra Dona dels Dolors.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn dels Dolors de Maria, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de la Immaculada Concepció, a la mateixa capella.

— Parròquia de Santa Madrona. — Cultes de la setmana. — Demà, diumenge, misses cada hora; la darrera a dos quarts d'una. A les deu, missa solemne cantant la missa «Cum jubilo» la clerecia i el poble i benedicció de la bandera del Pomell de Joventut dels SS. Cors de Jesús i de Maria, que apadrinaran els germans Josep i Antònia Estruch Píera. Al final, cant de la Salve i del Virelai montserratí. A les dotze i a dos quarts d'una, plàtica doctrinal.

Tarda, a les cinc, Rosari, funció del Carme i sèrm.

Divendres, dia 13, a dos quarts de vuit, exercici de la Pia Unió dels Dolors i missa per l'associada difunta Josepa Maria Manen. A les vuit, funció a Sant Antoni de Pàdua i repartiment de pa als pobres.

Cada dia, a les set del matí, missa i Mes del Carme.

— Parròquia de Santa Maria del Pi. — Demà, diumenge, la primera missa, a les quatre, la segona, a les sis; les altres cada mitja hora, i la darrera, a dos quarts d'una. — A les set, missa parroquial amb explicació del Sant Evangeli pel reverend Econom d'aquesta parròquia.

Oració de les Quaranta Hores. — Demà, segon dia, a les sis, exposició de S. D. M. A dos quarts de deu, res d'Hores Menors. A les deu, Ofici solemne cantat per la reverenda Comunitat.

Tarda, a les tres, Cateisme. A les set, cant de Completies, Hitanies, benedicció i solemne reserva.

Demà passat, dilluns, darrer dia de les Quaranta Hores. S'exposarà a S. D. M. a dos quarts de set i es reservarà com cada dia a dos quarts de vuit del vespre.

— Parròquia de Sant Agustí. — Demà, diumenge, es diran misses com de costum. A les deu, missa cantada. A les dotze, missa i punt doctrinal.

Tarda, a les sis, Rosari i primer dia de la Novena a Nostra Dona dels Desemparats.

— Solemne commemoració i devot Novena que a la Vierge de Carme consagra sa

Bisbat

— A Tarragona ha obtingut el gran de doctor en Sagrada Teologia amb la qualificació «examine discrepante», En Joan Serret i Farrés, d'aquesta diòcesi.

— Aquest matí s'ha celebrat a la Catedral funerals en sufragi del difunt canonge doctor Casañas.

El dia assistit una nombrosa concurrència, la qual ha posat de relleu com era estimat el difunt ardiaca.

El dol era presidit per la família del difunt, junt amb el vicari general doctor Ferrer, qui portava la representació del nostre venerable Prelat.

Al chor hi havia un títol, i la capella de música de la Catedral, sota la direcció del Mre. Sánchez Marraco, ha interpretat una inspirada missa.

— Subscripció per a la coronació de la Verge de la Gleva. — Suma anterior, 5300 pessetes; Francesc Simon, 100; Francesc de Manana, 100; Ramon Volart, 100; senyor Ignasi Font i germans, 100; senyora vídua de Ragad, 100; Maria Ricart d'Amat, 100; R. J. Estany, 100; Anna Salvadó de Guàrdia, 100; Camil Fontanilles, 50; Adrià Rosell, 50; Esperança R. Vda de Codorniu, 25; Maria Turull, 25; Carme Mas de Serra, 25; Rosa Costa de Cirera, 50; Emilia Corbatera, 50; a la memòria de Mercè Pons i Pells, 50; Santes de plata; Joan Guàrdia, 250; Concepció Puigol Vda. Gera, 100; Teresa Novellas de Tell, 25; Carles de Fontcuberta, 100; marquès de Fontcuberta, 100; una devota, 125; baronessa de Güell, un broquet i un anell; Montserrat Sentmenat de Romero, pedres; una devota, 10. Total, 5400 pessetes. (Seguirà.)

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

SENAT

Madrid, 6, 830 nit.
El senyor BAS rectifica, fent-ho també el ministre de la Governació.

Continua la interpellació del senyor Duran i Ventosa sobre el problema nacionalista de Catalunya.

El senyor SALA enten, com a resultat d'aquest debat, que els regionalistes i nacionalistes, en compte d'apartar-se com feren altres vegades, hauran de col·laborar en l'obra del Govern formant part de la comissió.

Recorda la Comissió extraparlamentària que s'ocupa d'aquesta qüestió, i proposa al Govern que, com a base dels treballs que s'han de realitzar, es pren el projecte de reforma autonòmica municipal, ja que en ell estan condensades les aspiracions i anhels de tots quants es venen preocupant per les millores del règim local.

Es mostra conforme amb el senyor Duran i Ventosa en que l'anomenat problema català solament pugui resoldre's d'una manera efusiva; però per això és necessària una modificació de procediments puix nosaltres — diu — solament haurem de basar-nos per la solució del problema en l'afirmació de la unitat de la Pàtria.

El senyor ESTADELLA rectifica el seu criteri respecte al senyor Sala en el problema català, i es felicita d'això, declarant que l'únic que l'aparta d'ell és el fet que per qüestions particulars d'aquell amb el senyor Cambó, ataquí institucions que mereixen solament lloances.

Defensa als sacerdots catalans que influeixen als nens el seu amor a la Pàtria petita, sense que això signifiqui que prediquen l'odi a Espanya.

Respecte als comptes de la Mancomunitat de Catalunya, té que dir, com a conseller que és d'aquesta institució, que la llei perquè fou creada li concedeix una personalitat jurídica especial que l'eximeix d'enviar els seus pressupostos al Tribunal de Comptes del Regne.

La Mancomunitat és una institució que maneja valors catalans, i ella rendeix escrupolosament comptes a una Assemblea constituïda per elements catalans de tots els sectors polítics.

Es dol de la contestació que el Govern ha donat al seu discurs.

El solament preferia fer l'apologia de l'autonomia, de la descentralització, i a això se li contesta que estava posant en perill els fonaments de la unitat nacional. Aquesta acusació la rebutja per injusta i improcedent.

Fe un estudi històric per a demostrar que l'unitarisme espanyol començà en 1810 i estava per complet realitzat en 1848; de manera que no és exacte que nosaltres ataquem als fonaments nacionals de la unitat espanyola.

Entenc que quant més catalana sigui, més treballa en profit de la grandesa d'Espanya.

Prega al Govern que quan més aviat millor doni solució al problema autonòmic, puix no tots els catalans pensen com nosaltres — diu — que si calguéssim cauríem de cara a Espanya. No oblideu que ens titulem de separatistes sospitosos, a Catalunya podem ésser titulats de traïdors.

El senyor SALA rectifica.
Entén que la Mancomunitat catalana està obligada a retre comptes, ja que rep quantitats de l'Estat per a ensenyament, carreteres, i altres, i sobretot, per que aquesta por a retre comptes?

El senyor ESTADELLA. — No és por; és que altres institucions que també reben diner de l'Estat tampoc reten comptes al Tribunal de Comptes.

El senyor SALA. — Això no ho justifica.

Insisteix que hi ha sacerdots a Catalunya que ensenyen a avorir Espanya i per a demostrar-ho cita alguns textos de periòdics en els quals un sacerdot ataca la bandera espanyola. Això és una plaça social, que jo tinc l'obligació d'assenyalar dabant del Senat.

Es felicita de les paraules del senyor Estadella, i — diu — això m'aproxima a S. S., i més a prop estic del senyor Estadella que dels regionalistes.

Acaba insistint en que el problema català només tindrà solució dins

d'una compenetració d'idees. Estant els uns contra els altres, continuaran essent un problema insoluble.

El senyor ESTADELLA. — Se que en el fons el senyor Sala està conforme, i confio que llimades asprors exterioris, arribarà una dia que units prediquem en pro del regionalisme.

El senyor SALA. — I serà per a mi un gran honor.

El senyor ESTADELLA. — Però ara no vaig a contestar la rectificació del senyor Sala.

Vull protestar de les paraules del Govern de que jo procedia en aquest debat amb pena per contrarietats polítiques; i això no és exacte. Prova d'això és que vaig a actuar com a representant de l'espanyolisme anunciant una interpellació al ministre de la Governació sobre que el Govern quan li convé als seus fins electorals no ha dubtat en nomenar de Retal ordre alcaldes francament separatistes, atorgant el seu ajut a elements d'aquella filiació política.

El ministre del TREBALL, en nom del Govern, accepta la interpellació. Afirmar que el Govern manté tot quan digué per paraules del seu president.

Es preocupa del problema català; però al mateix temps es preocupa del problema de la vida regional d'Espanya.

Assigura que en un termini molt breu presentarà una ponència al Parlament, avançant que es tractarà el problema acomodant la vida regional d'Espanya a les modalitats modernes i fonamentant-se en la vida municipal.

Vol insistir en que no es tractarà res que alteri en el més mínim la unitat de la Pàtria.

S'assenyala l'ordre del dia per a dimarts, i s'aixeca la sessió a dos quarts de vuit de la tarda.

CONGRES

Madrid, 6, 9'15 nit.

Quant a l'aigua, diu el senyor Gasset que el senyor Sabarrit té raó, perquè cal acudir amb urgència a la solució del problema, puix el Canal d'Isabel II es feu per a una població de 200.000 habitants i avui Madrid en té triple. Quan es faci el nou Canal quedaran subsanades aquestes deficiències.

Altres diputats formulen precs d'escas interès.

Ordre del dia

Continua discutint-se el dictamen sobre el projecte de llei ampliant per un any més la facultat de fer rebuixes superiors al 30 per 100 en la segona columna de l'aranzel per a determinades partides, als països que atorguin als productes espanyols aventatges equivalents.

Rectifiquen els senyors FANJUL i BENITEZ DE LUGO.

Se suspèn aquesta discussió i continua la relativa a la proposició sobre les responsabilitats.

El senyor LERROUX fa ús de la paraula i comença amb l'anunci de que serà breu, puix li sembla tan important liquidar ja aquest assumpte que per a ell tota demora seria un cas de consciència.

Afirma que la minoria republicana no formà part de la Comissió que es vol nomenar. L'opinió reclama justícia sobre l'actuació d'Espanya al Marroc i la reclama amb tanta insistència i amb tal apremi, que quan el Consell Suprem de Guerra i Marina ha fet una part d'aquesta justícia a l'ordre civil se li ha creat una situació que obliga a fer justícia amb tota energia. És una revifalla de la sensibilitat de l'ànima nacional, potser perquè no s'han depurat responsabilitats anteriors des del 1909.

En aquesta situació, m'explico — diu — les paraòles que ha hagut de dictar el Govern per a no actuar directament d'acusador i fiscal. Potser no oblidí aquest Govern que en ell hi ha homes que figuraven en la desgràcia de 1898.

El nomenament d'una comissió em sembla ineficac, i per això em proposo romandre-hi absent. I em sembla ineficac perquè seran jutjats homes que han governat en el nostre país, que han estat els liberals i els conservadors i la comissió donarà a aquestes dues tendències la majoria absoluta, perquè si bé no es podran elegir més de set, es dona-

rà la circumstància que hi haurà 14 diputats en la comissió que seran jutge i part a la vegada. Això no hi ha qui pugui desmentir-ho.

Aquí ja s'ha dit que hi ha presumptes responsables, puix el propi cap del Govern ha dit que potser ell també sigui responsable.

Per tot això, insisteixo que no puc anar a la Comissió, ni personalment, ni representat.

Altament, quan noto que per aquesta comissió es vol dilatar el temps, per arribar en la depuració de les responsabilitats fins a l'any 1909, penso que s'incorre en el mateix cas que s'imputa al senyor Cierve quan dicta les Reials ordres sobre l'expedient Picasso, assenyalant un límit a la investigació de les responsabilitats.

La catàstrofe de 1921 té els seus germens en 1917 i 1909, i aquesta la té en 1906 i aquesta els té en 1898, que a l'ensem pren els seus precedents en 1893. És clar que se'n podrà dir que així es podria arribar fins al diluvi, però cal concretar un cicle i aquest és el de la Restauració.

Avui vivim sota la constant pressió de l'opinió pública i jo no vull carregar sobre la meua consciència la seguretat de jutjar sense coneixement de causa. Per això no vull figurar en aquesta Comissió.

Cometen un error quan un succeís extraordinari el voleu jutjar per procediments ordinaris. Perquè no es tracta de jutjar un home, un Govern ni un partit polític, sinó tot un règim.

Si el que vos interessa és sols el càstig, no puc imputar-vos mala fe; però, si obreu de bona fe, per què no vos confieu als homes parlamentaris que no han governat i estan lliures de tota responsabilitat? (Rumors).

Quan es procedeix amb independència no pot imputar el qualificatiu de ministerial, però sí que cal pensar que l'opinió de fora d'aquí ha d'exigir plena satisfacció.

Donada la forma com heu format la majoria, no hi ha garantia que, arribada l'hora de votar un dictamen, es procedeixi amb justícia.

Això ho hauria dit des del primer moment, però millor ho dic després de l'esdevingut ahir.

Jo no considero al Govern amb autoritat per a imposar justícia, ni per uns ni per altres procediments.

Grans són els mereixements del general Aguilera i lloables els seus propòsits de fer justícia; però entenc que les paraules d'ahir del cap del Govern, contestant al general Aguilera, si no van seguides de fets, no seran sinó paraules.

El general Aguilera no havia d'estar ja en la presidència del Consell Suprem de Guerra i Marina, per decòr del poder civil. (Molt bé, molt bé).

No han de passar més de 24 hores sense que apareguin a la «Gaceta» unes ratlles destituïnt el general Aguilera.

Aquest general pot ésser útil a la pàtria en altre lloc. (El senyor Besteiro demana la paraula).

En aquesta situació tal vegada esteu disposats a sacrificar-vos pel prestigi del poder civil i pel benestar de la pàtria; però és necessari que també es sacrifiqui el règim i en primer terme el que està al capdamunt, de tot.

El PRESIDENT. — El règim està aquí representat pel Govern, al qual se li han de demanar els sacrificis que es vulguin demanar. (En algunes tribunes hi han murmurs).

El senyor VILLANUEVA li contesta. Diu que no recorda que en el Govern hi hagi ningú que es consideri responsable i hi hagi romàs en el Govern.

Si el Govern hagués formulat acusació contra persones que pertanyessin a partit oposat, es parlaria de venjança i d'abusos de força, i per això el Govern no ha acusat ni acusarà.

Això, en tot cas, ho ha de fer la Cambra.

Els diputats d'oposició tenen facultats per a sol·licitar totes les dades i expedients que necessitin per a jutjar.

El senyor IGLESIAS. — Aquí no hi ha règim parlamentari.

El senyor VILLANUEVA. — La prova de que n'hi ha és que S. S. està aquí.

Aquí les oposicions exerciten llurs

facultats amb una exuberància com no existeix en altres Parlaments, sobretot en els europeus. (Rumors).

Nosaltres tenim dret a exigir de vosaltres un xic més que el silenci, perquè si és veritat que existeix un estat d'opinió favorable a la depuració de les responsabilitats, vosaltres teniu el deure de recollir-lo i portar-lo aquí. Si no, no sou un partit d'opinió.

No es pot acceptar el criteri que el senyor Lerroux exposa per a no figurar en la Comissió, puix pensant així no es podria pertanyer a cap Comissió.

No és exacte que la Comissió hagi de concretar les responsabilitats a 1909.

El senyor PRIETO. — Però la Comissió no anirà a cercar les responsabilitats fins Adam i Eva. (Rialles).

El senyor VILLANUEVA. — Ja ha dit el senyor Lerroux que podrien arribar fins el diluvi, i d'aquest a Eva no hi va gaire. (Més rialles).

Ja en 1908, quan vaig veure el camí que es seguia, vaig desaparèixer, i ho vaig dir des d'aquesta escaleta. Vaig afirmar que no quedaria altre recurs que enviar expedicions militars.

Està clar que ens podem remuntar fins 1903, però no em sembla que es pugui culpar tota la Restauració, puix per aquest procediment penaríem també la República. La Restauració acabà la guerra colonial.

S'estranya el senyor Lerroux que les coses extraordinàries es sotmetin a una Comissió. Quin altre instrument parlamentari hi ha a Espanya?

El senyor LERROUX. — Per això mateix que no hi és, i cal cercar un altre camí. (Rumors).

El senyor VILLANUEVA. — A Espanya no hi pot haver justícia si no la fan els mateixos espanyols. Per això mateix, cal venir a la Comissió per adreçar-nos servint per a testimoni, dir-li a l'opinió el que passa.

El Govern avui se sent més fort que ahir, i és per la serenitat amb que va procedint.

El cas del general Aguilera és un incident sorgit a l'altra Cambra, que en altres circumstàncies seria facilíssim la solució; però avui el Govern ha de procedir amb molta cura perquè es tracta d'un general que ocupa un càrrec especial, en el qual l'opinió hi té posada l'atenció i si se'l destituïssim, es podria creure que el Govern volia escamotejar a la justícia el seu exercici.

El senyor LERROUX rectifica i diu que els governs, si hereten la glòria de llurs antecessors, també hereten llurs responsabilitats. Per això vaig dir que són els liberals els que perden les colònies i que feren el tractat de París. De la resta que ha dit S. S., no vull tractar-ho a fons.

Com que amb motiu del dictamen d'aquesta Comissió, o d'una altra, ha de portar-se a debat el tema de les responsabilitats, per deshores em reservo el dret de parlar per a complir el compromís que fora d'aquí he contractat amb l'opinió.

El senyor CORDERO. — Si, per a parlar de l'Arca de Noé.

El senyor LERROUX. — El que jo vull és que no es faci justícia parcial, perquè si així es fa, tot es reduirà a que aniran a presidir uns coronels i caps, i d'homies civils cap. I jo no sóc dels que diuen que «del lobo un pelo», puix vull el cap del llop.

Perquè no es cregui que ens opossem a la Comissió, votarem la candidatura que les minories acordin; però no hi figurarem.

Li sembla que seria millor per al Govern no seguir parlant del cas del senyor Aguilera, però creu que el Govern no pot parlar amb arrogància després d'aquest cas i del que ha passat amb el capità general de Catalunya.

El senyor VILLANUEVA també rectifica, i diu que no hi ha d'haver impunitat per als homes civils. Vinga amb gallardia l'acusació, i es tramitarà.

Si S. S. vol el cap del llop, contribueixi a matar-lo. (Rialles).

Admira al senyor Lerroux; però es dol que no abandoni el sistema d'acusar de débil el Govern; i és — afegeix — que S. S. segueix parlant

en llenguatge d'altres temps, i el Govern s'acomoda a les circumstàncies, sense que això sigui obstacle perquè cada u es tracti com es mereix.

El senyor LERROUX insisteix en no figurar a la Comissió, perquè està convençut de la seva ineficàcia.

Quan jo he culpats el Règim, és clar que culpo a tots els que han governat; jo parlo del Règim i dels que el representen, amb tot el respecte que la llei m'imposa. (Rumors).

Però és que no anem a poder discutir el Règim? Però és que en el país no hi ha capacitat revolucionària? (Els socialistes: Per culpa de sa senyoria.)

El que passa és que no venen que està calent ço que queda d'aquest règim.

El senyor GRIJALBA. — Fa 20 anys.

El senyor LERROUX. — Què importa això per la joventut que té S. S.? (Rialles).

Acaba dient que davant l'activesa dels generals que fan un moviment revolucionari sense fer-lo, s'ha d'afegir la supremacia del poder civil.

El senyor BESTEIRO diu que els socialistes reconeixen, amb el senyor Lerroux, que les responsabilitats no es depuraran completament mentre no es transformi l'actual estat de coses. Parlava el senyor Lerroux del cap del llop, però jo el que he vist és que les esquerres ens entretenim arrancant pèls, però ningú ha arribat fins al cap.

El senyor PRIETO. — És que el llop hi somriu de quan en quan.

El senyor LERROUX. — Ens somriu a tots. (Rialles).

El senyor BESTEIRO diu que en el Parlament anterior al senyor Lerroux acceptà un lloc a la Comissió i no hi assistí. En aquestes Corts és més síncor i no accepta lloc a la Comissió. És que la independència ministerial consisteix en no figurar en la Comissió?

Nosaltres creiem que és un deure de les minories anar a la Comissió, puix tenim una funció fiscalitzadora, per a denunciar al país el que ens sembla mal fet.

Nosaltres acceptem anar a la Comissió, amb les condicions que hem exposat, sense perjudici de cercar altres responsabilitats. Aquesta Comissió té com a principal comesa el cercar les relatives al desastre d'Annual. Tota altra cosa que és digni són abstraccions que no porten a res pràctic. Si després es volen altres comissions que turguin més, ven vingudes siguin; però abans que res hem d'anar a l'essencial.

Aquesta minoria no fa cap excitació al Govern perquè procedeixi contra el general Aguilera; i diem més: que creiem que des d'ahir s'està jugant un xic a la defensa heroica del fur civil. Ara s'ha erigit el senyor Sánchez Guerra en «santón» del poder civil, i quan estava en el banc blau no es cuida de defensar-lo.

Per a nosaltres, no hi ha poder civil ni militar; sols hi ha poder públic.

Insisteix en que els socialistes no poden excitar el Govern a que destituïxi a l'home que fins ara és l'únic que està complint amb el seu deure.

El procés de les responsabilitats s'ha de realitzar, tant si es vol com si no.

El senyor SANCHEZ GUERRA diu que ha demorat la seva intervenció perquè en el parlament es discuteix amb el Govern, i si ell s'hagués interposat entre les esquerres i el banc ministerial, bona part del debat hauria estat al voltant de la seva persona.

Elogia les paraules que ahir pronuncià al Senat el cap del Govern. També elogia les que ha pronunciat aquesta tarda aquí el senyor Villanueva.

Creu, com el senyor Besteiro, que no hi ha més que un poder, que és el poder públic.

No comprén per què no ha de tenir autoritat per a defensar-lo ell, puix des del banc blau va realitzar actes que no es poden haver oblidat.

Recorda que mentre ocupà la presidència de la Cambra tots els Governos que passaren pel banc blau trobaren en ell decidit apoi.

Pessa a detallar els antecedents de la última crisi i diu que el senyor Villanueva, en representació dels li-

berals, va ar que calia acceptar la dimissió del senyor Bugallal. (El senyor Villanueva fa signes negatius).

Nega que la crisi es fes per culpa del senyor Cierva, puix fou perquè volia que es liquidés l'incident de la dimissió del president de la Cambra, senyor Bugallal.

(Com que l'orador parla d'esquena a la tribuna, se'l sent molt malament.)

Com que aquest incident no es liquidava, vaig dir que no podia seguir sense dignitat en el poder.

Dir que en la crisi, no hi hagué consultes, com ha suposat el senyor Cierva, perquè com tot passà a la llum del dia, no calia consultarlo.

Afegeix que tal com estava aleshores la situació, ell aconsellà al Rei que no hi havia millor solució, que la vinguda al poder de la concentració liberal.

Afirma que les seves relacions amb el cap del Govern han estat sempre honestes i de bona fe. (Rialles.)

Afegeix que ell no ha necessitat ésser requerit per a res.

Dir que portà l'expedient Picasso al Parlament a consciència que havia de portar-lo i l'hauria portat encara que no hi hagués l'oferta anterior del senyor Cierva, que a Sevilla digué dues coses: que s'aniria a Alhucemas i que l'expedient Picasso vindria al Parlament, perquè a l'opinió no se li podia escamotejar el coneixement de cap cosa.

Manifesta que el nomenament de la comissió no deixa d'ésser una proposta del govern que ha pres cos amb la proposició del senyor Alvarez Valdes, puix recorda que el marquès d'Alhucemas digué que havia estat ell el que l'havia remès al president de la Cambra. Després es tracta d'una proposta de Govern.

Manifesta que a ell tampoc li agrada la proposició del Govern, però en el Parlament es realitza una labor col·lectiva i no s'ha de veure a satisfer capricis individuals.

Cal no oblidar-se de la realitat del moment i que hi ha a l'opinió una gran part que desitja la depuració de les responsabilitats.

Afegeix que els conservadors, aniran a la comissió, però se li ha de deixar un termini per tal que formi judici, puix el contrari seria una burla sagrant al Parlament i a la justícia. Aquí s'ha parlat poc menys que de judicis sumaríssims.

El senyor PRIETO. — Nosaltres no hem dit això.

El senyor SANCHEZ GUERRA. — Doncs en aquestes escenes hem sentit quelcom semblant.

El senyor PRIETO. — Seria el soroll d'una cascada, però no l'eco de nostra veu.

El senyor BESTEIRO. — A més nosaltres tenim format nostre judici.

El senyor PRIETO. — El tenim format des de novembre i l'exposarem.

El senyor SANCHEZ GUERRA. — I la Cambra el rebutja unànimement.

El senyor BESTEIRO. — Però s'ha transformat el Parlament i des de novembre aci s'ha discutit molt aquí i fora d'aquí. És clar que si se'n donen raons podem rectificar, però ho dubtem molt.

El senyor SANCHEZ GUERRA segueix dient que abans d'elegir la comissió s'han de determinar el límit i abast de la investigació.

Després cal tenir el valor cívic necessari per a dir a l'opinió que es busca la depuració de les responsabilitats per a fer justícia, però sense deixar-se influir per aquesta aparença de justícia que està en els aldarulls del carrer.

Moltes vegades per por a aquestes campanyes els homes públics han estat calumniats.

Termina dient que mai hi haurà ningú en el partit conservador que s'oposi a la depuració de les responsabilitats i a què es faci justícia, però que és tinguin molt bona cura de no procedir per passió política.

(Es prorroga la sessió per menys de dues hores.)

El PRESIDENT diu que el senyor Rodés ha presentat una proposició, però que només té una firma i segons el Reglament ha de portar les firmes de set diputats.

El marquès d'ALHUCEMAS li contesta. Diu que fugint d'eufemismes, cal declarar que la proposició és del Govern, que fou examinada en Consell de ministres i que s'acordà la seva presentació encarregant que s'assignessin set diputats.

Si bé la proposició està emparada pel Govern, es tracta d'un procediment parlamentari per a obrir camins a la depuració de les responsabilitats. Per això invita a formar part d'ella representants de totes les fraccions de la Cambra.

Es clar que el termini de 20 dies és totalment arbitrari, puix el propòsit del Govern és que aquest termini sigui curt. El Govern, en aquest

punt, se sotmet a l'acord de la Cambra.

El senyor SANCHEZ GUERRA rectifica breuissimament, insistint en els principals arguments del seu discurs.

El senyor BESTEIRO també rectifica. Recollint l'explicació que el senyor Sanchez Guerra ha donat de la crisi, li pregunta si el senyor Bugallal és germà siamès seu, puix no veu altra manera del perquè ajuntar la seva vida ministerial a l'exquisida sensibilitat de l'aleshores president del Congrés.

La realitat és que sorgí la crisi el dia mateix que havia de llegir-se al Senat el suplicatori per a processar al general Berenguer, i que el dia abans S. S. havia fet una altra crisi per a donar entrada al Govern a un representant del senyor Cierva.

S. S. tant amant del poder civil, obrava amb greu perill per al país. No es pot admetre que se suposi que els socialistes animin a l'exèrcit per a veure si es fa la revolució, puix l'exèrcit ja sap que són antimilitaristes, i si poguessin arribarien fins a la seva supressió.

El que passa és que avui el sentit revolucionari no està sols en la massa proletària.

Per als socialistes els soldats no són més que ciutadans.

Nega que la minoria socialista vagi a la comissió amb criteri tancat.

Respecte al termini perquè es documenti la comissió, diu que no pot ésser il·limitat.

Acaba dient que el termini ha d'ésser breu, sacrificant-se els diputats romanes a Madrid, encara que faci calor.

El senyor SANCHEZ GUERRA rectifica novament per a rectificar algunes manifestacions del senyor Besteiro.

Insisteix en demanar que a la comissió se li doni temps suficient, per a informar-se. Això de fixar un termini breu és no voler que es faci justícia.

El marquès de FIGUEROA intervé per a exposar el criteri dels mauristes.

En començar a parlar, els socialistes exclamen: Que vingui en Madrid! Els conservadors promouen algunes protestes, obligant al president a preguntar als diputats que no interrompi.

El marquès de FIGUEROA es dol de quant il·luminosament es perd el temps.

En qualsevol Parlament del món aquest assumpte s'hauria tractat i liquidat en una sola sessió.

Resulta que per discutir la qüestió de forma no ens ocupem del fons.

Es parla de termini breu, i portem una setmana discutint si s'ha de nomenar o no una comissió.

No s'ha d'acabar aquesta sessió sense que la proposició s'hagi aprovat i s'ha nomenada la comissió.

No s'oposa al nomenament de la comissió, però amb certes limitacions. La depuració de les responsabilitats ha d'ésser obra seriosa.

Justifica la desconfiança del país pel parlament a causa de la labor tan ineficaz que realitza després de la dissolució de Cortes.

Termina dient que s'ha de suprimir la vacança parlamentària i han d'habilitar-se els dies successius per a celebrar sessió.

El senyor DOMINGO anuncia que la minoria nacionalista republicana anirà a la comissió.

Creu que la responsabilitat s'estén a tots els organismes de l'Estat.

Respecte al Marroc, la màxima responsabilitat està en els que ens portaren a l'Àfrica.

Creiem — diu — que les responsabilitats comencen en 1909, però han de concretar-se ara en els dos governs que precedeixen i següen al desastre d'Annual.

Les responsabilitats no poden constituir una farsa, i si no s'exigeixen sorgirà un moviment revolucionari del qual nosaltres no desertarem.

Vindrà l'anarquia de dalt i la de baix, i això serà la revolució absoluta en totes les esferes del país.

No censurem al Govern perquè no ha destituït al general Aguilera.

Creiem que el Consell Suprem ha d'exigir les responsabilitats militars. No es pot oblidar la seva labor des del desastre i l'expedient Picasso. A aquest tribunal militar devem l'honor de portar-nos a tots a exigir les responsabilitats civils.

I no és que jo vegi amb simpatia al Consell Suprem de Guerra i Marina, puix recordo que en 1917 fou empresonat en un vaixell de guerra un parlamentari, que era quelcom més greu que una carta, i llavors el poder públic no pogué imposar-se al Consell Suprem i fins que es restablen les garanties constitucionals estigué sota la dependència dels militars.

Repeteix que assistiran a la comissió, però imposant l'obligació que les

Cortes estiguin obertes fins que es substanciï aquest assumpte.

El Sr. SENANTE renuncia a parlar per l'avançat de l'hora però prega que se li reservi el dret d'exposar el seu criteri en una altra sessió.

El senyor GARCIA GUILARRO pronuncia breus paraules.

S'aprova la proposició i s'anuncia que el dimarts s'elegirà la comissió. S'alcega la sessió a dos quarts de deu de la nit.

NOTES DE LISBOA

Lisboa, 6.—Aquest matí s'ha agut encara més en la seva malaltia el gran poeta Guerra Junqueiro.

Els metges que el visiten han tornat a celebrar consulta.

S'ha clausurat el Congrés Nacional del treball, que s'estava celebrant a Oporto, després d'haver-se aprovat entre altres proposicions la d'elaborar un plan d'indústries a explotar en el país.

L'emprèstic nacional ha assolit ja, sols a la Metrópoli, 4.700.000 lliures.

El ministre de la Guerra considera precisa una gran reforma a l'exèrcit.

El non bisbe de Villarreal es posarà en breu de la diòcesi novament creada a Tras os Montes.

Ha estat nomenat, com se sap, per aquest càrrec eclesiàstic el canonge senador monsenyor Via d'Andrade, que ostentà a la vegada el càrrec d'arquebisbe de Milene. — Havas.

VAGA DE TRAMVIES A OPORTO

Oporto. — Ha estat proclamada la vaga de tramvies en aquesta ciutat. — Havas.

LA SITUACIÓ POLITICA

Madrid, 7, 12:30 matinalada. Si bé certs informes procuren difondre una impressió de tranquil·litat moral, és el cert que els ànims no han recobrat la seva normalitat, i segons la pauta dels periòdics s'observen exageracions narratives, arribant a convertir en manifestacions d'un viu entusiasme al general Aguilera el que ells mateixos qualifiquen d'expressió de respecte.

En honor a la veritat direm que entre determinats elements no ha existit de solució donada a l'assumpte Aguilera-Sanchez Guerra.

Sobre la destitució del general Aguilera, en el si del Govern hi ha divisió.

Per de prompte, el Govern no adopta cap resolució fins el Consell de ministres.

Recollim l'opinió més interessant del president del Congrés don Melquíades Alvarez, l'opinió del qual el Govern la coneix.

A judici de don Melquíades Alvarez, el general Aguilera ha hagut d'ésser destituït de la presidència del Consell Suprem de Guerra i Marina, però per les especials circumstàncies que travessava, no ha volgut exterioritzar el seu dissentiment del Govern.

A judici del Govern en aquests dies s'ha forjat la maniobra de suposar que les responsabilitats no es depuraran si es destitueix el general Aguilera.

Per a evitar que s'estengues la maniobra e l'Govern ha aplegat tota decisió.

Per el rebu enure 'esodns es unoj por part de l'exèrcit no comparteix aquesta opinió.

Tracta el Govern de què dimarts quedí designada la Comissió parlamentària encarregada de depurar les responsabilitats.

Aquest mateix dia quedará fixat concretament el termini que s'ha de prendre per a les seves investigacions.

Probablement la presidirà el senyor Alvarez Valdes, i el Govern destitja que en totin part totes les minories, fins la representada pels senyors Senante i Garcia Guizarro. D'ahir a avui creu el Govern que han canviat molt les coses, i que el general Aguilera no ha donat aquella sensació d'ecuanimitat que ha de culminar en persona que ocupi i presideixi l'alt tribunal de justícia.

D'això en té el Govern nombrosos testimonis.

COMUNICACIÓ OFICIAL DEL MARROC

Despatx oficial de Guerra: «L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, des de Tetuan, diu: Sense novetat en totes dues zones del protectorat».

MILLORA

L'oficial major de l'Alta Cambra, don Moisés Garcia, continua bastant millorat de la greu indisposició que va sofrir ahir a la tarda al Senat.

EL CAPITA GENERAL DE MADRID

La presència del capità general de la regió al Congrés durant gran part del dia ha estat molt comentada.

El general ha parlat amb diferents persones i ha dit a les preguntes que se li han dirigit que la seva missió era vigilar perquè les tropes de la guarnició estiguessin instruídes i complissin fidelment els serveis.

També ha estat molt comentada una llarga conversa del ministre de la Guerra amb el general Loque.

ELS PROCESSOS MILITARS

Aquest matí a les onze ha arribat al ministeri de la Guerra el general Cavalcanti, que ha romàs allí fins després de la una.

Durant la seva estada al tribunal el general Cavalcanti ha ampliat la declaració davant del jutge en la causa pel combot de Tizza.

El general Cavalcanti ha remès al secretari l'escrit sol·licitant la revocació de l'acte de processament.

Davant del jutge instructor i secretari relator don Angel Ruiz Lafuente, ha declarat el general Cabanellas, com a testimoni de la causa general instruída amb motiu de l'enfonsament i recomposició de la Comandancia i zona de Melilla.

La declaració del general Cabanellas pel seu interès i la concreció de les seves afirmacions és de veritable importància i tenim entès que pot qualificar-se de sensacional, tant considerada des del seu aspecte tècnic com des del punt de vista de la importància nacional, fins el punt de que no falta qui afirmi que es la més valent i decisiva de quantes s'han prestat fins ara.

EL GENERAL AGUILERA

Madrid, 7, 2 matinalada. A dos quarts d'onze ha arribat en auto al Suprem el general Aguilera, acompanyat del general Barreiro, del seu ajudant senyor Borrero i del seu secretari.

El general va romandre a la sala durant la major part del matí.

LA GRANDESA

S'ha parlat de dues reunions de la Grandesa, una presidida pel duc de Fernan-Núñez i l'altra pel duc de l'Infantado.

No hi ha una confirmació categòrica ni es coneix l'objecte de les dites reunions.

OPINIÓ D'EN RODES

Preguntat el senyor Rodés sobre la comissió parlamentària que ha de depurar les responsabilitats ha dit:

«Ja veuran vostès com els únics responsables són els que formen aquesta comissió».

Tantost sorgeixi la més petita discrepància en ella i hagin de demorar-se els treballs de la comissió creurà la gent que tot això és interessant i qualificaran a aquells de lents i complexes.

DIRECTOR GENERAL

El vinent dimecres serà nomenat director general de carabiners l'actual capità general de la setena regió tinent general senyor Heredia.

RUMORS

A mitja tarda ha començat, a manca de notícies de més gran extensió a circular rumors sensacionals.

Entre aquests figurava la suposada immediata clausura de les Cortes per al dilluns, segons assenyalaven els augurs.

El ministre d'Instrucció Pública, al qual algú ha preguntat pel fonament del rumor, s'ha limitat a dir que el supòsit era completament absurd.

ELS ACRARIS

Els senadors i diputats que representen «provincies» agràries, es reu de dotze del matí en una de les seccions dels Congrés per a tractar assumptes d'interès.

VAGA SOLUCIONADA

La vaga dels peons de via i obres de l'empresa de Madrid Saragossa i Alacant ha quedat solucionada mitjançant el mutu reconeixement de les bases següents:

Primera. — Readmissió dels obrers que treballaven en les expressades vies i anar admetent els obrers vaguistes.

Segona. — El jornal que es pagarà als expressats obrers serà de 6 75 pesetes en la jornada de vuit hores.

Tercera. — No s'exerciran represàlies ni per part dels contractistes ni per part del sindicat.

Quarta. — En el que es refereix a l'acomodament del personal serà amb cinc dies d'anticipació i si se'n han d'admetre, es donarà preferència als acomiadats.

Cinquena. — El pagament de jornal serà per setmanes.

Sisena. — Els senyors contractistes reconeixeran les diverses representacions obreres legalment constituïdes que existien, podent aquestes pertànyer a la que preferixin amb independència absoluta, en la segu-

retat que els senyors contractistes respectaran la llibertat de tots i de cada un dels obrers, dintre del treball i per a tot el que a ell es refereix.

Setena. — Quan per causa major justificada hi hagués necessitat de treballar hores extraordinàries, aquestes es cobraran amb el cinquanta per cent de recarreg o augment sobre les hores ordinàries. S'entenen també com hores extraordinàries les que es treballen els diumenges.

ELS ADMINISTRADORS DE LOTERIES

Subscrita per gran nombre d'administradors de loteries d'Espanya, s'ha rebut al Ministeri d'Hisenda una instància en la qual aquests sol·liciten que se'ls concedeixin determinats beneficis que gaudeixen els funcionaris de l'Estat, i molt especialment que se'ls inclogui en els projectes que estudia el ministre per arribar a un acord amb l'Institut Nacional de Previsió, on mitjançant prèvia tributació per part d'ells, puguin gaudir en son dia dels avantatges que de dit concert en resultin.

EL PROJECTE SOBRE TINEÇA D'ARMES

La Comissió permanent de Gràcia i Justícia ha tornat a reunir-se avui. S'ha emès un dictamen informatori que ha quedat damunt la taula, però a condició que comenci a discutir-se el dimarts, puix abans és precis que informi el ministre de Gràcia i Justícia davant la comissió, per tal que se sàpiga concretament a quina classe d'armes es refereix el projecte.

SIGNATURA D'INSTRUCCIÓ

Madrid, 7, 2:15 matinalada. Creant el càrrec de delegat regi de primera ensenyança a Tattagnia, i nomenant per al dit càrrec a don Joaquim Monteverde.

Admetent la dimissió del càrrec de delegat regi d'ensenyança a Girona, a don Joan Gomis i Llombias.

Nomenant per al dit càrrec, a don Albert Balari.

Admetent la dimissió del càrrec de delegat regi d'ensenyança de Lleida, a don Joaquín Rodríguez Aguilera.

Nomenant per al dit càrrec, a don Francesc de P. Jové.

ELS OBRERS DE BISCAIA

Bilbao. — A la Casa del Poble, s'ha celebrat una assemblea d'obriers del Sindicat de l'art del ferro, acordant el seu ingrés en el Sindicat metal·lúrgic, amb tendències comunistes.

A Arboleda es celebra una votació de minaires de la zona de Santurce, Somorrostro i Ortuellas, per a decidir si aniran a la vaga quan aquesta es plantegi pel sindicat minaire de Bilbao.

La majoria acorda el que s'ha havia proposat.

L'ESPAÑA

Ferrol. — Procedent de Cartagena ha arribat aquest matí el cuirassat «Espana».

Demà serà varat al dic Victòria Eugènia, amb l'objecte de netejar el fons.

DETENCIONS

Màlaga. — Per notícies particulars de Coin se sap que ha estat detingut l'alcalde i altres persones conegudes d'aquella població.

NOTÍCIES DE PORTUGAL

Lisboa, 7. — Ha arribat a aquesta capital el nou Nunci apostòlic.

Es confirma que en el moti que tingué lloc dies enrera a Sinfaes, organitzat per elements populars i en el qual intervingué la guàrdia nacional republicana per a restablir l'ordre, resultaren ferides diverses persones. — Havas.

Lisboa, 7. — El President de la República ha estat objecte d'una entusiasta acollida a Oporto i a Xeres, a la qual població es dirigí després de visitar aquella capital.

El senyor Almeida ha estat invitat a visitar l'Algarbe, abans que acabi el període de la seva magistratura.

Se sap que l'objecte del viatge a Oporto tingué per objecte presidir la inauguració del Congrés Nacional del Treball. — Havas.

Lisboa, 7. — Han estat autoritzats els aviadors senyors Brito Pais i Sarmento Baire, per a realitzar llur projectat viatge aeri a Portugal a Macao, que, segons totes les probabilitats, serà emprès el dia 22 de l'actual.

Al poble d'Elvas, un sabater ha assassinat una filla seva de 16 anys, tallant-li la caròtida amb un ganivet.

Les sessions parlamentàries han estat prorrogades fins el dia 5 d'aquest pròxim. — Havas.

LLETRES I LLIBRES

De Leopardi

A SILVIA
(1828)

Silvia, del temps encara,
de la vida mortal faràs memòria,
llavors que resplendia la bellesa
en els teus ulls enriolats i esquívols,
i alegre i consirosa
pujaves el llindar de joventut!
Sonaven les quietes
cambres i, vora teu, tot senderó,
de la teva perpètua cançó,
quan a les tasques famelics atenta,
seguda, bellament
del futur delitós eres contenta
que duies a la ment.
Era el matg olorós, i tu solies
així menar tos dies.
Llavors els estudis
gentils deixant i els meus papers sus-

on la flor de la meva primera
i de mi despenia,
damunt el porxo del patral estatge,
parava les orelles
ta ven en escoltà
i l'apressada mà
que recorria la penosa tela.
El cel s'era plaia'm de mirà
i les daurades vies i les hortes
i aquella mar ad lluny, i la muntanya.
I mai llengua mortal podria di-
co que sentia al si.
Que pensaments seus i que esperan-
guins cors, o Silvia mia! (ces.
Com llavors se'ns mostraven
la vida humana, el fat!
Quan de tanta esperança a mi em
un sentiment em nua (recorda,
acerb, desconsolat,
i altra vegada em dol ma desventura.
O natura, natura,
per què el que prometies
llavors, no has pagat!
per què l'has enganyada
de tant a ta fillada?
Ans que l'hivern no eixarreis les
escumes i vençuda (herbes,
d'un mal reclos, vas caure, o ten-
la flor de tes anyades (draleta!
mai no l'has vist, i no t'amososiren
el cor les alebances regalades
o de la teva negra cabellera
o dels esguards enamorats i esquisits
ni de l'amor els camps no van par-
en els dies festius. (par-te
També fa poc ma dolça
esperança fina: també negarem
els fets la joventut
a més anys. Ai mesquina,
i com, com has passat
pària companya en la novella edat!
Aquest és aquell món? Aquests els
gaudis
l'amor, les obres i esdeveniments?
Aquesta és la fortuna dels vivents?
Quan el ver va aparèixer
tu, misèria, caiguères, tot signant
la mort gelada i una tomba nua,
ta mà, de lluny estant.

Trad. JOSEP GARNER

Vuitcentisme barceloní

Dels vells costums

III i darrer

Es faria llarguissim la ressenya
dels costums de la ciutat, dels quals
sols hom volgut donar una lleugera
idea. Basti dir que cada església que
celebrava la festa del seu patró, po-
sava en comunicació un barri. Les fes-
tes sovintejaven: quan un barri les
acabava, les començava un altre. A
l'estiu, sobretot, s'observava això que
diem.

Començava per l'agost, amb Sant
Domènec, la fira de cantirs en el
que fou convent de Mont Sió, beneit-
es el pou del Sant, l'aigua del qual
es repartia entre els fidels; seguien
la de Sant Just, la popular festa de
Sant Llorenç de la Tapineria (el ci-
tat que no hi era tot), desapareixent el
lloc per les obres de la Reforma; la
festa major de Gràcia i les particu-
lars de totes les esglésies de la ciu-
tat que tenen Maria per patrona;
les de Sant Joaquim i Santa Elena,
advocada de l'Hospital, la dels esco-
lapis, Sant Agustí i Sant Ramon, que
acaben amb la de la Verge d'agost,
data en la qual s'acostumava a tancar
l'estiu; i que els més recalcitrants
allargaven fins el dia 29, dia de Sant
Miquel.

Era costum el dia 8 de setembre l'a-
nada a Montserrat, venent les difi-
cultats del viatge que s'havia de fer
en galeres i carruatges. Corrués de

gent anaven a la pintoresca munta-
nya, especialment quan dues festes
se seguien. Era potser un incipient
gest de catalanisme el que portava
a la històrica muntanya. En Corta-
da i En Manjanes, després de dir-nos
que el monestir està a set lligues de
Barcelona, entre el fangós Llobregat
i el camí reial que porta a Saragosa,
afegeix:

«Durant la vigília o dies abans de
la festa, infinitat d'omnibus i altres
carruatges surten d'aquesta ciutat por-
tant gent fins al monestir o fins als
poblets de Collbató, si prefereixen vi-
jar a peu o «asnalment», per aquells
brenyals i pelats viaranyos. Potser no
sigui per alguns el principal mòbil
d'aquest romatge la devoció, sinó el
donar a l'esperit agradable satisfacció
amb motiu de la concurrència, gaudi-
nt al mateix temps dels bells punts de
vista que ofereix l'elevació de la
muntanya, però no podem menys que
assegurar que els devots són molts
i que la Verge de Montserrat és la
patrona del país, la «Perla» de Ca-
talunya. Per altra banda, si havem
de donar crèdit al modernisme, molts
casats de nou o molts per casar
han d'anar a aquest romatge, puix
és sabut que no és ben casat qui
no ha anat a Montserrat.»

Potser d'aquells temps és la co-
lla de Sant Muc, ja que — continua
el text — «l'anada és alegre com an-
madíssima la tornada. Homes i ani-
mals tots porten la mostra del romat-
ge: un ram de boix, planta que abun-
da per la muntanya. Les culeres d'a-
questa fusta, pintades de vermell,
els rosaris, les mides de la Imatge
fetes de cintes, són les estrenes que
poden exigir-se als que van a aquest
romatge.»

Com a festa ciutadana hi ha la de
lo Mercè, aleshores no tan esplèn-
dora com anys després. La famo-
sa escolania que s'estima precursora
del Conservatori obert al Liceu en
1848, acompanya el caràcter de la
festa. Per aquells dies, la Barcelo-
na també celebra la seva, com un
sector de la capital de propis cos-
tums i de definitis hàbits.

Comencen les velles per Sant Fran-
cisc, i vénen els dies autumnaus, de
veritable afecte familiar. La casta-
nyada per Tots Sants, el record als
difunts amb la visita al cementiri,
les funcions del novenari d'animes,
Sant Andreu, la Puríssima, Santa Lli-
cia i Sant Tomàs, tanquen el cicle
amb què començarem el recull de re-
cords d'una Barcelona que no exis-
teix.

Amb les fires començarem la res-
senya, i amb les fires les acabem.
Hem intentat presentar breument al
lector un any de vida barcelonina
normal, tretant-li bullangues, commo-
cions, guerres i flagells. Si enfondís-
sim el tema trobaríem llocs de folk-
lore, coses que persisteixen i altres
que s'han perdut totalment a l'em-
bat del temps.

Si en aquesta simple decoració o
comentari hi poséssim personatges,
successos públics, innovacions i can-
vis, engendrariem vida i moviment
a la vella ciutat. Per ara hi renun-
ciem, ja que el nostre objecte ha es-
tat modestíssim: girar la vista en-
tra, anotant, sense fer cap comentari.

Tal era la Barcelona d'ara fa setan-
ta anys. Periòdicament, des d'aquells
temps, s'ha anat renovant, tant en
costums com en homes, en la reforma
de vells carrers i la substitució
per nous. Alredós de les muntanyes
que formen l'entorn, en el pla
que ocupa, amb l'ample camí del mar
que es perd per l'horitzó, la nostra
ciutat ha trencat muralles i marlets,
s'ha eixamplat pels costats i remun-
tant muntanyes ha fet la deguda
creixença, rebent la infusió de sang
forastera que ha pagat amb riquesa,
al mateix temps que els seus fills en
altres continents han honorat llur
procedència.

Els costums s'han renovat, com han
canviat els vestits i ha desaparegut
el que podríem dir-ne pintoresc. Pe-
rò l'arrel antiga que ha fructificat
amb els anys, la valor de la qual
constituïa la seva característica in-
confusible, aquesta, ha restat. Cada
generació ha aprofitat un canvi, però
cap ha renegat de la precedent. Ha
estat una bella evolució que enca-
ra presenciem i que veuran els que
ens succeïxin.

Per això en el transcurs d'un any
que hem esboçat s'observa una línia
recta que no té trencada en fer el
resum de la vida ciutadana. Els po-
bladors i habitants conserven també

en el seu íntim sentit el llegat d'aque-
lla Barcelona, i el que podríem dir-ne
virtuts civiques resten amb tota llur
potència.

No volem ara escatir el que podríem
dir-ne empenya industrial, tasca dels
homes d'intel·ligència, força dels que
obren camí a productes pel món. La
gent vella que hem conegut inicia-
ren un camí que els altres han se-
guit i es veuria la seva tasca im-
portantíssima.

Potser un dia, a no que havem dit
dels vells costums, hi afegirem l'anè-
dota dels homes que bastiren la cru-
tat moderna.

J. BO I SINGLE

L'egoista

A. N. E. Isarn i Dalmau

...El tren anava a tota màquina,
travessant les terres encensades de Cas-
teletbisbal...

Jo anava a Montblanch a un afer,
i en el vagó venia, camí de Valls,
el meu amic En Pere Caulas, empor-
dant del cantó de Roses, home de
molt «llavina» i d'una imaginació
més fèrtil que una platana...

Tot d'una, enriolant-se per ell sol,
En Caulas em posà les seves mans al
damunt l'espatlla, i feu:

— Coneixes En Sever?

— Sever! Sever! — vaig dir, tot im-
precis de l'escopessa del moment, i
com cercant en el sostre del vagó el
fil del record...

— Sí, home! En Sever W. i — tornà
En Caulas.

— Endevinat que el coneix — li vaig
respondre, quan m'acabà de dir el
cognom.

I En Pere Caulas, enriolant-se en-
cara més per ell sol, em mirà en els
ulls com per a contagiar-me millor
de la seva passió ríolera, i es disposà
a contar-me'n una de les seves... de
«llo tempore»!

— Digue's, digue's! — li vaig fer,
tot donant-li un copet d'agraïment,
a l'esquena, pel seu bon propòsit de
fer-me passar l'estona.

I ell començà així:

— Escolta! Per de prompte t'haig de
confessar que res més lluny de la
meua voluntat que fer-te desmerèixer
En Sever W. de l'estima que li pu-
guis tenir actualment i que es deu
tenir ben merescuda, per altra part!
Consti que el què et vull contar d'ell
m'agradarà que ho sàpigues, perquè
puguis jutjar del canvi radical del
tomb esplèndid que, oportunament,
féu son caràcter, ara tan obert i ge-
nerós i atraient, que fa un comble
de simpàtic!

— Bé de saber-ho, Pere! — li vaig re-
spondre. Jo pots anar dient...

I aleshores, En Pere entrà de ple
al gros de la narració, que ja se'm
feia interessant pel seu preàmbul.

A X..., pels meus anys més ric-
ament juvenils, hi érem aplegats
cinc amics, els de les preferències,
els que s'anomenen «els insepara-
bles». Vivíem sota un mateix sostre
i reprimem el nostre esforç de cada
dia en l'acompliment d'unes matei-
xes ocupacions.

No es pot dir que el comunisme en
les nostres coses arribés fins i tant
de tenir establerta entre nosaltres «la
bossa comú», perquè ço que ens cre-
tejaven en primer terme eren, precisa-
ment, els quartos. No obstant, ens co-
brava el bon humor, la salut i el
goig de la vida, que fan les més
grans de les riqueses.

Acostumàvem a llevar-nos molt de
matí, perquè la feina ens estalio-
nava de bona hora, i l'afany del compli-
ment ens poblava d'espines la dolça
tebior dels llençols.

Preniem totes les diligències opor-
tunes a garantir tot el possible l'èxit
de les nostres tasques i el fruit del
nostre treball; i mentre no ens man-
qués el tabac per a aclarir amb les
seves fumeroles les hores més fosques
del dia, ja es pot dir que ho teníem
tot, humanament.

No tinc esment d'unes diades més
plenes, més absolutament plenes, per
dir-tho com cal, que aquelles remo-
tes diades del meu viure juveníl
a X..., que el borrador dels anys ja
comença a deslluir de la pissarra de
mos records millors...

Unicament ens ensombria la sere-
na merada d'aquells jorns de què et
penjo la condició esportiva i social

d'En Sever W. que «convivia (?) amb
nosaltres.

Creu que em plau de poder-te ex-
plicar, ara que tots dos tenim el lleu-
re d'aquestes bones estones de camí,
el capítol, una mica llarg, de la his-
tòria del nostre comú amic, assenya-
lant-hi els caires durs del ridícul que
lant-te els caires durs del ridícul que
esperit insà de murmuració ni de
crítica...

«El certus és» — reprenia tot se-
guït En Caulas — que ell rompia en
cent ocasions al dia el vincle sagrat
del nostre innocent i cordial «comu-
nisme», perfectament «legal» i de bo-
na llei.

Com que teníem envaïts de feina
tots els dies de la setmana, esperà-
vem la vinguda del sant diumenge
com una promissió...

Les vetlles dels dissabtes ens reco-
llem en el quarto del piano, i entre
musiques de totes les procedències i
esplais de la millor mena, aprompta-
vem totes les nostres iniciatives, en-
caminades a mirar de passar el dia
de demà de la millor manera pos-
sible.

Tots, cadascú pel seu cantó, defen-
sàvem amb la més casolana eloqüèn-
cia els nostres personals projectes
dominicals, i de la comuna accepta-
ció en neixia l'acord, obeït «en co-
munitat», sempre, sempre.

L'únic que discrepava del comú
sentir i no s'ajegué mai als acords,
fou En Sever. Cap cosa li estava «al
punt de confitura», que diguéssim;
defugia l'obediència amb una rara
maselleria d'intemperant, i a tot «tro-
bava pèls», malgrat la cosa fos del
tot adient, i més neta i pelada que
un os de pollastre després de l'apau.

Tassegué que en la seva compa-
nyia vaig guanyar-hi formidables fa-
talles amb els meus nivis, i que vaig
curar tota una llarga carrera de me-
ritòries violències, ofegant, en la
neixor, tots els rampells i les ires
— no petites — que la seva imper-
tinència suscitava del meu pregoni...

A no ser que el «president» de la
nostre «confraria» amical era un
home amb més fèrtil que un boi i
més lúrfat que un indio, no m'ha-
via estat possible defugir sem-
pre — com me'n orgulleixo d'haver-
ho fet i amb molta alegria! —
l'explosió més que imminent dels
meus enfados velats i dels meus al-
zinars desitjos d'engegar En Sever...
mes enllà d'on es pon el sol...

Només calia iniciar-li un pla, per-
què ell, precipitadament i sense al-
lanyer l'honradesa del més lúrfat jui
en el seu caletre, respongués amb un
refús inflexible. Allò era per «podrida-
a qualsevol!

Creu que era «un cas»: «un cas-
gros, realment! El teníem plantejat
de constant a la nostra solució, i
quan ens creíem haver trobat, en
certes ocasions, la sospirada incògn-
ita, el més lleu succés es cuidava
d'advertir-nos amb crua eloqüència,
que érem més lluny de l'èxit que un
homa qualsevol ho és del seu anti-
poda.

Poc hi valia tot quant feíem, secre-
tament, per a esclarir les causes fa-
tals del procedir d'En Sever, i tot
quant rumiàvem per a llançar-nos a
la dissimulada esmena de les seves
negatives i a guanyar-lo al calor de
les nostres cordialitats. Tant se valia
que el més reposat de la colla es tru-
fés, encara que sense excés, de la
selvática independència de l'heroi,
a les seves pròpies barbes! Mai no
fou guanyada a la companyonia l'a-
nima rebeca d'aquell obús impeni-
tent!

Un dia el convidàvem a una de
les nostres petites «aixeres», i ens
lapidava amb mots tormentosos de
«prodigs» i «malversadors». En una
d'aquestes ocasions, pensava que no
em podria aguantar de dir-li «gana!»
arribant, definitivament, a una rup-
tura veritable.

Si a l'endemà el requeríem, en fun-
cions normals de beneficència, de
manar-hi per algun de nosaltres, in-
disposat, algunes herbes del seu stock
de «purio» o de les seves provisions
de «tifa» o «camamilla» que ell ac-
tumava a tenir en abundor per a les
seves aligüetes medicinals que bevia,
metòdicament, cada vesprada, s'ex-
cusava guapament de subvenir la pe-
tició, pretextant que li faria manca-
ra la poca que ens pogués donar...

Adhuc recordo un dia que no tin-
guérem el nostre diari, que els de la
colla pagàvem «a prorata». Ell va re-
bre el seu «Brusi», acigronat de co-
lor, i s'amagà de llegir-lo al davant
nostre, per no haver de cedir-lo, de

bon grat o per força, a les nostres
prunies de lectors!

Creu que si és una veritat — que
jo no m'he olvidat mai d'esclarir —
que en l'escala llarga dels éssers n'hi
ha d'inhàbils per a la convivència.
En Sever mereixeria ésser-hi catalo-
gat «per in saecula saeculorum»...

— Amen! — no em vaig poder es-
tar de respondre, amb els ulls i el
cor abelits a la franca rialla.

— Tassegué — tornà a reprendre En
Pere Caulas — que en la cronologia
dels SEVERS personatges, ell hi ve-
nia després del «SEPTIMO SEVERO»!

I En Caulas va dir això últim, amb
un viu guspireig d'ulls...

Erem arribats al Vendrell. Al vagó
nostre no hi quedà ningú més que
En Caulas i jo. Em convidà a una ci-
garreta de les seves, i al temps de
fumar-la, mentre el tren estava pa-
rat, férem un parèntesi a la narració
exhaustiva en la seva primera part,
tan solament.

S'obirava una petita llenca de mar
d'apagada color i un petit barri de
cases baixes vora els sorralis de la
platja. Erem a Sant Vicenç.

En Caulas reprenia el fil de la nar-
ració, deixada en arribar al Vendrell.

— Tho vull acabar de contar tot,
ara que ja en saps una bona part de
l'assumpte — feu.

I recomençà:

— Doncs si; mai respongué, ni de
paraula ni d'obra, acceptant els nos-
tres convits. Ell ja hi anava a «aixe-
res», però s'enduia el pa de casa!
Marxava sol, «com una oliba», i si
alguna vegada tornava «acompa-
nyat», poc ens aprofitava de res la
seva «companyia».

No cagava per no haver de gastar
en pólvora i perdigons i per no ha-
ver de mantenir gos, encara que la
«dispesa» d'aquest poca cosa li hau-
ria costat, com a nosaltres, que el
mantenim de miracle, incitant-lo a
viure «emancipat» de la nostra tutè-
la que un dia o altre li podia man-
car...

En Sever sortia sol, com l'he dit,
cap als indrets d'una riera que vo-
rejava unes coronones del pla, i allí
matava les hores cercant els engor-
gats i els rabells tranquils on acos-
tuma a recollir-se el peix. Tenia un
bentrol i xarxa de buixaca, de sedeta
crua, i parava l'ormig al lloc que
li era adient, esperant-se, amb una
passivitat mai desmentida, a con-
templar els guanyos de la parada...
Solia tenir «xiripa», i més d'una ve-
gada cobrava, amb el bentrol, algu-
na anguilla. Però, no tingués pas
por que nosaltres tàssem mai de la
carn blanca dels «barbs» i «bagres»;
això no!

I no és pas que ell estigués enutjat
amb nosaltres, perquè li haguéssim
corregut alguna mala passada! Tots
érem prou amics, llevat de la crítica
passavolant del seu egoisme. Adhuc
haviem descanviat amb ell — si bé
elares vegades — el pols de tabac
de les nostres petagues i la paraula
picant que broda — més que afeblir —
els ben lligats companyonatsges!

Res! S'era encastellat en les seves
marfuges d'egoisme, com el grill
s'encastella en les estreteres del seu
cau, i no l'en podíem fer sortir ni
amb la palleta fina de les nostres se-
renes ironies, ni amb el regal de les
triades atencions i preferències.

Amb un tremp de caragol entossu-
dit, ell no deixava les foscores de la
cloaca de l'egoisme mai que es mai
ni que l'amarés el doll desfet de l'ai-
gua clara del nostre millor voler...

— No em creia que En Sever fos es-
tat així! — vaig interrompre.

— Doncs et faig el pes just del seu
caràcter d'abans — em respongué En
Caulas.

I va reprendre:
— És una cosa que ve molt costa-
dament de creure, certament! Qualse-
vol que no coneguéssim els primers
temps d'En Sever, no ho creuria a
cap preu... Un xicot tan simpàtic i
companyó, com és avui!

— I com s'obrà el miracle? — vaig
demanar a En Caulas.

— Les circumstàncies, no!... Les
pures circumstàncies!

— Ja t'explicaràs... — li feu jo.

— M'explicaré — feu ell.

Altra vegada obrírem un parèntesi
de segons per a encendre noves ci-
garretes i arredonar-nos en el seient
del vagó.

Després de la primera pipada del
tabac vingué el caire simpàtic de la
història.

En Ceulas la narra així:
— Vet ací que un dia En Sever torna tot moix i alacaiut de la seva sortida solitaria... Aquell vespre varem veure que no menjava cap peixet a l'hora de sopar.
Tot ronsa, ronsa, un de nosaltres li va dir a cau d'orella:
— Que no han picat?, avui!
En Sever, per tota contesta, va fer com un mig riure, barreja de molesta i de vergonya, segurament.
En havent sopat, ell mateix ens va contar el seu contratemps d'aquella tarda. La seva xarxa de sedeta crua havia quedat feta una pellerina en els dies destructors d'unes arrels, a sota l'aigua, en l'engorgat. Si amb això no n'hi hagués prou, el seu heroi li havia desaparegut a la fondria, per no tornar mai més...
Ell ho contava irat, però amb una suplica de benivolència pintada als seus ulls...
— Adéu sorrides!... Ara et douràs fer ocell de gabià, eh? — el va escometre un dels nostres.
...I a mi em va semblar que En Sever, tot anant-se'n, caminava consolat com mai.
Van passar molts dies d'aquesta escena que l'acabo de contar, quan En Sever va emmalaltir d'una «restella» al peu esquerre. No cal dir-te que el pobre sofria molt i adhu sense prodigar les seves queixes.
Ullavors arribà l'hora de la nostra santa «revanche».
Multiplicarem les nostres visites al malalt, els torns de companyia en el seu quarto, etc., etc. Li llegíem les coses més sortides que es publicaven al diari; ens vàrem repartir la seva tasca que ell no podia acomplir per malalt; adhu li feiem música, que era el que més li plaia... Tot el possible i més del possible, fèiem al seu favor, durant els dies de la seva malaltia.
De dia en dia l'anàvem envaint de les nostres coses, i sota la seva presència sacrificàvem en conjunt les nostres projectades sortides, les nostres iniciatives per a les hores de lleure, per a quedar-nos allí, amb ell, fent-li companyia amistosa i alleujant-li les estones de dolor amb els nostres acudits, els nostres comentaris, les nostres insinuacions i xistes i pacífiques brometes.
Cada dia més l'anàvem lligant, lligant, sense cordilles...
A poc a poc ja s'interessava en lo nostre i ja prodigava consells i comentaris de col·laboració als nostres plans i projectes.
Un dels nostres es cuidava que no li manqués, a la vesprada, el seu «purio» o la seva tasetta de «camamilla» reglamentaris.
Fins que un dia, oh gran succés de la vida! ell, ell mateix, amb una entonació de veu completament insoportable i amb unes rosetes vergonyoses apuntant en les seves galtes, ens va demanar perdó... Ens va demanar perdó, eh?...
Es va culpar a si propi; al seu caràcter. Deia que nosaltres ens havíem portat massa heroicament amb ell... Confessava que havíem estat massa bons de cuidar amb tanta sollicitud un gaiòs que ens havia espinat sempre...
Thaig de dir que aquella confessió em va anegar els ulls i falconar molt endins del cor.
De seguida ja vàrem posar una de les seves mans a la boca, per a fer-lo emmudir, i el pianet va glossar una rapèdida fortíssima, desbocada, folia, que traduïa el grat unànime dels cors.
Havia arribat l'hora!
Vaig mirar el cel, i era com el de la nostra vida: sere, lluminós, sense cap núvol...
Quinze dies més tard les nostres «raïxeres» i sorrides eren més animades i felices... En Sever ens guanyava a tots en l'exercici afortunat del bon humor...
Era al què deia ell: «em tinc de rescabalar»... I se'n rescabalava, certament...
Al castell de Fallons hi anàrem a fer l'apart de l'aliança.
Mai més vull gosar tant com en aquell dia!
...
El tren entrava en agulles d'una estació...
— Vallis! — cridà En Ceulas, incorporant-se, rabent...
— Si et descuides perds el tren! — li feu, remetent-li el seu maleït.
— Tant m'hauria fet...! Thauria contat la dinada de Fallons i el ritual del pacte que hi fèrem sota els brancs d'una aulina... Adéu, adéu... I estima'l, estima'l com sempre a En Sever!
I em deixà amb ganes d'escollar-lo.
I amb un panorama psicològic tot just iniciat davant dels meus ulls, al temps precis que em convenia més veure-hi...
Mn. LLUIS G. PLA

Lletres estrangeres

Pall-Mall ibero-americà

Poetes mexicans. — Aquest Juan B. Delgado, que suava publicava son meravellós recull «En el país de Ruben Dario», ha publicat a Mangua, on ha residit fa poc, un nou volum de poemes: «El Cancionero Nómada». Molencollia, malabarisme mètric, intensitat emotiva, ensomni, pensament alai... Tot s'hi retreba. I s'hi retroba depurat per un mestre que posa a Juan B. Delgado entre els primers lírics del seu país.
«Anfora Sedienta» és el títol del darrer volum d'un altre eminent poeta mexicà: Rafael Heliodoro Valle, home que ocupa en les esferes líricas de Mèxic, un lloc elevadíssim, i que dins el món intel·lectual hispano-americà frueix de gran autoritat. Direm que mori Amado Nervo, Juan B. Delgado i Rafael Heliodoro Valle s'han partit el centre de la poesia mexicana. «Anfora Sedienta» és això: la realització, en harmonies inefables, d'una visió i d'un desig inassequibles. El món sensible es torna cant, i el món supra-sensible realitat immediata.
Tan Juan Delgado, el dels nobles epítets, com Heliodoro Valle, el de les diafanies musicals, poden considerar-se caps d'escola al país llur on floreix una bella pleiade de poetes joves. Algunes de les qualitats d'aquests dos epígons jes trobem en «Simpliciter» de José Esquivel Pren, poeta amant de la suprema senzillesa, i en «Gesto de Hierro», de José M. Benítez, cantor de fortes i extremades inquietuds: ambdós, però, tenen personalitat pròpia que s'accentuarà, és d'esperar, en obres futures, després que algunes de llurs impetuositats s'hagin depurat.

Poetes brasilers. — Poeta brasiler... a través de la llengua castellana. Francisco Soto i Calvo és un home infadigable. Des de 1882 fins ara ve donant a l'estampa llibre rera llibre: poemes, notes de viatge, contes, apòlegs, crítica, traduccions, biografies. Totes les lectures. Ara, per commemorar el centenari de la independència del Brasil, ha publicat, a Buenos Aires — la seva pàtria —, una «Antologia de poetas liricos brasileros», que és una obra de divulgació pròpia per relligar els llaços espirituals de les repúbliques sud-americanes. Hi ha, realment, un divorci espiritual — potser el mot divorci és massa fort en aquest cas, però sí que hi ha una separació o diferència notoria — entre el Brasil i els països americans de parla castellana, paral·lel al divorci intel·lectual que hom observa entre Portugal i Espanya. Per a cercar una aproximació entre el Brasil i les germanes d'ultra-mar, Francisco Soto i Calvo s'ha imposat la tasca de vestir amb ropatge castellà la majoria dels poemes brasilers. I el volum que ha donat a ja premsa, amb tot i les seves quatre centes planes, no és més que una part petita de son treball, car l'autor espera l'avinentesa d'oferir un dia totes les seves traduccions de poemes brasilers en una sola obra que ha d'ésser dues o tres vegades més extensa que la que acaba de publicar. Lloem aquesta tasca del senyor Soto. I diguem que el seu llibre abasta la poesia brasiler des de sos inicis — poemes del segle XVI, tals com Anchieta i Bento Teixeira Pinto, fins als contemporanis Magalhães de Azevedo, Barreto de Azevedo, Julia da Silva i Félix Pacheco. Pel seu llibre desfilen les grans figures jiriques de la terra de Cabral, des de Gregorio de Mattos fins a Olavo Bilac, mort en 1918, passant per Claudio Manoel da Costa, Alvares Peixoto, Bonifácio de Andrade, Gonçalves de Magalhães, Gonçalves Dias, Silva Bello, Alvares de Azevedo, Marques de Abreu i Machado de Assis.
Francisco Soto i Calvo anuncia altres antologies de poemes lírics de molts altres països; entre elles, una de catalans. Així com ha publicat suara la de poemes brasilers en ocasió del centenari de la independència del Brasil, esperem que els desitjos de Catalunya li donin aviat l'avinentesa d'oferir a la impremta l'antologia de poemes nostrats, car els dots d'aversicador fàcil i brillant que en el seu llibre demostra fan augurar un excel·lent recull de traduccions. Vagi al fecund escriptor argentí la nostra enhorabona i el nostre encoratjament.

via. — Així és com intitula un altre autor argentí, Olivelora Glomdo, la seva darrera obra, il·lustrada per ell mateix: «Veinte poemas para ser leídos en el tranvía». Són poemes en prosa d'una rara originalitat i d'una audàcia de concepció moderníssima. Més que el futurisme dels procediments juga aquí el seu paper el futurisme de les idees. Gosadia dels conceptes i de la frase. Franquesa brutal de dir les coses per llur nom. Però no ganes d'espantar, sinó prova d'art intens, d'art novíssim. D'aquest art que la vella Europa reu amb presses i atropellament, perquè s'ha fet seu el dilema d'annunzià: «O rinovarsi o morire».

«Poemes del Hombre». — És el títol genèric de l'obra lírica d'un poeta uruguaià, d'origen català: Carlos Sabat Erasty. El primer volum dels «Poemes del Hombre», comprèn el «Libro de la Voluntad», el «Libro del Corazón» i el «Libro del Tiempo». El segon volum comprèn el «Libro del Mar». Carlos Sabat Erasty és tan filòsof com poeta. Hom no sap on comença l'un i on s'acaba l'altre.

«Ah, como el hombre es bello i hondo en su pequeña vida y en inmensa desolación. Como va transformando su espíritu y su fuerza en naves de alas blancas o de extrañas capidantes».

Tota l'obra de Sabat Erasty podria resumir-se en la filosofia que es desprèn de les raelles transcrites i en la lírica interna i externa que arrossegueu. Com el mar que al poeta canta, Sabat Erasty és el gran apassionat, el vehement, l'ansios, conscient de la seva petita vida i del seu immens desig. Ell, com el mar, va transformant el seu esperit i la seva força en poemes i Mirades líriques que són com navilis de blanques ales o de xardoroses entranyes.

Viatges, crítica i art. — Acabem de tenir un llibre nodrit i sucós, múltiple, compendiós: s'ha publicat a Montevideo, duu el títol de «Crítica y Arte» i és escrit per Gustavo Gallina. L'autor és un crític agut, un pensador sèri, un narrador atractiu. Es, demés, i per damunt de tot, un historiador notable, que està treballant actualment en la historia crítica de les lletres del seu país. Abans Gustavo Gallina — que ha passejat la seva curiositat inassable per la vella Europa — s'havia fet remarcar per un llibre d'impressions de viatge intitulat «Tierra Española», llibre viu i suggestiu, carnet de ruta d'un esperit curiós que davant l'espectacle de la desolada Espanya provincial sent créixer més intensament encara la llunana melangia del seu esperit. «Crítica y Arte» no és, com «Tierra Española», un llibre uniforme; podríem dir que hi ha diversos llibres, dins d'aquest volum. Per més precís, direm que n'hi ha tres. Un de temes literaris, artístics i històrics: un de notes de viatge per Itàlia i un que és una acabada monografia sobre José Enrique Rodó. Les «Visiones de Italia» són realment notables i acuen un pinzell de mà mestra. Desfilen per aquestes pàgines la Umbria uberrima i somnolent, Orrieto, Corionia, Roma, Prato i la famosa Siracusa, terra de filòsofs, on anà a morir el pensador més il·lustre que ha produït l'Uruguai. Els temes literaris, artístics i històrics tractats per Gustavo Gallina són tots interessants i en tots l'autor demostra una rara equanimitat de judici, sobretot en les qüestions històriques, on precisament, donat l'apassionament polític que sol haver-hi entre els seus compatriotes, era més necessària l'equanimitat.

L'estudi sobre Rodó, que fou llegit pel seu autor a l'Institut Històric i Geogràfic de l'Uruguai el 8 de desembre de 1917, és un dels treballs més encertats que coneixem sobre aquell gran esperit que, per dur un nom català i ésser originari de Catalunya, ens fa més estimables les seves qualitats, heretades, sens dubte, de sos avant-passats. Gallina ha vist bé la doble importància, americana i universal, de l'obra de Rodó. Copiam, per acabar, aquestes paraules on es resumeix, en part, el seu treball:

«La obra de Rodó, que sólo parcialmente he podido comentar ahora, servirá para apresurar la emancipación definitiva del pensamiento americano, para que éste sea una realidad cada vez más grande i rica. Pero hay también una parte de ella que se remonta por sobre toda frontera de espacio y de tiempo, asumiendo un alto sentido humano. La virtud idealizadora de sus libros será siempre en nuestra memoria inseparable del símbolo transparente y benéfico de Ariel».

Les Revistes

«CATALUNYA SOCIAL»
El núm. 115, data del 7 de juliol, publica el següent sumari:
La darrera esperança? Com el fum...! (Editorial). — El que passa, per J. Triple aliança contra Catalunya. Anarquistes, governants i sociòlegs, per R. Rucabado. — Protecció a les mares obreres, I, per Maria Bonshoms. — L'amor espiritual, per J. Clivera i Sorman. — A Barcelona no hi passa res, per J. C. — Un monjo de Montserrat, Arxiver, Paleògraf, Diplomàtic. — Protestar i obrir, per A. Z. — Mort del canonge Dr. Casañas. — Esguardant el món: França, Poloniar i els Soviets. El comerç entre França i Espanya. Anglaterra. L'Estatut de Tànger. Nou leader laborista anglès. Els treballistes anglesos. Estats Units. Arbitratge anglo-americà. Alemanya. Vaga imminent de metal·lúrgics. — Els llibres nous. «La rabassa morta a Catalunya», de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. «Llibre de Famílies», del Foment de Pietat Catalana, ressenyes per Francesc Manich. — D'ací i d'allà. — Noticiari.
Gravat: Optimisme ministerial, dibuix per Quelus.

Institut Català de Rítmica i Plàstica

Al IPalau de la Música Catalana va donar-se dimecres a la nit la sessió de fi de curs que tots els anys, per aquests dies, celebra l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, que patrocina l'Ajuntament de la nostra ciutat.

Hi assistí un públic molt escollit i dels més atents i fervorosos, que escoltà ple d'interès la memòria de les tasques realitzades per l'Institut durant el curs, que llegí la senyoreta Enlaila Torres, i així mateix la paraula xardorosa del director de l'Institut, mestre Llongueras, la conferència del qual versà sobre l'educació musical de les noves generacions i la seva iniciació des de l'escola primària. En Joan Llongueras esmentà i judicà els acords presos en el darrer Congrés pedagògic celebrat suara a la capital de França on un dels temes principals era el cent valorat com a primera cultura artística de l'infant. El nostre company va fer consideracions, que ens semblaren molt atinades, sobre qui ha d'ensenyar el cant a les escoles i què ha de cantar l'infant, i al mateix temps va congratular-se de la decisió presa pel nostre Ajuntament en instaurar en les noves escoles municipals la corresponent classe de música a base de l'ensenyança rítmica del mestre Jacques-Dalcroze, confiant en el profit i els avantatges que portaran a les noves generacions, així en el sentit artístic com en el moral.

A la segona part de la sessió es feren els exercicis acostumats de rítmica i de solfeig per les sessions de nens i nenes, els quals aporta sempre el mestre Llongueras alguna novetat. L'entonació de les escales, en les diverses tonalitats, i alguns exercicis amb ritmes combinats molt excentrics, agradaren de manera extraordinària; però el públic aplaudí més encara les cançons i jocs dels petits infants: entre elles la cançó francesa «El moliner», la d'En Dalcroze «Quina sort que tinc!», i la d'En Llongueras «La cara bonica», les tres molt gracioses i originals.

Finalment, prengueren molt relleu els estudis i interpretacions de plàstica animada executats per les deixebles més avançades. Es contemplaren amb singular delectació els estudis de conjunt, on s'oferiren agrupaments d'un moviment exquisit. Força interessants resultaren també les

interpretacions individuals sobre una mateixa melodia per algunes alumnes successivament, i els exercicis rítmics que iniciats per una o altra alumna repetien les altres en conjunt.

L'agradívola sessió acabà més enllà de mitja nit deixant completament satisfet l'auditori, el qual prodigà al director i als deixebles de l'Institut abundosos aplaudiments.

Pomells de Joventut

S'ha tramès als Pomells barcelonins una comunicació convidant-los a la conferència amb preleccions que sobre les comarques pirinenques i en especial Ripoll, Ribes i Noya, com repetidament havem anunciat, tindrà lloc diumenge, dia 8, a les cinc de la tarda, al Centre Excursionista de Catalunya. Anirà a càrrec de l'acú i treballador J. M. «Nostres Amors» (format per joves metretres).

No cal dir com el Director dels Pomells i els organitzadors, preguen a tots els pomellistes, tant els que tenen intenció d'assistir a l'Apoc de Noya, com els que no, que no manquin a tan interessant acte, que demostrerà palesament que els Pomells de Joventut treballen amb braç per la cultura catalana.

Els Pomells de Joventut «Catalunya Triomfant i Mon Cel», de Sant Just Desvern, celebraran actes de la pàtria el dia 8 del corrent, sota el següent programa:
Per amor de Déu. — A les vuit del matí, missa de Comunió general amb plàstica preparatoria.
Per amor a la Pàtria. — A dos quarts de cinc de la tarda, i a l'estatge del teatre del Casino, hi haurà selecta vetllada patriòtica.

Un estol de Pomells barcelonins ha organitzat, per al dia 8 de juliol, una visita de germanor als Pomells constituïda a la Colònia Güell. Entre els diversos actes que s'hi celebraran hi ha una ballada de ardent al matí, i a la tarda una selecta vetllada patriòtica, i sortida en obsequi a la mainada del poble.

Anunciant la festa s'han repartit pels pobles veïns de la Colònia Güell uns artístics cartells, junt amb profusa de programes.
Per l'entusiasme que ha despertat la nova podem avançar que la festa assolirà un èxit fàlguer.

Els Pomells que no han rebut programes poden donar-se per convidats per les presents raelles.
L'Agrupació dels Pomells de Joventut «Verge de l'Aljuda», «Estel Blau» i «Estel de Santa Cecília» celebraran diumenge vinent el primer aniversari i benedicció de llur bandera, havent organitzat diferents actes de Fe, Caritat i Pàtria. Aquest diumenge, que promet veure's molt concorregut, tindrà lloc a la tarda de l'esmentat dia a la famosa sala d'audicions de l'Orfeó Gracienc, desgranant un selecte programa en el qual intervindran importants elements artístics i efectuant-se l'estrena de la rondalla catalana «El conte d'Olivier», escrita expressament per a la dita festa.

De Societat

A l'església de Sant Mateu, de Perpinyà, tingué lloc la boda del doctor Wifred Corroien, secretari de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona, amb la senyoreta Angela Traversac.

Després de les cerimònies religioses i civils, foren obsequiats els invitats pels senyors Traversac al Gran Hotel amb esplèndid apart, al qual assistiren l'alcalde de Perpinyà, Madame Jean Dams, M. i Mme. G. Traversac, Rosa Borràs, vídua de Corroien, M. i Mme. A. Margarit, M. Ramon d'Arolas, el catedràtic doctor Satorrada, M. i Mme. E. Gasser, monseïor i Mme. Lluís Pichot, M. i Madame Garcia de Paredes, Solà Serà, M. i Mme. Mathieu, M. Julien Kajan, Mme. Auguston, Mme. Desteban, Mme. A. Traversac, Mme. Lola d'Arolas, Mme. Philippe i Georges Margarit, Mlle. Denis Champeu, monseïors Loubon, Mlle. Carol, Mlle. Elvire Margarit, etc.

Els aïvis, als quals desitgem moltes felicitats, marxaren cap a diversos punts de França i Bèlgica.

FIVE

REIMANTACIÓ
REPARACIÓ de
MAGNETOS

GARATGE ELÈCTRIC
MOYÀ 6v8 CARIBAU i DIAGONAL

Agència exclusiva dels acumuladors: **Èxide**

FLY

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Nova nota dels aliats a Alemanya?

Circula el rumor que el Govern belga ha dirigit al Reich una nova sol·licitud al canceller de l'Imperi que condemni i faci cessar els actes de sabotatge i els atemptats comesos a Renània i al Ruhr.

S'afirma igualment que França s'ha associat a la dita nota.

En cas de no ésser satisfeta aquesta petició, els ambaixadors frances i belga es retiraran de Berlín, quedant encarregats de les ambaixades els respectius encarregats de Negocis. — Havas.

Els carrils al Ruhr

Duisburg, 7. — L'exploitació dels ferrocarrils als territoris ocupats que fan els francesos i belgues s'està estenent continuament i perfeccionant-se cada dia més el servei, fins a l'extrem que amb sols dotze mil ferrocarrils francesos i belgues s'està fent ara el treball i servei que abans feien 180.000 ferrocarrils alemanys.

Circulen 300 trens de viatgers i 400 trens de mercaderies i proveïments. Això representa un recorregut diari de 54.000 quilòmetres.

Demés, malgrat la vigilància que fan els funcionaris alemanys, les amenaces de presó, i, encara més, els penals que el Govern del Reich concedeix als obrers alemanys que resideixen a les regions fabrils perquè facin a peu el camí a l'anada i tornada del treball, creix diàriament el contingent de viatgers alemanys que utilitzen els trens, arribant al nombre de 55.000 un dia amb altre. — Havas.

Acords de la Societat de Nacions

Ginebra, 7. — En la sessió que celebra el dia 2 de l'actual el Consell de la Societat de Nacions, es prengueren, entre altres, els següents acords:

Considerant la importància que els Centres comercials concedeixen a la clausula d'arbitratge en els contractes comercials, per creure que constitueix un mitjà de facilitar el canvi comercial internacional, el Consell ha decidit cridar d'una manera especial l'atenció dels Estats sobre el projecte d'obrir en la pròxima Assemblea un protocol perquè el signin tots els membres de la Societat de Nacions que vulguin adherir-se al Conveni elaborat amb aquest fi pel Comitè econòmic.

Els Estats membres de la Societat seran invitats a comunicar a llurs respectius delegats, en la quarta Assemblea que s'obrirà el dia 3 de setembre pròxim, totes les instruccions que considerin necessàries respecte a les condicions del dit Protocol.

En el referent al tracte que ha de donar-se als subdits o empreses estrangeres, el Consell ha decidit recomanar a tots els Estats membres de la Societat de Nacions els principis que han estat ja sentats pel Comitè econòmic.

El Consell de la Societat de Nacions creu que la concessió de les garanties legals, administratives, fiscals o jurídiques necessàries als subdits o empreses o Societats d'un dels Estats membres de la Societat, que foren admesos a exercir llur comerç o indústria o qualsevol altra professió en el territori d'un altre dels Estats membres de la Societat en establir-se, constitueix una de les condicions de cooperació econòmica de les que ha de tractar l'Assemblea. — Havas.

La situació de l'Entesa

Londres, 6. — L'ambaixador de França en aquesta capital ha estat al Ministeri de Negocis estrangers per a comunicar a Lord Curzon amb caràcter oficial i privat el text de les institucions que ha rebut del seu Govern.

Lord Curzon ha rebut també la visita de l'ambaixador de Bèlgica. — Havas.

Londres, 7. — Notícies de procedència oficials anuncien que d'ara en avant el Govern italià tindrà representants a les conferències diplomàtiques que es celebren a Londres sobre la qüestió de les reparacions i de l'ocupació del Ruhr. — Havas.

París, 7. — Contràriament a les informacions d'ahir tard, les converses franco-angleses continuaran a Londres veritablement i no per escrit. — Havas.

Incendi a Califòrnia

Goldfield (Nevada, Califòrnia), 7. — Un incendi ha destruït uns terrenys on es treballa l'or, originant-se considerables danys per haver entrat el foc en contacte amb dipòsits de dinamita. Han estat inútils els treballs efectuats per aturar l'incendi.

Les pèrdues es creu que arriben a un milió de dòlars. — Havas.

Dimissió del ministre de Finances xinès

Pequin, 7. — Ha sortit de Pequín cap a Tientsin el ministre de Finances Chang King Hua, trametent a la seva arribada una comunicació al Gabinet xinès, en la qual participa que li és impossible continuar al ministeri per manca de cabells. — Havas.

El carbó i les fàbriques Krupp

Berlín, 7. — L'Agència Wolff desment que hagin arribat a un acord les autoritats franceses i els directors de les fàbriques Krupp, en el que es refereix a la continuació de les trameses de carbó. — Havas.

Diaris socialistes suspesos a Baviera

Berlín, 7. — El govern bavarès ha suspès la publicació de dos periòdics socialistes de la Francònia per haver denunciat els treballs dels elements nacionalistes a la regió d'Aschaffenburg. — Havas.

Els estrangers a Turquia

Constantinoble, 7. — Han estat suspesos per tot el mes de juliol les restriccions decretades contra els estrangers que entrin o surtin de Turquia. — Havas.

El Vaticà i Alemanya

Berlín, 7. — Segons una nota de procedència oficial, el Nunci de Sant Santedat ha visitat el canceller Cuno conferenciant-li sobre els actes de sabotatge que es practiquen a Renània i el Ruhr contra les autoritats d'ocupació, i posà a coneixement del canceller l'opinió del Sant Pare sobre aquesta qüestió.

El canceller Cuno contestà que es tractava tan sols d'incidents que s'havien originat de l'excitació del poble en veure's oprimits i excitació que s'ha traduït en temptatives desesperades de defensa. No obstant—afegí el canceller Cuno—el Govern de l'Imperi està completament d'acord amb al Sumus Pontifex a condemnar durament aquest us criminal de la violència. — Havas.

La sessió de la Cambra francesa

París, 7. — Cambra dels Diputats. En començar-se els discursos sobre la intervenció en la qüestió de l'ocupació que el Sant Pare ha tingut amb la seva carta, el diputat radical-socialista senyor Dumesnil declara que l'esmentada carta és totalment inadmissible per a França, ja que aconsella la substitució de la Comissió de Reparacions per un Comitè internacional de perits, i demés perquè sembla que en la dita carta Sa Santedat invita els llaix a evacuar els països de Renània.

A continuació el diputat Maro Sengnier declara que està convençut que el document pontifici té únicament caràcter religiós. Afirma que el Papa és pacifista com sempre s'ha demostrat i que condemna els crims perpetrats pels alemanys.

El senyor Magellon afirma que per la seva part no considera que la dita carta sia una intromissió del poder espiritual en el temporal. — Havas.

París, 7. — Cambra dels Diputats. Contestant el president Poincaré als oradors que han sol·licitat la supressió de l'ambaixada de França a la Santa Seu, declara que a la seva manera de veure, la carta del Papa no té interès polític, i que el Govern francès mai no ha cregut que en tingués. Afegí que el Govern està resol a no acceptar cap intromissió exterior sobre la independència de França en la seva política. — Havas.

París, 7. — Cambra dels Diputats. Acabat el discurs de Poincaré sobre la carta de Sa Santedat de la qual tant s'ha vingut parlant aquests dies, passà a votació una moció d'aprovació a les declaracions del Govern, essent aprovada per 388 vots contra 180. — Havas.

La vaga de metal·lúrgic de Berlín

Berlín, 7. — Continua estenent-se la vaga de metal·lúrgics. Actualment el treball ha cessat en 60 establiments, i el nombre total de vaguistes ascendeix a 90.000. — Havas.

Poincaré parla de la carta del Papa

París, 6. — Cambra de diputats. — A l'entaular-se una discussió sobre la carta que el Papa dirigí fa uns dies al Cardenal Gasparri, intervé el president del Consell, senyor Poincaré, al qual pronuncia un discurs, dient en síntesi el següent:

L'ambaixador de França prop del Vaticà, tan aviat com tingué coneixement de l'existència d'aquesta carta, visità al cardenal Gasparri, formulant davant d'aquest les oportunes observacions i fent ressaltar que l'ocupació de la conca del Ruhr ha respos al desig general del poble francès.

El Cardenal Gasparri contestà explicant que aquesta carta perseguia una finalitat cristiana, i afegint que en cas de donar proves Alemanya de bona voluntat, seria arribada l'ocasió d'examinar la capacitat de pagament del dit país i l'eventualitat d'evacuar les regions ocupades.

Per la seva part, el Papa donà seguretats a l'ambaixador de França que aquesta carta seva la ve escrivre davant de les sollicituds de tots els catòlics de l'Univers.

L'ambaixador de França insistí sobre els drets que assisteixen a França per a procedir en la forma que ho fa, i recordà les mentides propagades per la propaganda alemanya sobre els suposats actes criminals comesos per francesos i belgues al Ruhr i a Renània.

El Papa declarà que reprobava terminantment totes les resistències criminals, afegint que si el Govern del Reich no s'esforçava en merèixer la confiança dels seus creditors, aleshores la seva carta pontificia no tindria raó d'ésser.

El president del Consell afegí que la carta del Papa reconeix als aliats el dret de pendre garanties.

Recordà després l'odiós atemptat de què foren víctima els soldats belgues la setmana passada a Duisburg, i diu que aquest atemptat es va cometre precisament arran d'ésser dirigida al cardenal Gasparri l'esmentada carta.

El Papa, estigmatitzà el crim.

Adhuc — diu — per molt respectable que sigui l'autoritat de què emana aquesta carta, no té cap poder per a intervenir en la política interior ni exterior de França.

La tesi sostinguda pel Papa s'aproxima a la que sostenen determinats aliats nostres, però aquesta tesi no és la de França.

El senyor Poincaré afegí: Es cert que la carta del Papa no nega ni discuteix la legalitat de l'ocupació del Ruhr, i que es limita a aconsellar que es procuri alleujar la càrrega que representa per a Alemanya; no obstant, consells d'aquesta índole no poden tenir cap eficàcia, ja que el Papa està mancat de tota autoritat per a les coses temporals. — Havas.

Ministre portuguès a Polònia

Varsòvia, 6. — El senyor Vasco de Quevedo, ha remès al president de la República, les cartes acreditatòries que l'acrediten com ministre de Portugal a aquest país.

És el primer representant de la República portuguesa que ha tingut Polònia. — Havas.

La vaga de Berlín

Berlín, 6. — Han quedat trencades les negociacions iniciades farà unes dues setmanes entre els Sindicats patronals i els obrers amb l'objecte de fixar unes bases constants per als sous.

Si bé és molt de dolendre aquesta ruptura, no ha estranyat ni sorprès a ningú, puix les probabilitats de solució aparegueren des del primer moment com molt excessives, i encara anaren minvant més en cada reunió que se celebrava.

El Govern es disposa intervenir en l'assumpte per a veure si és possible trobar una fórmula conciliadora. — Havas.

Segueixen els incidents

Brusselles, 6. — Amb motiu d'haver estat tirotejat un tren de viatgers entre Aquisgran i Montzen, una patrulla belga feu foc contra tres individus, resultant mort un d'ells, subdit alemany, i fugint els seus companys. — Havas.

L'Estatut de Tànger

Londres, 6. — Els perits britànics, espanyols i francesos que s'ocupen de la qüestió de Tànger han tornat a reunir-se avui, com estava anunciat.

La pròxima reunió serà dimarts vinent. — Havas.

El nou govern belga

Brusselles, 6. — S'ha acabat el debat sobre la declaració ministerial. S'aprovà, per 94 vots contra 63 i 17 abstencions, una moció de confiança al Govern que figurava en l'ordre del dia. — Havas.

Londres, 6. — L'ex-ministre d'Hisenda, senyor Klotz, ha pronunciat ahir un discurs a l'Ajuntament de Winchester.

El senyor Klotz manifestà que el seu judici estimava altament beneficiós per a la humanitat que en substitució del pacte anglo-franco-america, que no s'ha portat a la pràctica, s'arribarà a un acord entre França i Anglaterra, el qual hauria d'establir-se a base d'una absoluta igualtat de drets i deures, sense cap subordinació, ni tan sols de caràcter moral. L'execució de dit acord haurà de garantir-se d'una manera precisa i detallada. El senyor Klotz preconitzà la conveniència d'un pacte definitiu aeri entre França i Anglaterra. — Havas.

Gouraud a Washington

Washington, 6. — Ha arribat a aquesta capital, el general Gouraud, essent rebut pel secretari del Departament d'Estat, senyor Hughes.

A més, acudiren a saludar-lo nombroses personalitats de l'element oficial. — Havas.

Lectures

SCHOLA CANTORUM DE SANT JUST

Encara les portes de la Schola Cantorum de Sant Just han sabut obrir-se per aplegar en intimitat als que són familiars i devots concurrents. Dues lectures ben notables hi han tingut lloc.

La d'En Carles Fages de Climent i la d'En Joan Solericens.

En Carles Fages de Climent, fugint de conceptuositats sap dir ço que veu i ço que sent. Les coses d'extrema senzillesa sota sa ploma prenen patet d'interès: sap agafar-les pel cantó únic per on poden atraure un llegidor. Tal és «Oda a la meua tertana», records d'infant ingenu i sentit.

«Pàl·las», el qual nom diu prou per a evocar-nos la llar on s'han desbordat els primers i milions passos de la vida. «Records de Girona» tenen tota la força d'una pintura mestriosa; de la ciutat que viu a l'ombra d'aquella Seu que la domina des de l'altitud, d'aquella rambla portuària, els carrers esquibats i estrets i aquella gent inconfusible, bell conjunt, n'ha copsat en Fages tot allò que podia copsar-ne la seva ànima de poeta, el qual sap gremiar-se en la llegenda en «Les bruixes de Llers», i quan ja té acostumat el seguidor de ses rimes a l'aire camperol o ciutadà gironí, el porta a la ciutat gran, a la urbs barcelonina, en altre ambient, com exportat de novel·la inspirada.

L'actitud dels turcs a Lausana

Lausana, 6. — Demà sortiran cap a Turquia deu individus dels trenta de què està composta la delegació turca. Al front dels que queden seguirà Ismet Baixà, amb Rızanou i Hassan Bey.

Amb aquesta marxa s'exterioritza la nerviositat i el descontent que domina a aquella delegació i serà com un toc d'atenció als aliats.

Es de creure que si continua l'actual estat de coses, Ismet Baixà adoptarà altres mesures significatives.

Els delegats aliats segueixen sense rebre instruccions dels seus Governaments respectius.

Prossegueixen les converses entre París, Londres i Roma. — Havas.

Carestia al Ruhr

Dortmund, 6. — A conseqüència de la manca de mercaderies, agreujada pel tancament actual de les fronteres, el trenta per cent dels magatzems i botigues d'aquesta població, s'han vist obligats a tancar les seves portes.

En diverses fàbriques de la oasa Krupp, ha quedat també paratitzat completament el treball. — Havas.

La Societat de les Nacions i la qüestió del Sarre

Ginebra, 6. — Avui, el Consell de la Societat de Nacions ha començat l'examen del memorandum britànic, relatiu a la qüestió del territori del Sarre, a presència de sir Robert Cecil i del senyor Rault, president de la Comissió de Govern del Sarre. — Havas.

Els condemnats a mort per sabotatge

Berlín, 6. — L'Agència Wolff, ha rebut un despatx de Dusseldorf dient que ha estat desestimat el recurs interposat pels set soldats alemanys que foren condemnats a mort el dia 29 del passat mes de juny.

Com es recordarà, aquest recurs pretenia que es vetés novament la seva causa davant d'un altre Consell de guerra. — Havas.

El complot de Budapest

Budapest, 6. — La policia ha detingut a onze persones sospitoses d'haver intervingut en els últims complots comunistes i acusades de la distribució de proclames i opuscles ineptats per l'agitador Bela Kun, en als quals s'exhorta al poble a assaltar el poder. — Havas.

Mort d'un almirall

París, 6. — Ha mort l'almirall Ferdinand de Bonn, cap de l'Estat Major Central de la Marina. — Havas.

ració esclatà amb la «Cançó de l'Estudiant» que es pot gosar a dir que no és una obra definitiva mai en Fages en farà una altra de més espontània.

En Joan Solericens és molt jove, la seva obra potser és prematura, però és ferma. Sap llegir les seves composicions perquè les sent; tot és vibració i amb facilitat l'oient s'hi adapta.

«Convits, heu aquí una composició ben original. Si el tema no és nou, l'amor a la mare, tant se n'ha dit... el poeta encara troba forma i mots per a fer assaborir quelcom amb gust de novetat.

«Colloqui de vigília», és del fons sentimental de «Convits», atraiet encara. Però on potser es veu la volada que pot pendre En Solericens és en el «Diàleg del poeta i la fantasia», on un estudi acurat del jove i de la forma evoca la classicitat amb totes les bel·leses.

No cal fi per banda detallar la lectura. Cal dir que plagué «Mati de cervera», «Oda als catalans d'Amèrica» i altres foren prou per a fer sentir el poeta amb pler dels que omplen la sala.

Nonell Germans

CANYA — VALORS — DUPONS
Rambla del Centre, 16

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANYA — DUPONS

**CAMISERIA
SANS**
Boqueria, 32
Especialitat en camises a mida

«Una cosa urgeix principalment, i és no fer-se la il·lusió que un país pugui alçar-se dins el sistema al qual deu la paràbola descendent.»

† MARAGALL 1893

HEMOFÍLIA

NO s'enganyi ningú volent veure, en aquest desig de «responsabilitats» que s'ha apoderat d'una gran part de l'opinió espanyola, un moviment saludable i regenerador que hagi de portar rectificacions i que sigui l'inici d'una nova vida. No.

Aquest moviment és una prova més del morbosisme, és una nova manifestació de l'esperit malaltís de la societat espanyola.

Sols es desitgen les responsabilitats com un espectacle interessant, pel gust de veure generals i ministres processats i empresonats, per la pruja de contemplar com es defensarà l'un, com acusarà l'altre, què és el que dirà o farà el de més enllà...

Es una nova manifestació d'aquell mal tan espanyol que s'ha anomenat «hemofília», que vol dir «desig de sang».

El poble espanyol és sanguinari — han dit i repetit molts autors —; la sang és una de les sensacions en la qual més gaudeix... És el poble de les lluites passionals, dels celos rabiosos, de la festa taurina; és el poble que per amor mata l'amada...

Moltes manifestacions es troben d'aquesta «hemofília».

La crueltat infantil, que es complau a turmentar gossos i gats i mosques i ocells...

La manera de ressenyar els crims els diaris, amb els detalls més repugnants, amb la pruja de presentar el criminal com un heroi...

La manera d'ensenyar la història a les Escoles, fent simplement la ressenya de les batalles i els motins i els assassinats i els fratricidis i les crueltats... i oméent tot el que fa referència a la civilització i a la cultura i al comerç i a l'agricultura.

Ço que s'esdevenia quan es permetia al poble presenciar l'execució dels condemnats a mort, on es veia la turba, amb curiositat bestial, acudir a l'espectacle, esperant fruir emocions intenses, per veure el posat del botxí i la ganyota de l'ajusticiat, però sense cap senyal que demostrés que l'espectacle produïa exemplaritat en els espectadors i una sana reacció que els inclinés cap a la virtut i la vida honrada.

Una nova manifestació d'aquesta «hemofília» és el furor punista, aquest desordenat afany de responsabilitats. Només s'hi veu el desig de càstig — de sang — en l'aspecte que el càstig té de repugnant, de bestial. No es veu enlloc traspuar allò que el càstig té de noble, d'enlairat, de redemptor: que serveixi d'inici d'una vida millor, que faci que d'ara endavant no es tornin a cometre fets com el que han determinat el càstig.

Com es pot creure que hi hagi aquest desig noble de redempció, si els que representen avui l'afany del càstig són els que abans i ahir i avui han comès actes tan reprobables com aquells als quals volen castigar? Com es pot creure que hi hagi aquest desig noble de redempció si mentre es crida furiosament: «Responsabilitats! Responsabilitats!», pel que esdevingué al Marroc fa dos anys, ningú no s'ocupa del que hi passa ara, que és tant o més greu que allò d'abans?

Els «aventatges» obtinguts per En Bergamín

Els resultats del tractat franco-espanyol

Si haguéssim d'esperar les estadístiques del govern espanyol segurament fins a darrers de l'any vinent no sabríem els resultats del comerç exterior de 1923. Sortosament els governs estrangers tenen més cura de facilitar tot seguit aquestes estadístiques, i així podem saber el que ven i el que compra Espanya als principals països d'Europa.

Ja varem esmentar dies enrera l'article de «Le Temps» sobre els resultats del tractat comercial concertat pel maig de l'any passat entre els governs d'Espanya i França. Avui hem d'insistir sobre el mateix tema perquè «Le Temps» ens proporciona dades més completes i molt interessants.

Les estadístiques que publica sobre les importacions i exportacions de França durant els cinc primers mesos de l'any corrent, especificades per països, (quan la Direcció de Duanes de Madrid ho farà també així?) donen per resultat que les importacions (incloent-hi les colònies) han assolit 11.080.509 francs contra 7.880.724.000 francs durant el mateix període de 1922. Les exportacions han estat, des de gener a maig de 1923, de francs 10.189.652.000 contra 7.369.020.000 francs l'any anterior. L'augment — degut evidentment en gran part a l'alça dels

preus — és de prop de 3.200 milions per les entrades, i de més de 2.800 per les sortides. D'aquestes xifres resulta que la balança del comerç exterior francès presenta un dèficit de prop de 890 milions de francs.

Pel que es refereix al comerç entre Espanya i França, les estadístiques mostren que les importacions de França durant els cinc primers mesos d'aquest any foren de 217.510.000 francs contra 51.354.000 francs durant el mateix període de l'any anterior. Les exportacions de França a Espanya durant el mateix període foren de 376.585.000 de francs contra 130.027.000 de francs durant els cinc primers mesos de l'any 1922.

Tenint en compte les discussions que promou la renovació de l'acord franco-espanyol — escriu «Le Temps» — les xifres dels nostres intercanvis amb Espanya mereixen especialment l'atenció. Les nostres importacions procedents d'aquest país han augmentat, durant els cinc primers mesos de 1923, a 217 i 1/2 milions i les nostres vendes a Espanya han arribat a 376 i 1/2 milions. La balança del comerç franco-espanyol dona al nostre favor un excident de sortides de 159 milions. Durant el mateix període de 1922 — època en què les relacions comercials entre els dos paï-

sos estaven rompedes — les nostres entrades sols foren de 51 milions, i les nostres sortides de 130 milions. La comparació d'aquestes xifres amb les d'aquest any és suficient per a demostrar el perjudici que causaria al nostre comerç una nova ruptura.

«Hom sap — segueix dient «Le Temps» — que són les reclamacions dels viticultors francesos que posen actualment en perill diversos dels nostres acords comercials, principalment el concertat fa un any amb Espanya. En aquestes condicions és interessant cercar quines són exactament les quantitats de vins estrangers importats a França».

Segons les estadístiques fetes per l'administració de les duanes, les nostres importacions de vins de totes procedències han estat, des de gener a maig de 1923, de 3.941.295 quintans mètrics, contra 3.058.365 quintans l'any passat, i 4.284.593 quintans durant el mateix període de 1914. Els 3.941.295 quintans introduïts aquest any, equivalen a 3.437.213 hectolitres (les xifres esmentades indiquen en efecte, el pes brut, o sia 115 quilos per 100 litres de vi). D'aquesta quantitat total cal deduir-ne 2.502.189 hectolitres procedents d'Algèria i de Tunis. Tot plegat resten, doncs, 925.000 hectolitres comprats a l'estranger i d'aquesta quantitat Espanya ens n'ha tramès 465.107 hectolitres, o sia gairebé la meitat.

Aquestes xifres — acaba dient «Le Temps» — mereixen dues observacions: En primer lloc, les nostres importacions totals de vins han estat, durant els cinc primers mesos de 1923, inferiors a les del mateix període de 1914. En segon lloc, les quantitats comprades «als països estrangers», són insignificants en comparacions dels 20 o 25 milions d'hectolitres que els nostres viticultors es planyen de no poder vendre. Inclòs alguns dels vins importats no fan cap concurrència directa als productes del nostre país. De tot això resulta amb tota evidència: Primer, que l'elevació dels drets d'entrada, quan les barreres duaneres esdevindrien prohibitives, no remediaria la crisi de sobreproducció de la qual sofreix en aquest moment la viticultura francesa. Segon: que seria inadmissible que els nostres acords comercials fossin denunciats i la nostra expansió econòmica posada en perill amb vistes a un resultat purament il·lusori.

Fa pocs dies, en un altre article de «Le Temps» sobre la mateixa qüestió, combatent la campanya prohibicionista dels viticultors, deia: «Què representen, per exemple, els 383.000 hectolitres de vins espanyols importats durant els quatre primers mesos de l'any actual, en comparació de les quantitats formidables de vins francesos col·lidits l'any passat que els nostres productors no poden vendre?»

Una cosa semblant volem dir nosaltres: què representen els 465.107 hectolitres de vins espanyols exportats a França i els milions de taronges i cebes, davant dels milions de pessetes que perdria Espanya amb els tractats amb França, Suïssa, Noruega i Anglaterra?

«La crisi actual de la viticultura — deia «Le Temps» — és un fenomen natural, molt molestós, però que el proteccionisme més rigorós no aconseguirà suprimir. Pot mirar d'atenuar-se, com ja ho hem dit, disminuint taxes fiscals que, davant les circumstàncies, poden semblar excessives. Per llur costat els viticultors podran esforçar-se a posar-se en relació directa amb els consumidors i evitar així que massa intermediaris no apugin els preus».

Heu's aquí unes paraules que s'adaptan perfectament a la nostra situació. El Govern francès no vol que per una petita quantitat de vi que s'importi perdi 1.200 milions de francs en un any en què es calcula la balança favorable amb els convenis amb Espanya, Grècia i Portugal. El Govern espanyol, el senyor Bergamín, no hauria d'haver volgut tampoc que per l'exportació d'uns centenars de milers d'hectolitres de vi i alguns altres productes agrícoles perdés la indústria del país alguns centenars de milions de pessetes (pois passaràn de mil milions) amb els tractats concertats. Que el Govern aprovi el programa que han acordat els viticultors catalans i del seu compliment en treuran aquests més avantatges que no pas amb l'exportació a França. Que el Govern construeixi ferrocarrils amb els diners que perd Espanya amb els tractats i no hi haurà prou taronges i cebes i arròs per consumir al país.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGIEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

Antítesi simptomàtica

UNA volta més ha estat assenyalada aquesta antítesi simptomàtica: l'actualitat de Madrid no és l'actualitat de Barcelona. L'actualitat a Madrid és ara l'afer de les responsabilitats, amb totes les seves incidències i derivacions. L'actualitat a Barcelona és ara la vaga de transports, amb totes les seves complicacions i complexitats.

I aquesta antítesi simptomàtica és revelada pels fets àdhuc quan una mateixa actualitat colpeix simultàniament Barcelona i Madrid. Car aleshores, amb una coincidència invariable, Barcelona i Madrid reaccionen de faiso diversa, generalment oposada, davant una mateixa actualitat.

L'antítesi d'ara és doblement simptomàtica, car respon a l'esser viu de dos pobles, a l'estat actual de dues societats. L'afer de les responsabilitats, en la forma que l'entenen a Madrid, ha d'esser d'una importància preponderant en un poble i en una societat on la burocràcia, en tots els seus aspectes i gradacions, constitueix el seu proletariat; en un poble i en una societat on la política correspon encara al tipus predatori d'una civilització tot just sortida del pasturatge i que no ha arribat encara al període industrial. La importància aconseguida per la vaga de transports a Barcelona correspon a un poble i a una societat que han arribat a una civilització del tipus industrial. I si aquesta vaga ofereix aquí aspectes diferents dels que ofereixen els conflictes anàlegs a tots els altres països del nostre mateix tipus de civilització, és evident que aquestes diferències responen a causes absolutament externes a nosaltres, a causes polítiques, car sense la submissió del nostre poble a uns governs estranys al nostre sentit ètnic i desconexors dels nostres problemes, que ells no tenen, la tramitació d'aquests afers a casa nostra fóra semblant a la que donen tots els altres pobles europeus a llurs litigis socials.

Ens trobem, doncs, ara, a Madrid i a Barcelona, davant dues actualitats distintes, dues actualitats que sintetitzen precisament dos estats de civilització, dues concepcions diverses de la vida i de la societat civil.

Davant aquesta realitat, caldria que tots els homes de seny i de responsabilitat en la política espanyola meditessin seriósament sobre les causes i els efectes d'aquesta diferenciació. I si hi ha entre ells algú amb vocació o instint d'estadista, caldria que recollissin aquestes lliçons inexorables de la realitat per a inspirar-hi llur actuació, car la política que no compti amb aquestes realitats i que no tingui presents aquestes lliçons resta fatalment condemnada al fracàs.

AL DIA

Allí i ací

Encara hi ha qui no es dona: encara hi ha qui creu que d'un moment a l'altre vindrà «allò». «Allò», és una cosa indefinida: «allò», pels uns és una cosa, i pels altres una altra. I és que «allò» és el remei i cadascú se l'imagina segons el seu criteri, que moltes vegades no és sinó conveniència.

No: «allò», no ve: per ara i tant, no ve. Encara hi ha suc a la taronja i per tal d'esperar-la es passa per tot. No ve de hipòteta més o menys, ni d'una pistola inofensiva com la del marquès de Villaviciosa d'Astúries, o parillosa com la del senyor Veloz.

Quan els d'allà venen que llurs baralles poden cridar la catàstrofe, s'afanyen a donar-se les mans i a anar continuant la història d'Espanya. Encara té suc la taronja.

Això, a dalt, a baix, la indiferència. A Madrid i a Barcelona, a tot arreu. Espanya és una gran conformació. El que es proposa manar, mana. La gent té la mania de creure. No és un país ingovernable, Espanya: és un país dòcil... a base de què se l'atueixi amb la força o se'l deixi campar per on li agradi. De tan governable, no pot ésser governat perquè no li convé.

No passa res, no passarà res. I a Barcelona? A Madrid ja no se'n recorden de Barcelona... i a Barcelona, com si no passés res. Impera la voluntat del fort. S. M. el Sindicat, ordena: i tothom, vulgués o no vulgués, creu, mentre la ciutat s'arruïna.

Alguna satisfacció han de tenir a Madrid que els compensi dels disgustos i de les acalorades d'aquests dies.

Diu que quan, pel saló de sessions, algú es queixa de les coses que allí passen, no falta qui li contesta: Pitjor estan a Barcelona!

A Madrid, res: a Barcelona, «masa»: i per aquest «masa», no passa res, tampoc.

Ara, si don Francesc Silvela, tornava de l'altre món, no fóra «pols»

el que trobaria a faltar en el poble espanyol: fóra altra cosa.

Que segueixi la comèdia: el país no vol? Ja s'acabarà un dia o altre... o s'acabarà el país.

POL

Dietari històric

7 de juliol de 1501

ES CELEBRA CONSISTORI DE LA DIPUTACIÓ A LLEIDA

S'havia declarat a Barcelona la pesta, i per aquest motiu, es traslladà la Generalitat a la vila de Montblanch a fi de celebrar consistori, constituït per Mn. Martí, Joan Botella, diputat, i els oïdors Francesc del Moll i Lluís Meca, substituïts del bisbe de Tortosa i del noble Joan de Montcada, diputats absents.

Reunits a la ducal vila els advocats assessors de la Generalitat, Misser Lluís Salguera i Misser Vicens Orrit, feren notar que Montblanch no era població reial, i per tant no podia celebrar-s'hi consistori de la Diputació, segons la forma establerta en el Capítol de Cortis que es refereix al canvi de lloc de la Diputació.

Així s'acordà traslladar-se a Lleida. Fa observar En Coroleu que, no reconeixent la Generalitat altre superior que el Rei i les Corts, no podia reunir-se ni deliberar en cap ciutat o vila que estigués subjecta a jurisdicció senyorial.

L'acte primer celebrat per la Diputació a la ciutat del Segre, fou orar una missa a la capella de l'Hospital, celebrada pel Pare provincial de la Trinitat. Els acords allí presos consten en el Llibre de les Deliberacions.

Quasi tota la resta de l'any, la Generalitat seguí celebrant reunions fora de Barcelona. Estigué a Lleida fins a darrers d'octubre; després anà a Vilafranca del Penedès, i, després de breu estada a Barcelona, tornà a Vilafranca fent consistori en la Biblioteca convent de Sant Francesc. Es reuní també a la llavors vila de Terrassa, retornant a la capital catalana quan la pesta cessà.

ESPIGOLAIRE

Butlletí internacional

7 de juliol de 1923

ELS ALIATS I ALEMANYA

Segueixen a Londres les converses dels ambaixadors de França, Bèlgica i Itàlia amb Lord Curzon. En aquestes converses, els governs de Londres i de Roma examinen l'afer de les reparacions amb un esperit de mútua confiança i harmonia, cercant-ne una solució pràctica. Però el govern de Londres i el govern de París no han arribat encara a posar-se d'acord. Ho aconseguiran? Aquesta és la incògnita actual de la crisi europea.

La situació psicològica és tan complicada com la política. França exigeix com a condició prèvia per a entrar en la discussió del fons del problema la renúncia a la resistència passiva per part d'Alemanya. Anglaterra, ultra considerar aquesta qüestió com un episodi sense importància davant l'enorme gravetat de la crisi europea, vol saber el que farà el govern de París si cessa la resistència passiva, és a dir, si Alemanya capitula. L'actitud de França equival a mantenir, en un règim diplomàtic de pau, un estat efectiu de guerra. L'actitud de la Gran Bretanya respon a la consideració que la guerra entre els països acaba en ésser ratificada la pau. França vol impedir, per damunt de tot, la restauració de la potència industrial d'Alemanya. Anglaterra aspira a restablir, tan aviat com sigui possible, la normalitat del comerç europeu, sense la qual creu que greus perills amenacen tota la civilització occidental.

La complexitat d'aquesta situació ha inspirat la idea d'un «armistici». Alemanya renunciaria temporalment a la resistència passiva i França procuraria convertir l'ocupació del Ruhr gairebé en invisible. Mentrestant, s'iniciarien les negociacions sobre el fons real de l'afer. Aquesta subordinació de la part essencial del problema a les formes externes causa en l'opinió pública anglesa un veritable astorament barrejat d'impaciència. Els anglesos creuen que això és subordinar la categoria a l'anècdota, és a dir, en aquest cas, l'estètica a l'ètica.

I Bèlgica? Què farà, Bèlgica? Oficialment, diplomàticament, políticament, segueix identificada amb França. Sentimentalment i espiritualment, no. És evident que ni en el concepte bàsic de l'ocupació del Ruhr, ni en la idea fonamental de les relacions amb Anglaterra, el govern de Brussel·les no coincideix amb el govern de París sinó amb una coincidència provisional i condicionada. Quant a l'ocupació del Ruhr, com ja saben els nostres lectors, a la tesi francesa de considerar el territori envaït com una penya reproductiva, oposa Bèlgica el seu concepte d'ésser l'operació militar un instrument de pressió per a obligar Alemanya a pagar les reparacions degudes. Quant a les relacions amb Anglaterra, el govern de Brussel·les no veu amb gens d'entusiasme la possibilitat d'una ruptura de l'Entesa. Un interès essencial aconsella Bèlgica cercar en l'aliança simultània amb França i amb Anglaterra la garantia d'un equilibri que constitueix la ferma més efectiva de la seva independència. Una Bèlgica separada d'Anglaterra i unida a una França dominadora del Rin i del Ruhr tindria hipotecada la seva independència com a poble. I en una Bèlgica així, a més a més, els flamencs es sentirien cada volta menys belgues.

Es per això que, en ésser discutida a la Cambra belga la nova declaració ministerial, personalitats de tanta significació com els senyors Hymans i Van Cauwelaert (batlle d'Anvers), han demanat al govern que si s'arriba a una ruptura de les negociacions, en el cas d'un desacord definitiu entre França i Anglaterra, el govern no prengui cap decisió sense consultar el Parlament. I és per això també que, davant la catàstrofe financera i l'agitació política d'Alemanya, els senyors Theunis i Jaspard, tot i mantenint oficialment, en les converses de Londres, els mateixos punts de vista que França, realitzen tota mena d'esforços per aconseguir que els governs de París i de Londres arribin a un acord.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Les Idees i les Imatges

LE CAS DE DON EUGENIO D'ORS
I M. PITOLLET

1

Cloïem la nostra conferència «El singular arripser de Castell d'Empúries», amb les següents paraules:

«A malgrat de les dureses de concepte i nombroses vivacitats d'expressió, bé sap Déu que en aquest ingrat treball nostre no hi havem, a voluntat nostra almenys, encapçalat cap mala voluntat personal, ni cap enveja, ni cap satisfacció vindicativa.

«En l'escomesa hi havem posat tota l'energia de que som capaços, però gens ni mica d'odi.

«... De res ens remordeix la consciència.»

Havem reproduït, una volta encara, aquestes paraules, per a us dels desmemoriats, els quals, segons sembla, persisteixen en l'interès interessat desmemoriament. Tenim, aquí, a la vista, un anovà prova desmemoriada. Ella porta la signatura d'un estranger, M. Camille Pitollet, redactor de la secció de lletres catalanes al «Mercure de France» (1).

L'article està compost per tots els topics, per totes les incomprensions, per totes les posicions i suposicions errades que han caracteritzat els escrits de la majoria dels comentaristes del «cas Xentus», d'ençà de la seva separació de les funcions oficials de la Mancomunitat fins a la data.

Fa pocs dies, precisament, en una república nostra a Gaziel, insistíem, i ens ratificàvem, en allò que nosaltres creïem l'eix central, el motiu inicial, la causa exacta de la qüestió.

(Que els nostres lectors ens excusin aquesta necessitat enutjosa de repetir i de subratllar la nostra prosa mesquina).

«En realitat, la tesi final de Gaziel —escrivíem (2)— només pot aplicarse al cas Xentus, i encara en ço que la referència, tan sols, a l'home, a l'actitud personal, a la tasca oficialitzant de N'Eugeni d'Ors, CAR LA SEVA OBRA LITERÀRIA RESTA SEMPRE RESPECTADA, I ADHUC, PER ALGUN, SEMPRE ADMIRADA.»

(En veritat, això no és pas considerar l'esperit i l'obra de N'Eugeni d'Ors com un «plom vil», M. Camille Pitollet, ans tot el contrari.)

Reprenem el text de la nostra resposta a Gaziel:

«N'Eugeni d'Ors ha estat, certament, devorat —diem millor, exultat— en part. HO HA ESTAT, PERÒ, PER RAONS D'ALTA CIRURGIA NACIONALISTA.»

Fou executat, sobri, tot, N'Eugeni d'Ors, després del seu discurs de Castell d'Empúries, flagrant i testifical prova palesa de la seva mala voluntat decidida i decisiva vers Catalunya i vers els catalans que la pensen i senten patriàticament i materialment.

Es tracta, però, d'un plet interior, intel·lectual i polític, delictiu i complex, que M. Camille Pitollet —mal informat, en el fons, a desgrat de la seva documentació anecdòtica copiosa— ha abordat amb massa lleugeria i confiança, amb una extrèmada «sans façon», gosàriem dir —desfocant-lo i desvirtuant-lo essencialment.

(1) Primer fulliet 1923.

(2) «Els devoradors de si mateixos»: LA VEU DE CATALUNYA; data 25 de juny de 1923.

JOSEP MARIA JUNOY

Es requirit indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb consilió periodístic.

La veu del venedor de diaris

L'AIRE és ja d'un blau grisenc: una mena de mescla, en la ciutat renouera, del cel que davalla i de la pols que s'enfila. Hom veu materialment a les finestres una mica de dolça vaguetat que hi penetra, i hom veu una mica de polseguera entre els estels. La fressa dels automòbils i dels tramvies no es destria pas ben destacada com a l'hora de dinar o a la nit alta: té un coixí de murmuris i de petits crits de tota la gent que empena el carrer, de l'exhilarament dels falziots, del terrabastall de les portes metàl·liques estirades cap avall, de la llunyana orquestrina d'un cafè, dels bruels del nen que, tornant de passeig, no sap ben bé si és que té son o que una sabata li fa mal, del xiulet d'un noi en mànigues de camisa, dels timbres de les bicicletes i d'un cinematògraf, de vocalitzacions d'un futur Rigoletto o Vasco da Gama, d'escarafalls de tres noies que es donen el braç i que es giren endarrera. Per una estona es barregen a la ciutat les riades dels treballadors i dels taüls; és l'hora de l'esplai universal; les mirades lluen il·luminades pel foc dels aparadors. Es aleshores que comença de sonar, a la cantonada, la veu del venedor de diaris. El venedor de diaris en ven tres: és en tres que té confiança. Diu els tres noms en una cantarella absolutament mancada de relleu. En la cantarella, a més, els noms hi són escapçats, i han esdevingut d'una extraordinària imprecisió fonètica. D'una expressió articulada gairebé han passat a ésser una suggestió remota. A petits intervals, la cantarella es repeteix, amb una mecanicitat poc humana. Un hom voldria més sentit dramàtic en aquella veu. Un hom voldria endevinar, de lluny estant, quan manquen els compradors, per una mica d'inquietud que hi traspués; quan es tracta de decidir un vianant distret, per un matís d'incitació; quan s'ha fet bon recapte escauria, per lleu que fos, un agut de triomf.

Anem a dir que la inexpressió d'aquella veu, li dona, tanmateix, una expressió més gran. Quin so hi ha en el món que digui tantes coses com el so uniforme, escoltat amb atenció: la pluja quan sou al llit o la cançó de les rodes quan sou al tren? En tals circumstàncies jo he sentit, a la pluja, articular consells egoistes, i, a les rodes, cantar l'Abandament del Foc o el vals de les Gigolettes. Per a mi, una de les coses més expressives del món és la cantarella del venedor de diaris. La gent no la hi troba, perquè no està avesada, com jo, a escoltar-la una estona.

Ella us diu, quan espereu algú: —No vindrà, segurament no vindrà.— Quan pensen en l'espectacle que us divertirà a la nit: —I tot plegat, què? Aconseguir, al capdavant, aquella imprecisió més depriment de la foscor que ve després d'un coet fugisser.— Quan escriviu un article: —Quina tristesa! tot, tot mediocritat!— Quan us sentiu aristocratitzats per algun dolor: —No us deu importància. Tota aquesta essència ideal se'n va en les esmes de cada dia: burxar-se amb l'escuradents, ficar-se les mans a les butxaques, fumar una cigarreta.

La veu del venedor de diaris és, decididament, pessimista. Té una punta de menyspreu, que es perd en la sensació més vasta de l'aclaparament.

També pot succeir que, en el moment que sentiu la veu del venedor de diaris, de la finestra estant, o en un indret tot pacífic del carrer, per on vagueu a pleret i amb confiança, tingueu l'ànima estranyament buida, sense preocupació o delit que doni a la veu del venedor un pretext especial d'intervenció. Aleshores, a diferència del so de la pluja o de la cançó de les rodes, que exigeixen, per a parlar o cantar, un mínim de col·laboració del vostre esperit, la veu del venedor encara us diu quelcom.

Us diu: —Sí, ja han eixit els diaris. Els diaris sempre iguals. Hi trobareu com sempre passen les mateixes coses. Mai una sorpresa. El món és vell i ja no sap inventar res. Comprau-los, si voleu. Llegiu-los, si voleu amarar-vos encara d'un ensopiment ritual. Llegiu-los, si voleu continuar el gradual naufragi de la mica d'intel·ligència que us resta. Imbecils de set soles! Sembla mentida que encara us ho hagi d'aconseillar una veu clar i vident! No compreu cap diari. Sobratot aquest!

JOSEP CARNER

L'Estat espanyol pintat per l'ABC

Retallem de l'ABC.

La interpel·lació relativa a las minas de Almadén, explanada por el señor González Llana, puso bien de manifiesto el desorden administrativo, la desorganización de los servicios, la orgia económica, en una palabra, que impera allí donde el Estado pone su planta de caballo de Atila. No es ésta, ciertamente, la primera vez que se descubre y demuestra la incapacidad de la Administración pública; pero el joven senador interpellante mostró la ulcera con tan persuasiva elocuencia y tan copiosa información, que la Cámara quedó advertida de la urgencia de aplicar inmediatamente el oportuno cauterio, siquiera el ministro de Hacienda, en un informe de mero trámite como peritio oficial del Estado, negara la gravedad de la dolencia.

y la necesidad de una rápida intervención facultativa.

Como el enfermo intoxicado con mercurio permanecerá aún algún tiempo sobre la mesa de disección, es de esperar que el señor González Llana aporte nuevas observaciones que no puede rebatir el señor Villanueva con las fórmulas de su viejo empirismo denegatorio.

Nous rètols en català

A SANT FELIU DEL LLOBREGAT
Tocineria i Queviures. J. Riús. — Carretera.

Esparanyes de totes menes. Josep Sicart. — Carretera.

Cristall, Pisa, Porcellana, Aluminí i Objectes de Cuina. Gabriel Barbeta.

Tocineria i Queviures. Joan Vergés. — Plaça Mercat.

Merceria Sicart. — Carretera, 223.

Curiositats mundials

BALLARINS INCANSABLES

Els concursos de ball que s'han celebrat en diferents punts dels Estats Units, no troben acollida benèvola en aquella premsa, que els blasma severament.

El «Evening World» de Nova York, remarca que aquestes proves terminen generalment per quedar aclaparats un dels ballarins. Per tant, s'hauria de trobar el mitjà de posar la balladora en presència d'un ballador infatigable, o viceversa.

Per tal d'aconseguir-ho el diari proposa construir un aparell que es denomina «dancemòbile» i que no és altra cosa que un ballari mecànic, inaccessible a les fatigues que experimenta l'espècie humana.

El «New York American» fa notar que certs animals són de vegades atacats de la mania de la dansa, com per exemple la rata-balledora, que giravolta amb velocitat frenètica fins que mor.

Una manera com qualsevol altra de dir animals als que ballen.

UNA DUQUESA NEGRA

Entre els testimonis que van comparèixer a declarar en el procés intentat a Nova York pels accionistes de l'«Estrella Negra» a Marc Garvey, un negre que es fa titular «President provisional de la República d'Àfrica» figurava una compulenta i supèrba negra que, en preguntar-li el nom, va donar el de Lady Bruce, duquesa d'Uganda.

El jutge va voler escatir l'origen

d'aquest títol retumbant, i ella va explicar que havia estat dos anys servint al «President» Garvey, i, en recompensa, aquest l'havia ennoblit. I la bona negra va trobar estrany la rialleta que li va escapar al jutge.

LEES «CORRIDAS» A FRANÇA

El Migdia de França és aficionat a les curses de braus, i la Protectora d'Animals s'hi ha oposat i s'hi oposa amb totes les seves forces.

Un tribunal va fallar que matar un toro, per brau que fos, era infringir la llei Grammont que protegeix els animals domèstics. Els del Migdia s'hi van oposar sostenint que un toro brau no és animal domèstic ni ho ha estat mai. I si no, que els del tribunal facin la prova posant-se davant d'un brau.

Però hi havia sentència dictada, i cada «corrida», o sia cada infracció, era penada amb una multa, ben modesta: cinc francs, que, naturalment, l'empresari pagava amb molt gust.

Un dia, el tribunal de Nîmes estableix que les curses de toros braus no poden ésser prohibides ni penades perquè l'Estat hi imposa un tribut i mai podria imposar-lo sobre una cosa prohibida. L'Audiència va revocar aquesta decisió i l'assumpte va passar aleshores al tribunal de Vigan que va fallar com el de Nîmes.

Nou recurs de la Protectora i nova sentència de l'Audiència: les curses són prohibides.

Aquesta és la darrera decisió, i, per tant, la vigent. Però els del Migdia esperen que tot s'arranjarà amb el sistema de la multa de cinc francs.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 6 de juliol de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 764.1, 764.6, 764.8.

Termòmetre sec: 25.0, 26.7, 25.2.

Termòmetre humit: 21.3, 23.4, 22.5.

Humitat (centèsimes de saturació): 70, 74, 78.

Direcció del vent: SO. SSE. SSO.

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 2, 3.

Estat del cel: Serè. Quasi serè. Nuvolós.

Classe de núvols: C.K.N., A1St.A1K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 28.2; mínima, 20.2; mínima prop del sol: 19.6.

Oscil·lació termomètrica: 8.0.

Temperatura mitja: 24.2.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 66 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcoba

Vanos Cardús Portaferriça, 10.

- EL MILLOR OBSEQUI

per a les vacances és un aparell fotogràfic de la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Per a oferir als concurrents el tradicional ram d'espígol i els «bouquets» a les dames en el solemne acte de la santa benedicció d'automòbils que el vinent dimarts, dia 10, tindrà lloc a la Reial Capella de Sant Cristòfol, del Regomir, han estat designades les veïnes del mateix carrer Rosa i Margarida Piqué Viñals.

La benedicció dels autos, que, com cada any, anirà a càrrec del sacerdot delegat pel senyor bisbe de la diòcesi, començarà a les onze en punt del matí, havent-se de col·locar els autos al carrer Ample, per rigorós torn d'entrada.

La Reial Capella de Sant Cristòfol del Regomir quedarà oberta al públic des del vinent diumenge, al matí.

— Banyeres, Waters, Lavabos, etc. S. Verdader, Ronda Universitat, 9.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

Al dispensari del carrer de Septúveda van curar ahir a la tarda Josep Rasetti Andreu, de 22 anys, el qual tenia una ferida amb hemorràgia abundant a la mà esquerra, per haver-li esclatat una ampolla a una fabrica de gesoses de l'esmentat carrer.

El que desitja un veritable turista es segurament en el cotxe amb el qual empenen un viatge. A l'iniciar una excursió heu de pensar en la tornada; per assegurar-vos d'això amb completa satisfacció, adquiriu, sense dubtar, l'únic cotxe que mai no es queda en carretera, donada la seva solidesa veritat i bon càlcul en la construcció, i aquest és

L'«HISPANO-SUIZA»

Representants exclusius per a Catalunya:
Vallet i Borrell, S. en C.
Passeig de Gràcia, 20

- Visiteu l'Exposició

de novel·les escollides i llibres de literatura que actualment hi ha oberta a la Llibreria Subirana, Portaferriça, 14. Catàleg il·lustrat, amb més de 3.000 títols, es remetrà de franc a quicú el demani.

Dues dones, Catarina i Concepció, de 32 i 33 anys, van qüestionar a la Creu Cuberta sobre la vaga, i tan entusiastes hi van posar, que la Catarina va resultar amb la barba mig partida, i la Concepció amb tot de senyals a la cara i un braç gairebé baldat.

Com a epilòg, la Concepció i la Catarina van anar al dispensari

d'Hostafranchs i després al jutjat municipal.

- Per a cines de família

no hi ha com la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

JOIES VILANOVA Unió, 6.

A una porteria de la Rambla de Catalunya es van bardar dos individus i un d'ells va tirar a l'altre una caixa plena d'eines, produint-li una ferida d'alguna importància al cap.

Va ésser curat el pacient al dispensari del carrer de Sepúlveda. L'agressor va desaparèixer.

- Rebaixes veritat

Només del 1 al 15 d'aquest mes, en lots d'olles, casseroles, pots, etc., etc., en alumini extra.

NAVERES I GELADORS Llorens Germans, Rambla Flors, 30.

— **DEPILOTORI BELLESA** tren d'arrel el pel moixi, pel de la cara i braços. Resultats pràctics. Venda en perll.

Hilari, segons el llatí, vol dir home que riu, però l'Hilari que viu a un entresol del carrer d'Aribau, no devia riure quan va apallissar la seva dona, tan condonadament, que la pobre va haver d'anar al dispensari amb la cara tota inflada.

El tel Hilari va ésser denunciat.

— Vins marca Clariana

Xampany, Licores. Rbla. Catalunya, 95

- Aparells fotogràfics

garantitzats i econòmics, els trobareu a la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Al dispensari de l'Alcaldia fou auxiliada Margarida de la Torre, de 3 anys, que presentava senyals d'intoxicació, perquè sa mare li havia fet beure el líquid d'una ampolla que creia plena d'aigua i contenia lleixiu.

El fet passà al seu domicili, Baixa, 26.

Al dispensari del Taulat auxiliaren una altra nena, Josepa Martos, de set mesos, habitant Curidors, 125, que tenia cremades de primer grau al ventre, braços i cames, per haver-li caigut al damunt un bol de llet bullent.

Per a coneixement de les entitats i particulars interessats en el Quart Aples de Joventut, que, com els altres anys, se celebrarà el dia de Sant Jaume, a l'ermita del Carmel, es fa públic que la seva organització va a càrrec de la Joventut Cultural Popular, Duran i Bas, 9, principal. Al mateix temps, la dita entitat avisa als socis que la Comunió mensual reglamentària corresponent al present mes ha estat traslladada al dia de l'Aples, celebrant-se en l'ermita del Carmel, a càrrec del rector de Sant Joan de Gràcia, el qual honorarà així la festa.

Ha entrat a participar dels treballs d'organització una comissió de senyores que amb exquisida i entusiasta activitat té cura dels treballs de llur comanda.

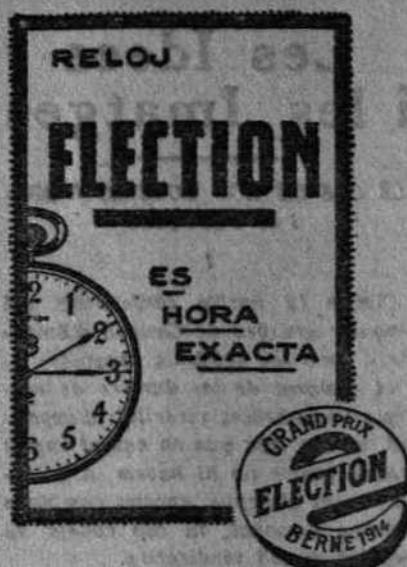
Són nombroses les societats catòliques que han promès adherir-se a la festa, prenent-hi part activa.

— **RUM BELLESA** (a base de noguera). Treu la blancor al cabell, tornant-li el seu color primitiu, amb extraordinària perfecció. Es inofensiu. És l'ideal. Venda a les perfumeries.

Relació dels objectes trobats i dipositats a la Majoria municipal: Unes ulleres molt usades; una bossa moneder de pell, color marró, contenint dos mocadors de butxaca, una clau i centims; Un paraigua, un paquet, contenint rosaris amb grans negres; una clau; un taló contra el «Crédit Barcelonès»; un guardapois usat; un impermeable, que sembla de plata; un clauet, amb tres claus petites; tres capses de cartó, contenint brodats; un dietari de butxaca, amb rebuts a nom de B. Lafuente; una cèdula de nacionalitat i un passaport a nom de Joan Altisen Janet.

- Puré Permayer

El millor aliment vegetal per a nens i malalts. Premiat amb medalla d'or i creu de mèrit en l'Exposició d'Hygiene de Milà de l'any 1891. Passeig de Colón, 2.

Obituari

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Josep Xuró i Martorel. Enterrat aquest matí al cementiri d'Horta.

Na Maria Tatche i Camadas, vídua d'En Francesc Subirana. Enterrada aquest matí, al Cementiri Nou.

Conferències

Demà, a les set de la tarda, el doctor don Alfred R. Lloris, donarà a l'Ateneu Barcelonès una conferència pública sobre el tema: «Ideal de les classes sanitàries i educadores del poble».

Demà, dissabte, a les set de la tarda, a l'Ateneu Barcelonès, Canuda, 6, el leader professional doctor Lloris, donarà una conferència sobre el tema: «Idealitat de les classes sanitàries i educadores del poble».

La Secció Permanent d'Organització i Treball del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria invita tots els seus associats a la conferència que En Joaquim Escot donarà demà, dissabte, a dos quarts de deu de la vetlla, a la sala de conferències del Centre, sobre el tema «L'aspecte sindical del moviment internacional».

Els «Fillets de lluc a la Papillat» serà l'explicació que donarà demà, diumenge, a les dotze, el professor N'gnasi Domènec en les lliçons de cuina pràctica familiar del Centre Social de Bellem, Tallers, 45, primer.

Les senyores i senyorettes que desitgin concórrer a les esmentades lliçons poden fer-ho encara que no pertanyin al Centre.

Necrològica

Al Vernet ha mort En Joan Brousse. Comptava 29 anys. A París havia après tota la tècnica de la tipografia, i quan anava a esmerçar els seus coneixements a la impremta de «L'Indépendant», de Perpinyà, els inicis de la terrible malaltia que l'ha matat, l'obligaren a fugir de l'atmosfera dels tallers per a anar a treballar a la redacció.

Com a periodista es distingí fent reportatges d'esport i de teatre, popularitzant-se el pseudònim de «Joan Balles».

Amb el seu amic Francis, conjuntament una revista que amb èxit es representà a Eldorado, de la capital del Rosselló.

Afable i intel·ligent es feia estimar. La malaltia l'obligà a anar al Vernet fa tres anys.

D. E. P. i rebí la seva vídua, filla, pare—el diputat pels Pirineus Orientals—germans i família tota, l'expressió del nostre condol.

Festes Majors

A ESPARRAGUERA

El Patronat de la Joventut d'Esparraguera celebrarà la festa major amb els següents actes:

Dia 8 de juliol, a les sis de la tarda, selecta audició de sardanes per l'Orquestra Monnés de la vila.

Nit: primer, simfonia per l'Orquestra; segon, estrada de la comèdia en quatre actes i en prosa d'En J. M. Folch i Torres «La marqueseta que no sap que té»; tercer, el sainet en un acte del mateix autor «El vailet nou».

Govern civil

Obrs a la carretera de Madrid

La Societat General d'Aigües ha sol·licitat la concessió per a instal·lar a la carretera de Madrid a França, als termes municipals de Sant Just Desvern, Espinosa, Hospitalet i Barcelona, entre el dipòsit d'aigües de la Companyia d'Espingues i la Riera Blanca, una canonada de 125 metres de diàmetre interior, a la dreta de la carretera, amb subjecció als plans que integren el projecte presentat per la Companyia.

Es poden formular reclamacions o observacions al projecte durant el termini de trenta dies.

Obrs a la riera Noya

S'anuncia al públic que don Ramon Pujadas i Güell sol·licita autorització per aprofitar dos litres d'aigua, per segon, de la riera Noya, al terme municipal de Veciana, per a regar i usos domèstics, no sol·licitant-se cap servitud.

Les persones o corporacions als quals afecti la petició podran presentar reclamacions per escrit al Govern civil.

Obrs al riu Term

El Negociat d'Aigües fa públic que donya Tecla Sala i Miralpeix, en sa qualitat d'adquirent dels drets de la concessió de l'aprofitament d'aigües del riu Term, al terme de Roda, inscrita a nom de la «Coherència Fabregas i Simon», ha presentat una instància i projecte sol·licitant la modificació del dit projecte, anant-hi compresa la reconstrucció de la presa, la qual se substituirà per una de formigó, i de l'obra i canals d'entrada i sortida, així com la substitució dels motors hidràulics sense alterar l'altura del salt actual.

A la petició signa la seva conformitat don Josep Bracons, veí de Roda, administrador de la «Coherència Fabregas i Simon».

Els que es considerin interessats poden examinar la instància i projecte a la Secció de Foment d'Obrs públiques i podran presentar les reclamacions que procedixin.

Obrs al Cardener

S'anuncia al públic que don Joan i don Francesc Palà i Claret sol·liciten autorització per aprofitar 4.000 litres d'aigua, per segon, del riu Cardener, per a usos industrials, al terme municipal de Castelladral, citant-se servitud fontosa sobre terres del duc de Tarifa i de Josep Ribera, i d'aqueducte sobre terres d'aquest últim i de Joan Trujols, projectant-se instal·lar la central hidro-elèctrica en terrenys de domini públic.

Les persones o corporacions als quals afecti la petició podran presentar reclamacions per escrit al Govern civil.

Despeses de trànsit

Interessant al ministeri d'Estat que les administracions provincials i municipals formulin els comptes de despeses d'hospitalització i transport a la frontera, si n'hi hagués de subdits francesos assistits en establiments benèfics públics a càrrec de les dites corporacions, el governador avisa que la Diputació i Ajuntaments que paguin els dits establiments benèfics han de procedir a la remissió immediata de tals dades al Govern civil.

Municipi

LES COLONIES ESCOLARS

La Comissió municipal de Colònies Escolars ha assenyalat les següents poblacions per a lloc de destinació de les que ha organitzat aquest any:

Colònies de noies: — Arbúcies, Banyoles, Borrada, Sant Joan de les Abadesses, Santa Maria de l'Estany, Sant Celoni, Els Arcs, Lloret de Mar, Falsat, Sant Felu de Guixols, Premià de Dalt, Sant Felu de Codines, Malgrat, Montblanch, Sallent, Hostal Rich, Tordera, Tona, Breda, Caldes de Malavella i Fobla de Claramunt.

Colònies de noia: — Olot de Lluçanès, Puig de Lluçanès, Pobla de Lillet, Mieres, L'Escaia, Bagur, Palamós, Torredembarra, Capdepera, Cervera, Crilles, Sant Hipòlit de Vellregu, Tortellà, Font de Vilumara, Centelles i Ripoll.

Colònies de pàrvuls dirigides per mestres: — Perafita, Llagostera, Vidreres, Cardener, Cabrer, Campdevànol, Sempellor i Vilfogona de Ripoll.

ASPALTAT DE CARRERS

Al despatx de l'Alcaldia ha estat signada

l'escriptura relativa al pavimentat i asfaltat de diversos carrers de l'interior, amb citació al pressupost de la dècima, a favor de la Companyia Peninsular d'Asfalta, S. A., per la quantitat de 124.425 pessetes.

Fou autoritzada pel notari senyor Montó.

Així mateix fou signada l'acta de devolució de quantitats retingudes per gravamen que pesaven i han quedat extingits sobre la finca «Vista Alegre» de Montuich.

PROJECTE D'ALINEACIO

Pel Negociat d'Urbanització i Reforma de la Secció de Foment i durant les hores d'oficina, pel termini de vint dies hàbils, estarà exposat el segon projecte de nova alineació del carrer de Garona, en el trajecte comprès entre el carrer de Barriana i el del Doctor Sampora, del Passeig Nacional de la Barceloneta, de la Granvia Nacional (des de la Travessera a la Ronda de Circumvalació), formulat per l'arquitecte. S'hi poden fer observacions.

D'URBANITACIO

Davant la Comissió d'Edificació han formulat una moció els senyors Nadal i Santamaría interessant l'adob de l'empedrat del carrer de Sant Joan de Melia; l'aplanament del carrer de Roger de Flor, entre els números de l'1 al 11; i que per assenyalat el trànsit es col·loqui una placa a l'entrada del carrer del Taulat i altra a la sortida del Passeig de Calvell.

OBERTURA DE CARRER

Al despatx de l'Alcaldia ha estat signada l'escriptura relativa a l'apropiació de terrenys necessaris per a l'obertura del carrer de la Indústria (Sana), propietat de donya Teresa i don Jaume Novellas, havent-se satisfet la quantitat de 25.125 pessetes.

Fou autoritzada pel notari senyor Grande.

Generalitat

VISITES

Han visitat el senyor Puig i Cadafalch, en el seu despatx de la Generalitat, una nombrosa comissió de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramanet, acompanyada dels senyors Trias de Bes i Ysamat, per a invitar-lo a la solemne inauguració de la font pública monumental coronada amb el bust del que fou alcalde d'aquella població don Llorenç Serra, que tindrà lloc demà, a les quatre de la tarda.

També l'han visitat:

Els senyors Corominas, Feliu i Cuito, de la Societat Nacional d'Economia.

El governador civil don Manuel Portela.

El president de l'Assemblea senyor Jansana.

El conseller d'instrucció pública don Romà Sol.

El diputat de la Mancomunitat senyor Estapé.

El cònsol de França M. Ch. Filippi.

El nou diputat de la Mancomunitat pel districte de Vilafranca-Igualada, senyor Basili.

LA MUTUALITAT DE SECRETARIS I FUNCIONARIS MUNICIPALS

Amb motiu de la constitució de la Mutualitat de Secretaris i Funcionaris Municipals de Catalunya, creada per la Mancomunitat, i de les reunions estatutàries del Montepio de Funcionaris d'Administració Local, s'han organitzat, al Palau de la Generalitat (Saló de la Comissió Mixta de Reclutament), els següents actes per als dies 19, 20 i 21 de juliol de 1923:

El dia 19, a la tarda, reunió de la Directiva del Montepio de Funcionaris d'Administració Local, i Assemblea preparatòria per a la provisió de càrrec al Montepio i a la Mutualitat.

El dia 20, al matí Juntà general del Montepio de Funcionaris d'Administració Local de Catalunya. A la tarda, constitució solemne de la Mutualitat de Secretaris i Funcionaris Municipals de Catalunya. A la nit, primer, conferència sobre «L'Obra de la Mancomunitat», a càrrec del conseller de la Mancomunitat i president de la Diputació de Barcelona. En Joan Vallès i Pujals, i després lunch als Funcionaris municipals.

El dia 21, el matí, primer, conferència sobre «Preparació i aspiracions dels Funcionaris Municipals». Aquesta conferència correrà a càrrec de l'Escola d'Administració de la Mancomunitat. Després, Assemblea general de secretaris i funcionaris municipals, i a la tarda, resolució dels assumptes pendents.

Tots els funcionaris municipals estan obligats a assistir als actes esmentats per a cooperar a la tasca iniciada de dignificació i millorament de la classe.

Musicals

El concert que aquesta nit havia de donar la Banda Municipal a la Plaça del Rei, ha estat ajornat fins a nou avis.

Dels afores

Sarrià

Festa del Sagrat Cor de Jesús

L'Apostolat de l'Oració de la Parroquia de Sant Vicenç de Sarrià prepara amb tota solennitat cultes dedicats al Sagrat Cor de Jesús. Com a de consuetud en aquesta barriada, actualment se celebra un solemne triduum, essent l'orador sagrat el reverend P. Ramon Maria de Bolós, prevere S. J.

Demà, diumenge, festa principal. A les quatre de vuit, missa de Comunió general, amb plàtica preparatòria que dirà el reverend En Joan Bany, prevere, rector de la parroquia, repartint-se bonics llibrets de propaganda eucarística als fidels, que acostaran a la Sagrada Taula. A les deu, i amb exposició del Santíssim Sagrament, ofici solemne, cantat per la Capella de música de la pròpia parroquia que dirigeix mossèn J. Clapés i Corbera, prevere, tan destre en poesia com en història i en crítica literària.

Coronant fent un bosqueig per a la poesia primitiva dels pobles antics, fixant-se especialment en la grega i en la llatina, que foren els models d'aquella mena de literatura, tan revesa, al temps de l'escola alexandrina, quan el gust tan sols es trobava per les coses petites i frívols, infallible symptoma d'infinit de decadència.

Demà, la seva asseveració, el docte conferenciant, recitant composicions de Simonis de Rodés, de Porfiri, de Píndar, d'Ovidi, Marcial i d'altres, ensenyant a la distingida concurrència les maneres enrevessades i engegades de les construccions dels epigrames de Píndar, Ruffi i Simonis, descrivint les fonts principals dels assumptes propis dels epigrames com els mals sopars en els quals tant es distingiren Arquíluc, Calímac, Lucili, Polianus i Amianus.

Molts dels seus epigrames es troben gravats en marbre, i ens en deixaren riquíssimes col·leccions Catul, Marcial i Ausonius, entre altres.

Es cosa de notar que a Catalunya l'epigrama es presentà a la llum en plena joventut, sense passar per la infantesa, format, vigorós i perfecte, perdent de primer en agudesa i guanyant en equilibri amb Apelles Meritres, el artífic i espiritual amb Verdader, i l'irònic i senyorívol amb En Carner; fent actualment un bell paper l'epigrama en mans de López Picó, Pere Benavent, i per alguns de Marian Manent, J. Folguera, J. Maria de Sagarra, Albert, Melchor Font, etc.

Donà terme a l'erudit conferenciant mossèn Clapés, amb la lectura dels epigrames de la seva notable obra «Rajoles blaves», pròxima a veure la llum.

Fou molt aplaudit i felicitat per l'intelligent públic, tant per l'estudi històric crític sense precedents, sans dubte el més documentat i complet que s'ha fet fins ara, com per la col·lecció d'epigrames que ara publicarà el distingit autor del poema «La Redempció».

Sant Adrià

A l'Hospital de l'Esperit Sant

Una festa commovedora tingué lloc a l'Hospital de l'Esperit Sant, amb motiu de la Processó Eucarística celebrada per a commemorar l'aniversari de l'entronització del Cor Sagrat de Jesús, en aquella menació del dolor al mateix temps de la caritat. Després d'una breu meditació, recada pel rector de Sant Adrià, dirigí a la immensa multitud allí congregada, la seva l'apàula el reverendissim P. Joan B. Recolons el qual demostrà la caritat immensa de Crist en voler ésser entronitzat en aquell sant Hospital, precisament per a ésser el consol i fortaleza dels que allí pateixen.

Digué també el P. Recolons que transmetent Crist un reflex del seu amor i caritat en els cors de les Dones cristianes, ha aconseguit d'aquestes aixecar aquell monument unió d'Espanya, on s'acullen les joves i dèbils per a ésser ateses amb tot el deteniment i acurat servei que requereixen. Després de donar gràties a la concurrència, s'organitzà la processó, que per la seva senzillesa i encantadora arribava a l'ànima muntant de grans consols. Allí veíem agrupats en torn de l'Hostia Santa, a l'humil artesa i a la dama aristocràtica, unida l'una oracions en les quals anaven barrejades les vagues aspiracions, demanant al Senyor, la feliç terminació de les obres d'aquell Sant Hospital, per al bé de la humanitat menesterosa i sofredra.

Les vates de pali eren portades pel governador militar, general Losada.

Horta

L'Orfeó «Eco de Catalunya»

Diumenge passat van fer una fontana al Turó de la Peira els simpàtics cantaires de l'Orfeó Eco de Catalunya del Centre Popular Català, a la veïna barriada de Sant Andreu de Palomar.

Van fer una esplèndida costellada menjant-se el bé, present que els l'oren la nit de les Caramelles de Pasqua Florida.

Els orfeonistes van passar joiosament la diada sota l'arbrada entretingut-se en jocs d'esbarri i cantant cançons catalanes. En retornar a Sant Andreu feran via, cantant tot el camí, essent una bella nota d'animació.

el general Carranza. En Joan Grifó i N'Edward Conde.

Entre les Dones que assistiren a la processó anotem a les marqueses de Villamediana, comtessa de Figola i baronessa de Grifó i senyores De Losada, Coll, Carranza, Viada, Carreras, Canals, Martorell, Grau, Llanes, Camps, Dueto, Comin de Vera i altres.

L'enhorabona als organitzadors de la festa senyors Hausbrand i Díez de Armijo, ànima al mateix temps de l'Hospital, que fem extensius al doctor Barjau, director de l'Establiment.

Sant Andreu

Conferència sobre l'epigrama

A la gran sala de la Biblioteca Pública de Sant Andreu, davant d'un selecte auditori, tingué lloc ahir a la vella una erudit conferència sobre l'epigrama, que donà mossèn J. Clapés i Corbera, prevere, tan destre en poesia com en història i en crítica literària.

Coronant fent un bosqueig per a la poesia primitiva dels pobles antics, fixant-se especialment en la grega i en la llatina, que foren els models d'aquella mena de literatura, tan revesa, al temps de l'escola alexandrina, quan el gust tan sols es trobava per les coses petites i frívols, infallible symptoma d'infinit de decadència.

Demà, la seva asseveració, el docte conferenciant, recitant composicions de Simonis de Rodés, de Porfiri, de Píndar, d'Ovidi, Marcial i d'altres, ensenyant a la distingida concurrència les maneres enrevessades i engegades de les construccions dels epigrames de Píndar, Ruffi i Simonis, descrivint les fonts principals dels assumptes propis dels epigrames com els mals sopars en els quals tant es distingiren Arquíluc, Calímac, Lucili, Polianus i Amianus.

Molts dels seus epigrames es troben gravats en marbre, i ens en deixaren riquíssimes col·leccions Catul, Marcial i Ausonius, entre altres.

Es cosa de notar que a Catalunya l'epigrama es presentà a la llum en plena joventut, sense passar per la infantesa, format, vigorós i perfecte, perdent de primer en agudesa i guanyant en equilibri amb Apelles Meritres, el artífic i espiritual amb Verdader, i l'irònic i senyorívol amb En Carner; fent actualment un bell paper l'epigrama en mans de López Picó, Pere Benavent, i per alguns de Marian Manent, J. Folguera, J. Maria de Sagarra, Albert, Melchor Font, etc.

Donà terme a l'erudit conferenciant mossèn Clapés, amb la lectura dels epigrames de la seva notable obra «Rajoles blaves», pròxima a veure la llum.

Fou molt aplaudit i felicitat per l'intelligent públic, tant per l'estudi històric crític sense precedents, sans dubte el més documentat i complet que s'ha fet fins ara, com per la col·lecció d'epigrames que ara publicarà el distingit autor del poema «La Redempció».

Guinardó

S'està organitzant una vetllada literario-musical que tindrà lloc a l'estatge de l'Associació de Propietaris i Veïns, a benefici de l'església en construcció. Pels informes sabem que hi ha fort interès perquè resulti un acte ben demostratiu de l'entusiasme que regna a favor del temple parroquial.

Darrerament s'han rebut almoines, al Palau Episcopal i en aquesta finança, a favor de les obres del temple, que ara resten, naturalment, parades, per l'atur general de transports, esperant rependre-les amb força embranzida per a aconseguir que per tot aquest any, es pugui fer la inauguració a la cripta.

Estan estudiant a la senyorial Torre dels Pardals, els seus propietaris En Joan Roig Mallafre i Na Francisca Soler de Roig.

Ultimament ha estat a visitar les obres del temple el senyor bisbe doctor Guillaumet, acompanyat del familliar doctor Doce.

Encara no s'han posat els nous rètols dels carrers on han estat modificats i dels novament signats, fa més de mig any. Esperem que l'Ajuntament ho farà de pressa, per a evitar confusions i molesties als veïns, recaders i públic en general.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Cultura

Organitzades per la seva Secció Permanent d'Educació i Instrucció, els socis del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, continuaren les visites que fan a les institucions de cultura sostingudes pel nostre Ajuntament, anant el darrer diumenge a l'Escola Balxeres i a l'Escola de Mar, que són orgull de Barcelona i dignes d'esser comparades a les millors de l'estranger.

El senyor Martí Alberca, director de l'Escola Balxeres, mostrà als visitants el bon muntar edifici, donant-los tota mena d'explicacions i dades referents al seu funcionament.

Amb idèntica amabilitat, el professor senyor Sedó, representant la Direcció, ensenyà minuciosament les aules i dependències de la incomparable Escola de Mar.

Per a la visita del dia 15 d'aquest mes, dedicada a l'Escola d'Oficis de la dona, hom anunciarà oportunament l'hora i lloc on trobar-se.

Recentment, l'Acadèmia Pràctica ha concedit el títol de Tenedor de llibres als següents alumnes que han demostrat llur suficiència en els exàmens celebrats davant de pèrits i professors mercantils:

Senyores. — Na Conxita Pla Gispert, N'Angelina Pla Gispert, Na Maria Petitpierre Vila, N'Adela Junquera Bagunyà, Na Joana Enrich Arnau, Na Maria Ribas Isern, Na Maria Lluisa Espasa Almirall, Na Pepeta Altamir Coral, Na Pepeta Moret Giró, Na Maria Teresa Santacana Botet, Na Isabel Farrerons Trullols, Na Maria Teresa Tarrés Gálcerán, Na Nativitat Guevara de Fauste, Na Teresa Novials Coromines, Na Maria Montserrat Benach Torrents, N'Adela Mullerachs Beladellas, Na Mercè Macaya Auvia, Na Francisca Anglada Samper, Na Montserrat Segon Badia, Na Anna Peruchó Farré, Na Jovita Bernat Gallofré, Na Josefina Borghero Pi.

Senyors. — N'Enric Redondo Guaita, N'Agustí Lagrifa March, En Joan Benús Esteve, En Manuel Sala Climent, En Joan Almirall Mestre, En Joaquim Benlloch Clarià, En Lluís Puigsey Carreras, En Jaume Font Escoté, En Joan Nuet Roch, En Joan de Deu Casas Garralda, En Jaume Bertolin Brugal, En Manuel de Moya Penelva, N'Alfred del Castillo Vázquez, En Ricard G. de Agüero, N'Enric Raxach Genera, En Josep Julia Solà, En Pere Comanques Moliné, En Josep Guroc Duran, En Domènec Verdader Padró i En Jaume Armengol Nogué.

El dia 20 de juny propassat, l'Escola d'Indústries Tèxtils i de Blanqueig, Tintoreria, Estampació i Acabats, feu remesa solemne de títols als alumnes que havien acabat llurs respectius estudis.

Els estudiosos joves són en l'especialitat tèxtil En Josep Maria de Gispert Cruz i N'Alfred Sarto Pina, i en l'especialitat de Blanqueig, Tintoreria, Estampació i Acabats, En Jaume Ponsa Ferrer, En Miquel Arborea Oliver i N'Antoni Costa Planas.

Precediren l'esmentada remesa de títols unes acurades i patriòtiques paraules que amb la seva eloqüència acostumada va dirigir-los l'illustre enginyer i vocal secretari del Patronat de l'Escola Industrial, N'August de Rull, demostrant com l'Escola de Tèxtils i Tintoreria està realitzant amb èxit la finalitat que li donà vida.

La capacitat tècnica — els digué — que l'Escola esp donar als seus alumnes esta ben demostrada amb els alts càrrecs que aquests exerceixen, des d'on estan marcant orientacions de gran desenvolupament a la indústria fonamental de la nostra terra.

El Sr. Rull acabà el seu adequat parlament, pregant als novells titulars que en aquests temps propers de la nostra grandiosa indústria no oblidin l'Escola, que l'ha sabuda inspirar.

No cal dir que sincers aplaudiments coronaren les paraules del senyor Rull, donant fi a l'acte.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, obre un concurs per a concedir quatre beques per al curs intensiu de català, que organitza el Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya, el qual es regirà sota les següents bases:

Primera. Es concedeixen per concurs quatre beques de 150 pessetes per a l'assistència al curs Superior de Català, que es dona a l'Escola d'Estiu d'enguany.

Segona. Podran aspirar a aquestes beques, els professors i professores de català, de les Catedres de les Normals de fora de Barcelona i els mestres d'escoles catalanes subvencionades per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, residents també a

fora de Barcelona, i que posseïnt els coneixements elementals de català, vulguin continuar als seus estudis.

Tercera. L'ordre de referència serà a favor dels professors de les Normals per ordre rigorós d'entrada de sol·licituds. Així els professors de Normals, s'hi hi ha resultes, es repartiran entre els mestres, a proposta de la Comissió Tècnica.

Quarta. Les sol·licituds es rebran fins el dia 15 dels corrents, i les designacions seran publicades abans del dia 19 subsegüent.

Dies enrera, convocada per la Comissió delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, de Sant Andreu, tingué lloc una reunió de diversos elements de la barriada a l'objecte d'iniciar una campanya popular per a obtenir de l'Ajuntament de Barcelona, la construcció a Sant Andreu, d'un Grup Escolar.

Vist l'entusiasme que regna entre els concurrents, s'acordà celebrar una nova reunió al local del Centre de Contributius on seran convocats tots els presidents de les entitats de la barriada.

Els esports

MOTOR

Jimmy Murphy correrà a l'Autòdrom de Sitges. — El Comitè Executiu de les carreres internacionals que es correran a l'Autòdrom Nacional de Sitges, està d'enhorabona.

Després de la inscripció ferma del comitè de Zborowski amb el seu cotxe Miller, aquest Comitè acaba de rebre una carta de la casa Miller anunciant la participació de dos cotxes d'aquesta marca que seran conduïts pels famosos Jimmy Murphy i Martí d'Alzaga.

Jimmy Murphy, el campió de Nord-Amèrica de 1922, és considerat l'«as dels asos» de les pistes americanes.

Tot hom recordarà encara la seva gran victòria en el Gran Premi del Mans el 21 de juliol de l'any passat, en la qual s'efectuà una carrera magnífica, deixant entusiasmat el públic francès. Foren molts els socis de les nostres societats motoristes que presenciaren la seva brillant actuació en aquesta carrera per carretera, i els, més que ningú, podran apreciar el valor que té per les curses internacionals la presència de tan famós corredor.

Entre les moltes carreres que ha guanyat Jim Murphy citarem una de les seves darreres victòries que fa poc obtingué a l'Autòdrom dels Angels, en el qual recorregué els 400 quilòmetres en 2 h. 9'43" 6/10 o sigui a una velocitat mitjana de 186 quilòmetres per hora, la qual cosa constitueix el record del món.

Es interessant donar aquesta dada, per ésser aquesta pista semblant a la de Sitges, puix la nostra és considerada, inlòb a l'estranger, com la més ràpida i la més emocionant del món.

Quina velocitat obtindrà el gran Murphy?

Es de preveure que podrem estar orgullosos que a Catalunya serà batut per primera vegada a Europa, un record del món d'aquesta magnitud.

L'altre corredor, Martí d'Alzaga, que anà a Indianapolis formant part de l'equip Bugatti, és un hàbil corredor, guanyador de diversos importants concursos al Sud-Amèrica del qual país és actual campió.

Es una satisfacció que puguem fer notar l'interès que desperta a l'estranger el nostre Autòdrom, el qual crida poderosament l'atenció dels americans i mercès a ell podrem presenciar per primera vegada a Catalunya una carrera amb la participació de cotxes americans i en mans de tan famosos conductors.

Un drama irlandès

El magazine català «D'ací d'allà», seguint son camí de donar compte dels batecs de la vida universal, ha aconseguit publicar en el seu número darrer el drama irlandès «El Trobador», del fort escriptor patriota irlandès Padraic H. Pearse, traduct i correctament pel nostre distingit company Enric Sala.

El nom de Padraic H. Pearse, no és encara gaire conegut entre nosaltres, però ho serà molt amb el temps, perquè esdevindrà una de les figures legendaris d'una pàtria retrobada i, per tant, s'estendrà el reser de son nom per tot arreu, tal com s'estien el de tots els patriotes que sacrificaren llur vida.

Padraic H. Pearse fundà el «St. Enda's College» i es dedicà a la nacionalització d'Irlanda, essent un dels primers organitzadors de la revolta armada.

Fou un dels set signataris del Manifest del Govern Provisional, lluità heroicament en la setmana de Pasqua de 1916, i caigué ferit en poder dels anglesos, els quals els afusellaren sense esperar que es guarissin.

Una de les coses que fan més simpàtica l'actitud d'En Sala, traduint «El Trobador», és que els drets de representació són destinats a la «Fine Gael» entitat creada per a la renacionalització d'Irlanda.

Ultra aquesta veritable troballa per a son darrer número, «D'ací d'allà» publica un selecte sumari notable per molts conceptes, com pot veure's només per la seva anunciació:

Impressions de viatge: Beatificació de Sor Teresa de Lisieux, Francesc de P. Blasi. — La nit de Sant Joan (poesia), Juli Vila Ortiz. — De l'home a Pau Claris. — Del món de les Lletres i de les Arts, Puck. — El rei, per Francisc Coppe, trad. de Josep Granger. — De l'Apic Excursionista de Catalunya, — Théophile Gautier, J. Massó Ventós. — La senyoreta Valentina, Jaume Martí Marull. — N'Adolf Fargnoll i els seus cofrets, J. Folch i Torres. — De la festa d'infans i de flors al Parc Güell. — Les dues més solemnes festes de Catalunya. — La Reina dels Jocs Florals de Barcelona (retrat). — L'Exposició d'Art d'enguany. — Paisatges de Catalunya. — Un recó dels Velers i Port de Barcelona. — D'una vista a l'Exposició del Moble. — Actualitats. — Festa simpàtica a Sant Esteve de Palautordera, Jaume Teixidó. — El Trobador (drama patriòtic de P. H. Pearse, traducció d'Enric Sala. — Actualitats. — La benedicció de la bandera dels Pomells de Jovenut de Masnou. — La llada, en català: La mort d'Hector, Antoni Bulbena i Tossell, trad. — Actualitat. — La dona de la taronja (conte xinès), Ricard Permanyer (trad. — La missa de dolze (poesia), Joan Badia. — L'Assemblea de Congregacions Marianes. — Crònica Catalana, Y. — Suplement artístic: Banc romàntic de Sant Climent de Tahull. — Coberta de J. Girbal.

Anuncis Oficials

SOCIETAT DE FERROCARRILS DE MUNTANYA A GRANS PENDENTS.

(Cremallera de Monistrol)

a Montserrat)

La Junta general d'accionistes d'aquesta Societat celebrada el 7 de maig últim acordà repartir a les accions el dividend de l'exercici de 1922, d'import 8 pessetes o francs suïssos per acció, lliure d'impostos. Per acord del Consell d'Administració, es pagarà el dit dividend, a partir del dia 10 del corrent, al Banc de Catalunya, contra el cupó número 31 de les accions, fixant per als que desitgin cobrar en francs suïssos a Espanya el canvi de 120 per cent.

Barcelona, 6 de juliol de 1923. — El secretari, Elies Rogent.

Lavabos
Banyeres
Bidets
Escalfadors
Dutxes
Waters
etc.

PREUS REDUITS

JAUME SAURET

7 - Carrer Pelayo - 7

LES TERRES CATALANES

SABADELL

Acadèmia de Belles Arts

II CONFERENCIES

Sembla com si tot d'una s'hagin esvaït els davassalls d'energies que un jorn es desvaïllaven al calli de l'entusiasme. Aquesta incoherència que caracteritza la vida de la nostra entitat de cultura per excel·lència, ens predispone al dubte. Nosaltres hem elegit en altres ocasions les manifestacions vitals seves. Però al nostre optimisme no ens fa oblidar el luxe d'estar en paus amb la consciència. Si la sinceritat ens obligava a obrir a fer un elogi, la sinceritat ens obligava a fer algunes observacions cordials.

Havem dit que la incoherència caracteritza la vida de l'Acadèmia de Belles Arts. La nostra entitat cultural s'està desfent en una orgia d'aventures. Sembla talment que desconeixi en absolut les excel·lències del treball constant. L'aventura és la forma més immoral (en el bon sentit de la paraula) i més insegura d'arreglar boti. L'Acadèmia de Belles Arts és avui una nau de pirateria espiritual. Amb tot el colorit de la pirateria, però també amb totes les inconsistències. Si no fos per les aventures i per les exposicions periòdiques — mínim de treball que pot produir una entitat artística — ningú no sabria que existeix l'Acadèmia. No direm que les aventures d'aquesta entitat siguin un mal per a la nostra vida espiritual. Però si que són un desgast innecessari i d'energies. A hores d'ara, l'Acadèmia hauria d'acomplir una veritable tasca positiva. En lloc de trametre jurats pels balls de disfresses infantils, per exemple, podria preocupar-se de portar una biblioteca pública a Sabadell. En lloc d'organitzar «balls de societat», podria estudiar la manera de restablir els Jocs Florals anyals a casa nostra, etc.

I és una cosa tristíssima considerar com aquell panorama que ens deixava entreveure amb l'organització d'algunes lectures, conferències i concerts s'hagi format a amagar sota la boira. Semblava que l'Acadèmia de Belles Arts anava a omplir amb dignitat un buit de la nostra vida espiritual. No sabem de cert si les conferències continuaran. Per més que continuïn, però, dubtem de l'eficàcia. Sembla que els de l'Acadèmia no tinguin la més lleugera idea del que significa el mètode en totes les coses. En prescindir sense comprendre que el mètode pot fer imitar les aventures. I ara ja estem ben convençuts que allò de les conferències ha estat una de les aventures més ingènues i més inútils dels de Belles Arts.

WHITE

Vallès

CALDES DE MONTBUI.—Per R. O. acabem de declarar-se d'utilitat pública.

blica les aigües minero-medicinals de la font anomenada «El Lleó», de tanta termalitat i tan famoses, resolent-se d'aquesta manera, satisfactoriament, un expedient que feia una porció d'anys que s'havia començat a instruir a instància del nostre Ajuntament.

—D'ençà del primer del mes que som, per disposició de la Companyia del ferrocarril d'aquesta, el tren que els dies feiners sortia d'ací a les 7.12 de la tarda, surt a les 7.40, com en els dies festius.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Millores al port

A l'oficina de les Obres del port s'ha firmat l'escripció d'encàrrec a don Tomás Lorenzo de la instal·lació de vies de tren als molls de Lleuant i paral·lels al de la costa, per als trens del port.

Remors de vaga

Hom diu que dilluns es declararà la vaga dels carregadors del moll, per solidaritat amb els de Barcelona. Avui un vaixell que descarregava fusta, feia dos dies, ha hagut de suspendre la descàrrega perquè els obrers s'han negat a continuar-la.

Altres noves

Han començat les obres d'un camp de tennis al costat del de futbol del Gimnàstic.

—Comença a apretar la calor, i les platges es veuen ja molt concorregudes de banyistes. A la del Miracle avui ja hi havia alguns centenars de banyistes i s'hi havia posat la arqueta de salvament.

—L'Ajuntament ha denunciat a la Junta de Subsistències que els tancats venen a preus superiors al de taxa.

—Els habitatges dels mestres han cobrat a la Delegació d'Hisenda els sous de juny.

Les Guillerries

SANT HILARI SACALM.—Ha començat la temporada d'estiu amb nombrosa concurrència d'aiguaders que venen a pendre les aigües medicinals de la Font d'icant, i d'altres famílies que hi venen a passar l'estiuada, que la fe exquisidament agradable la fresca temperatura que aquí gaudim.

S'esforcen d'atraure la concurrència de forasters l'Ajuntament i la Companyia Hispano-Hilariénca, que té un servei d'autòmibus per al transport de passatgers entre les estacions d'Hostalric i de Breda del ferrocarril i Sant Hilari.

L'Ajuntament, d'ing dels seus mitjans, fa millores en la urbanització. El passeig de la Font Vella s'ha transformat en una «avinguda» ciutadana. S'han eixamplat i renovat

les voreres i s'hi ha fet una nova plantació d'arbres que, tantost hagin crescut, seran un bell ornament d'aquella concorreguda via.

La carretera, que és altre dels passeigs predilectes dels forasters, està neta de pols i serà regada matí i tarda per la nova màquina de regar (com les de Barcelona) que ha comprat l'Ajuntament. Es regaran també convenientment totes les altres vies de concurrència.

La Companyia Hispano-Hilariénca, per sa part, facilita la concurrència amb un esplèndid servei d'autòmibus per a transporar els passatgers que arriben a Breda en tots els trens, els que surten de Barcelona a les 7.30, a les 14.25 i a les 17.50. També a Hostalric hi té un auto gruc que transporar els passatgers que amb els trens correus hi arriben del litoral i de Girona.

Per a esbarjo dels estiuadors de Sant Hilari, la mateixa Companyia ha organitzat un servei de turisme per les comarques de l'entorn, amb els seus luxosos autòmibus.

Te combinades les següents excursions: A la Costa Brava, passant per Arbúcies, Hostalric, Tordera, Blanes pintoresc santuari de Santa Cristina.

Per les Guillerries, passant per Arbúcies, Coll de Sabell, Viladrau, La Fullera, Sant Sadurn d'Ossosmori, Colls de Planes, Pla de les Arenes, Sant Hilari.

Per La Selva i Guillerries. Passant per Santa Coloma de Farnés, Anglès, el grandios salt d'aigua del Pasteral, Lloret-salvatge i Sant Hilari.

Per la Costa Brava. Passant per Arbúcies, Hostalric, Tordera, Blanes, Lloret i Tossa, seguint la carretera que sempre domina la mar. Retorn, seguint el mateix itinerari.

Al Montseny. Passant per Arbúcies, Breda, Gualba i sa cascada, Sant Celoni i pujada a la ramosa vall de Santa Fe, a 1.130 mètrés, voltada dels alferosos turons de les Agudes i de l'Home (1.800 mètrés).

A més té serveis ordinaris a Vilà, Sant Celoni i Santa Coloma de Farnés.

Altra de les millores locals es la fundació d'un camp d'esports per al Club Deportivo Hilariénca, i en el qual s'hi fa interessants partits amb els equips de Breda i altres pobles del voltant.

La comissió de festes té estudiat un interessant programa per a tot l'estiu.

GIRONA

(Conferència de les 9.30 de la nit)

L'Ajuntament organitza colònies escolars.

Ahí va celebrar sessió l'Ajuntament sota la presidència del primer tinent d'alcalde senyor Rahola. Es donà compte d'una comunicació de la Junta local de Primera Ensenyança, significat la conveniència de

que siguin organitzades colònies escolars.

A proposta del senyor Coll s'acordà que sigui l'Ajuntament el que les organitzi.

—L'Ajuntament es donà per informat amb agratament d'una carta del doctor don Agustí Riera, president de la Diputació, en que participa haver estat elegit senador per Barcelona i s'ofereix a la corporació.

Altres noves

Dissabte l'habilitat dels mestres pagará, al lloc de costum, els sous i consignacions pasives del mes de juny.

—Don Josep Brugués, de Besalú, ha sol·licitat permís per a instal·lar una línia d'autos entre Girona i Tortellà.

—Donya Dolores i donya Concepció Dusol han sol·licitat permís per a fer un pont damunt del Fluvià, a Sant Joan Les Fonts.

—A una bassa del mas de la Creu del terme de Riells ha estat trobat negat un cadàver amb ferides, suposant-se es tracta d'una mort violenta.

—Per haver menaçat amb un ganivet a Francesc Martí, ha estat detingut el veí de Navata Josep Gil, de 71 anys.

—L'auto del veí de Barcelona, don Pau Izabal, ha atropellat a una noia de 15 anys, fracturant-li un braç. L'actitud hostil dels qui ho veieren obligà a la guàrdia civil a detenir el xofer.

Obriment dels xalets de La Rencusa i d'Ull de Ter

Havent entrat ja en el temps propi per a excursions pirenenques, el Centre Excursionista de Catalunya ha obert ja el seu xalet de la Rencusa situat al Pireneu aragonès, en l'important massís de La Maladeta, i el dia 15 del corrent obrirà les seves portes al públic per a la present temporada, el Xalet d'Ull de Ter.

L'acte d'obertura d'aquests xalets, constitueix una dada memorable dins l'excursionisme, per ésser els dos centres principalíssims d'excursions a l'entorn dels quals es combinen els més interessants i variats itineraris dels Pireneus.

Una nova de gran interès podem donar aquest any als excursionistes que es dirigeixin vers La Rencusa. Un nou servei d'automòbils s'ha inaugurat aquest estiu i que escurça en una jornada l'excursió fins a La Rencusa. Per gaudir d'aquest avantatge de temps cal sortir de la nostra ciutat en el tren correu del vespre, a les 18.30, en direcció a Montsó, on s'arriba a les 2.32. Seguidament es pren l'automòbil que porta a Barbastre, Graus i Benasc, on s'arriba a les nou del matí, tenint temps suficient

MENORCA

Per la llengua catalana

Al cap i a la fi, després de mig any de gestació, la fundació de «Nostra Parla» de Menorca, és un fet. Quan una castellanització aparentment intensa semblava ofegar l'esperit catalanista dels menorquins, que, tot i ésser molt catalans, no creuen ésser-ne, una colla d'idealistes ha emprès la tasca de reunir la gent que simpatitza amb els fins de «Nostra Parla», amb tant d'èxit que avui són una cinquantena els socis fundadors. L'amor a la terra, a la llengua i els costums dels avantpassats, ha reunit sota una mateixa bandera homes provinents dels més diversos sectors polítics i socials. El conegut escriptor En Joan Mir i Mir, l'historiador En Francesc Hernández Sans, el naturalista Jaume Ferrer Aledo, el poeta Ferran Soldevila, el llicenciat en Lletres Hernández Mora són els cabdills de «Nostra Parla» de Menorca; i aquests homes, davant d'un nombre respectable d'atllots, plens d'entusiasme, podrien fer molt per la causa sagrada que defensen. Cal, però, que, per a triomfar, siguin auxiliats quan les circumstàncies ho demanin. El renaixement de Catalunya és ben desconegut a Menorca per això «Nostra Parla» tindrà cura de tenir depressa la seva pròpia biblioteca d'obres catalanes, especialment aquelles que, com les publicacions de la Mancomunitat i de l'Ajuntament de Barcelona, donen clara idea de la vitalitat de totes les terres de parla catalana.

«Nostra Parla» de Mallorca ha de fer també un Museu, donar classes, conferències, lectures, etc., i oferir a l'estudiós una síntesi de tot el que és l'illa de Menorca, un casell on bategui l'ànima dels menorquins. Desitgem als nous lluitadors per la Pàtria un èxit esclatant.

per a arribar al xalet de la Rencusa a mitja tarda. La tornada es fa sortint de Benasc a les 15.45, arribant a la nostra ciutat a les vuit del matí del següent dia.

Moltes són les reformes que s'han portat a cap en ambdós xalets, i molt especialment en el d'Ull de Ter, que, per raó del seu major nombre d'habitats, presta els seus serveis al públic, el seu edifici i mobiliari exigien reparacions serioses. Com a resultat d'aquestes, l'estada en els xalets oferia als excursionistes les majors condicions de confort desitjables.

Per tal de facilitar les excursions als esmentats xalets, el Centre està editant uns fascicles referents, un d'ells a La Maladeta i l'altre a Ull de Ter, els quals contindran itineraris, mapes, fotografies i detalls que puguin ésser necessaris als excursionistes. Dintre pocs dies es posaran ja a la venda.

utilitat per a les cooperatives federades.

Foren designats representants de la Federació a Madrid l'advocat i Diputat a Corts senyor Guerra del Rio i l'agent administratiu senyor Pinedo de Robles.

Finalment el senyor Garcia Pujol exposà un interessant projecte que ha de donar un positiu impuls a les construccions de les entitats federades i que s'acordà passarà a estudi de la comissió financiera composta pels senyors Kirchner, Garcia Pujol, Fúlgar, Pons i Ricard.

El projecte fou acollit amb gran entusiasme pels concurrents així com la idea que després s'exposà de procurar en el més breu termini possible la constitució de la Federació Espanyola de les Cooperatives de Cases Barates.

Sardanes

Demà, a les deu de la nit, hi haurà una audició de sardanes a l'Ateneu Nacionalista Verdader, a càrrec de la colla Catalana.

L'Escola de Labors i Oficis de la Dona

Aquesta Escola Municipal està establerta, com ja havem dit altres vegades, a la casa núm. 49 de la Ronda de Sant Antoni, de la qual és propietari l'Ajuntament.

L'Escola té per finalitat la formació professional de la noia obrera, compresa entre 9 i 14 anys, que vulgui seguir l'aprenentatge d'alguns dels oficis de la indústria del vestir.

Les classes duren tot el dia i les alumnes es queden a dinar a la mateixa Escola.

Hi ha escola-taller per a les aprenents, en la qual se'ls ensenya ja confecció de vestits, roba blanca, capells, cotilles, flors artificials, brodats, puntes al coixí i de planxar. Demés, se'ls dona instrucció de cultura general: llegir i escriure en català i en castellà; nocions d'aritmètica, de Geometria, d'Història, de Geografia i de Ciències físiques i naturals; moral i educació cívica; Dibuix, cuinar i economia domèstica; gimnàstica ritmada i cançons.

Al vespre hi ha una escola de perfeccionament de les obreres que de

dia treballen als tallers de modistes, de capells, etc., amb les mateixes classes esmentades.

I també una escola de coneixements domèstics per a noies obreres que la major part del dia estan ocupades en tallers i fàbriques. Se'ls ensenyen coneixements perquè puguin ésser acurades mestresses de casa; la instrucció de cultura general abans esmentada decorent, sorgir i apedegar; tall i confecció; brodat, planxar, cuina i economia domèstica; nocions de puericultura, higiene, socorsos urgents, medicina casolana, etc.

Les alumnes de cuina i economia domèstica van a comprar a la plaça i cuinen el dinar de totes les altres alumnes.

De les confeccions que es fan en les classes de vestits, roba blanca, capells, cotilles, flors artificials, brodats i puntes al coixí, al final del curs, se'n fa una exposició.

Ahí, divendres, a les sis de la tarda, va obrir-se aquesta exposició.

Les confeccions es venen pel preu que costen els materials, per a indemnitzar l'Ajuntament de les quantitats esmerçades en la compra. Ja pot suposar-se que resulten a preu módic i això fa que les mestresses de casa que n'estan assabentades hi són

matineres, i als pocs moments d'ésser oberta l'exposició, gairebé totes les confeccions, especialment les de roba blanca, la porten el rètol de «venuda». De vestits, capells i brodats encara en restaven alguns.

La senyora directora N'Eulàlia Vallès, i el professor de Dibuix, senyor Vacarisses, ens van fer els honors de la casa molt amablement.

El senyor Vacarisses, especialment, ens féu visitar l'exposició dels dibuixos d'ornament i professionals de les seves alumnes i s'hi fan observacions molt interessants respecte l'aptitud natural d'algunes.

Es una exposició molt curiosa i digna de visitar-se. Encara està oberta demà, diumenge, dia 8, d'onze a una del matí. És una bella mostra dels resultats obtinguts per la Comissió Municipal de Cultura.

La Federació de Cooperatives de Cases Barates

Sota la presidència del senyor Pou de Barros ha eixat una Junta general extraordinària la Federació de

Cooperatives de Cases Barates de Catalunya i Balears, assistint les representacions de les entitats federades, emplegats i operaris de «El Siglo», Cooperativa de Periodistes, Cooperativa Militar, d'empleats de tramvies, Catalana, Inyosa, La Defensora de l'Inquilinat, Banc Regional de Catalunya, obrers i empleats Municipals, Cooperativa de Periodistes de Manresa i la seva Comarca, La Defensora de l'Estudiant, El Bon Peregrin, Postal, Constructora de Cases Barates, L'Estalvi del Carter, de Funcionaris Públics i la Mutua Constructora, havent enviat la seva adhesió telegràficament la cooperativa de Palma de Mallorca, «El Hogar del Porvenir».

Llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior, es donà compte per les delegacions que assistiren a la Conferència Nacional de la Edificació últimament celebrada a Madrid de la labor practicada en la matèria, dels resultats favorables obtinguts amb llurs gestions, atorgant-se per unanimitat un expressiu vot de gràcies per als mateixos.

Seguidament s'aprova el projecte del Consell directiu sobre la creació de les seccions d'Estadística, Informació i Tramitació Financiera i Técnica que es creu han d'ésser de gran

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

El nostre Mercat de Valors

L'estat actual de la Borsa.—Els valors a terme.—Les novelles emissions d'obligacions.—Les operacions de «doble».—Monedes estrangeres.

En les cròniques comercials d'un contrari han aparegut darrerament articles sobre l'estat actual de la nostra Borsa, donant a entendre que si no ve una prompta reacció, l'energia i ben orientada no trigarem a veure baixes cotizacions de les quals no tindrem esment.

En contra de totes aquestes manifestacions, nosaltres, que portem ja alguns anys de vida dintre del mercat borsatiu, podem afirmar que no hi ha cap fenomen estrany per a donar aquestes notes pessimistes del nostre mercat de valors.

La situació crítica de la ciutat, que per culpa dels governs de Madrid es veu tan abandonada del poder, és agreujada, encara, principalment per les dificultats sorgides amb la paga dels transports. Demés, com a l'època de l'any en què el mercat es menys atractiu, i han estat emeses

noves emissions d'obligacions darrerament creades. Més avall donarem compte de la inversió a què van destinades.

El fet és que a Borsa es nota una calma bastant estacionària. S'ha de tenir present que la Borsa està sempre a mercè dels corrents d'opinió d'un i altre sentit, i per això és que nosaltres no creiem en fortes baixes de valors de rendia fixa. Com també per tots és sabuda la fermesa en què es presenta el mercat de valors, als dos primers mesos de l'any, i l'abundància de diner que hi acut, procedent dels balanços de les cases comercials, que inverteixen llurs beneficis en valors de solida garantia.

Vegem aquest quadre comparatiu en el qual es marca la ruta ascendent d'alguns valors de més nodrida cotització, en el transcurs de l'any present.

	15 gener	15 febrer	15 març	15 abril	15 maig	15 juny
Ajunt. Barcelona 6% Em. 1921.	97'50	99'00	99'25	98'75	98'25	98'75
Mancomunitat Emissió 1920.	72'50	72'75	74'75	74'50	75'00	75'50
Ferrocarril Nord 3% 2.ª Serie.	61'00	61'50	62'00	61'50	62'00	63'15
6% especials.	99'25	100'00	101'75	101'50	99'25	101'65
F. M. S. Alacant 8% Serie G.	100'00	101'30	102'25	100'25	101'00	101'50
Badajoz 5%.	95'75	96'50	97'00	95'50	95'50	95'50
Ferrocarrils Catalans 6%.	96'50	97'50	98'50	98'75	98'75	98'25
O. 6% Catalana Gas i El. S. G.	91'50	92'00	92'00	93'00	93'50	93'15
Ob. 6% C. Hisp. Amer. d'Elec.	94'75	98'00	98'50	97'00	97'35	100'00
Ob. C. Trassatl. 6% Em. 1922.	103'25	104'00	103'50	104'00	104'00	103'25
Ac. S. A. C. Hisp. Ame. d'Elec.	159'00	212'50	218'00	222'00	244'00	282'00

Aquest canvi es fa deduint l'import de 55 pessetes pagades el dia 6 de juny, contra el cupó n.º 3.

De les rendes de l'Estat, no en fem cap comparació, com no siguin les obligacions del Tresor Espanyol al 5%, emeses aquest darrer any. Les que porten la simpatia entre els Deutes de l'Estat i que no sabem quan i en quina forma es consolidaran, creiem que segurament serà amb una nova emissió d'amortitzable. A quin interès?

En la darrera emissió de 500 milions al 4 1/2 per 100 ja es notà un estat de retraïment; segurament fou degut a la rebuixa d'un mig per cent, i a la visió que es té de què la major part del producte de l'emissió va destinada al sosteniment de la tràgica aventura del Marroc. A Barcelona es col·locaren 35 milions. Segurament que encara hi són, més les vendes procedents de Madrid, que vingueren seguidament als dies de la subscripció esmentada.

De totes les emissions del Tresor l'única que tingué un èxit sense precedents, fou la que portà a cap el nostre estimat amic senyor Cambó, al seu pas pel ministeri de Finances, poc després d'haver-se esdevingut l'enderrocament de la Comandància de Melilla. Fou ell qui portà a cap, en moments tan difícils per als destins d'Espanya, aquella operació de crèdit.

A més, a Catalunya tenim el Deute de la Mancomunitat. Per ningú és desconeguda l'obra magna que realitza de govern propi, destinant els cabals procedents de la col·locació de les seves obligacions, a la construc-

ció de camins, carreteres, ponts, xarxes telefòniques, obres hidràuliques, edificis destinats a assistència per a dementes pobres, biblioteques i escoles, i altres obres culturals i benèfiques, i moltes d'altres que no es poden portar a cap, per les traves que hi posen els governs de Madrid, tals com els concursos de ramaderia, que estan destinats a portar grans beneficis a Catalunya, puix amb ells es cultiva la producció ramadera catalana.

S'ha dit aquests dies si la insignificant oscil·lació que hi ha hagut entre totes les sèries i emissions del Municipi era deguda a un pròxim emprèstit municipal. Cal tenir en compte que la situació financera del nostre Ajuntament, d'encà d'un any que la regenten els nostres amics que formen la majoria, està en un estat florent, degut a la seva sana i intel·ligent administració. Per tant considerem mançada de fonament la notícia esmentada.

De les accions tractades al comptat poca cosa tenim que dir-ne. Totes es mouen entorn dels comentaris que es fan davant les possibilitats d'un dividend més o menys atractiu, que fa variar, en un sentit o altre, el curs dels seus canvis. Unicament es distingeixen de totes aquestes les de la Companyia Hispano Americana d'Electricitat, que des que s'introduïren al mercat han portat la franca orientació d'alça continua.

LA COMPANYIA DE PINILLOS

Situació dels vapors de la línia Pinillos, segons informes que ens comunica el seu agent en aquesta plaça:

El vapor «Infanta Isabel» arribà a l'Havana el dia 3 de juliol.

El vapor «Barcelona» al port.

El vapor «Cádiz» sortí d'Alacant el dia 6 del corrent en viatge cap a les Antilles.

El vapor «Catalina» sortí de Cádiz el dia 4 de juliol cap el Rio de la Plata, via Canaries.

El vapor «Conde Wifredo» sortí de l'Havana el dia primer de juliol cap a la Península.

El vapor «Balmes» sortí de Santos el dia 5 del corrent, cap a la Península.

Banca Tusquets, S.A.

CANVI — VALORS — OUPONS

Rambla del Centre, número 9

MOVIMENT DEL PORT

Divendres, dia 6.

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Baleas», de Mahó, amb càrrega general i 30 passatgers.

Vapor espanyol «Tintoré», de Palma, amb càrrega general i 30 passatgers.

Vapor espanyol «Mahón», d'Alivissa, amb càrrega general i 11 passatgers.

Líquet espanyol «María», de Tarragona, amb càrrega general.

Vapor belga «Poenci», de Vigo, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Veler italià «Maria Altieri», en llast, cap a Bougie.

Veler italià «Marcel B», en llast, cap a Oran.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Canalarias», de transit, cap a Còrce.

Vapor espanyol «Mahón», amb càrrega general, cap a Alivissa.

Vapor espanyol «Aldecoa», de transit, cap a Gènova.

Vapor noruec «Rivard», amb càrrega general, cap a Tarragona.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

L'IMPOST D'UTILITATS I ELS ADVOCATS

S'ha cursat el següent telegrama: «Ministre de Finances. — Madrid. Junta de Govern Col·legi d'Advocats de Barcelona acorda suplicar a V. S. se serveixi ordenar sia suspès termini presentació de declaracions jurades sobre utilitats des de l'any 1920, exigides per R. O. de 23 de juny de 1923, mentre no es dictin mesures reglamentàries que la disposició addicional quarta de la Llei de Reforma Tributària de 26 de juliol de 1922 ordena com a prèviament per a la incorporació d'advocats en la tarifa primera de la contribució d'utilitats. — El salut a el dega, Arnadeu Hurtado.»

COLONIALS

Dia 7 de juliol de 1923.

Sucres. — Continuen els preus amb poca variació, havent-hi grans dificultats i despeses per al moviment comercial, el qual dificulta el proveïment, mancant algunes classes i fent més cara la mercaderia.

Els preus són:

Mel, de 163 a 165 pessetes els 100 quilos.

Terçat, de 176 a 178 pessetes.

Centrífuga de remolatxa, de 173 a 175 pessetes.

Quebrat clar, de 178 a 180 pessetes.

Blanquilles, de 180 a 182 pessetes.

Grans superiors, de 183 a 185 pessetes.

Blancs de primera refinats, de 185 a 187 pessetes.

Ternos P. G. d'Anagó, de 190 a 192 pessetes.

Ternos P. G. d'Andalusia, de 200 a 202 pessetes.

Phons, de 208 a 205 pessetes.

Tallat, de 216 a 220 pessetes.

Cafes. — Continuen el moviment comercial, el poc tràfic que hi ha a causa de les dificultats, per a cobrir les necessitats del consum, es fa als preus aproximats següents:

Moka legítim, de 605 a 615 pessetes els 100 quilos.

Semi Moka H. rrat i africane, de 580 a 590 pessetes.

Puerto Rico Caracolillo, de 605 a 615 pessetes.

Puerto Rico Yauco especial, de 600 a 610 pessetes.

Puerto Rico Yauco superior, de 580 a 590 pessetes.

Puerto Rico Hisenda, de 545 a 555 pessetes.

Caracas desceretats i similars, de 555 a 565 pessetes.

Trillats extra, de 515 a 525 pessetes.

Puerto Caballo i corrents, de 510 a 520 pessetes.

Palenberg, de 470 a 480 pessetes.

Pasilles, de 455 a 465 pessetes.

Cacaos. — Malgrat els disturbis que dificulten les operacions, se n'han fet algunes d'importància amb aquest gra, a base dels preus que regeixen des de fa alguns mesos, o sia:

Guayaquil Arriba, de 370 a 380 pessetes els 100 quilos.

Guayaquil Balao, de 355 a 365 pessetes.

Fernando Poo de primera, de 305 a 315 pessetes.

Fernando Poo de segona, de 295 a 305 pessetes.

Fernando Poo de tercera, de 285 a 295 pessetes.

Fernando Poo de quarta, de 275 a 285 pessetes.

Caracas de primera, de 485 a 495 pessetes.

Caracas de segona, de 430 a 430 pessetes.

Cangelles. — Ceilan extra, a 775 pessetes el quilo.

Ceilan número 1, a 675 pessetes.

Ceilan número 2, a 635 pessetes.

Ceilan número 3, a 640 pessetes.

Ceilan número 4, a 625 pessetes.

Rasures de Ceilan, a 440 pessetes.

Pebres. — Singapur blanc, a 665 pessetes els 100 quilos.

Singapur negre, a 590 pessetes.

Penang i Tellicherry, a 580 pessetes.

Tabac o Jamaica, a 505 pessetes.

Clavells espècies. — Classe superior, a 835 pessetes els 100 quilos.

Destil·lats, a 400 pessetes.

ADOBS

Dia 7 de juliol de 1923.

(Informació de la casa J. Espinós, de Barcelona)

Superfosfat de 18/20 d'àcid fosfòric i mig de nitrogen, a 16 pessetes els 100 quilos.

Superfosfat de calç de 18/20 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 13 pessetes els 100 quilos.

Superfosfat de calç de 16/18 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 12 pessetes els 100 quilos.

Superfosfat de calç de 13/15 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 10 pessetes els 100 quilos.

Sulfat d'amoniac de 20/21 per 100 de nitrogen, a 44 pessetes els 100 quilos.

Nitrat de sosa de 15/16 per 100 de nitrogen, a 35 pessetes els 100 quilos.

Sulfat de potassa de 90/92 per 100, equivalent a 49/50 potassa pura, a 33 pessetes els 100 quilos.

Clorur de potassa de 80/85 per 100, equivalent a 50/51 de potassa pura, a 31 pessetes els 100 quilos.

Materia orgànica cornia natural de 10/11 per 100 d'entrogèn i 2/3 d'àcid fosfòric, a 40 pessetes els 100 quilos.

Nitrogina Sant Jordi de 8/10 per 100 de nitrogen, a 35 Ptes. els 100 quilos.

Producte fosfatat Sant Jordi, a 60 pessetes els 100 quilos.

Sofres

Sofre Sant Jordi 98/100 per 100, a 1250 pessetes els 40 quilos.

Sofre Sant Jordi extra fi 98/100 per 100, a 1450 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre precipitat (gris), a 8 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre sublimat (flor), a 17 pessetes el sac de 50 quilos.

Sofre de terrós, a 27 pessetes els 100 quilos.

Sofre en canó, a 47 pessetes els 100 quilos.

MERCAT VINICOLA DE BARCELONA

Dia 7 de juliol de 1923.

(Informació facilitada per l'Associació de Magatzemistes i Exportadors de vins de Barcelona.)

Preus per grau i hectolitre i mercaderia posada al celler del colliter:

Penedès: blanc, a 165 pessetes; negre, a 165.

Camp de Tarragona: blanc, a 175 pessetes; negre, a 175.

Conca de Barberà: blanc, a 150; negre, a 150.

Priorat: negre, a 2 pessetes.

Vilanova i Geltrú: negre, a 175 pessetes.

Igualada: negre, a 165 pessetes.

Marorell: blanc, a 2 pessetes.

Manxa: blanc, a 2 pessetes.

Alacant: negre, a 225 pessetes.

Mistela blanca, a 275 pessetes.

Mistela negra, a 275 pessetes.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool

Disponibles . . . 15.60

Futurs:

Octubre . . . 14.30

Gener . . . 13.85

Maig . . . 12.34

Agost . . . 12.22

Novembre . . . 12.11

Desembre . . . N.

Març . . . N.

Juny . . . N.

Setembre . . . N.

Octubre . . . N.

Novembre . . . N.

Desembre . . . N.

Març . . . N.

Juny . . . N.

Setembre . . . N.

Octubre . . . N.

Novembre . . . N.

Desembre . . . N.

Març . . . N.

Juny . . . N.

Setembre . . . N.

Octubre . . . N.

Novembre . . . N.

Desembre . . . N.

Març . . . N.

Juny . . . N.

Setembre . . . N.

Octubre . . . N.

Novembre . . . N.

Desembre . . . N.

Març . . . N.

Juny . . . N.

Setembre . . . N.

Octubre . . . N.

Novembre . . . N.

Desembre . . . N.

Març . . . N.

Juny . . . N.

Setembre . . . N.

Octubre . . . N.

Novembre . . . N.

Desembre . . . N.

Març . . . N.

Juny . . . N.

Setembre . . . N.

Octubre . . . N.

Novembre . . . N.

Desembre . . . N.

Març . . . N.

Juny . . . N.

Setembre . . . N.

Octubre . . . N.

Novembre . . . N.

Desembre . . . N.

Anuncis d'espectacles

Teatre Tivoli

4 ÚNIQUES FUNCIONS, 4, per
El Gran Raymond
(THE GREAT RAYMOND)
Avui, dissabte, 7 de juliol de 1923.
Nit, i demà, diumenge, tarda i nit.
Butaca, 5 pessetes (impostos inclosos).
Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Companyia còmica-lírica
PRADO-CHICOTE
Temporada popular. Vint únics dies.
Preus econòmics
Avui, dissabte, 7 de juliol de 1923.
Nit, a les deu. L'aproposít en un acte.
d'Angel Torres del Alamo i Antoni
Asenjo, música del mestre Calleja LA
ROMANTICA. El melodrama en un
acte, dividit a cinc quadros, dels se-
nyors Moyrón i Hernández Bernu-
dez, amb il·lustracions musicals dels
mestres Quisiant i Badia. EL MA-
CHACANTE. La divertida revista en
cinc quadros, en vers i prosa, de Lluís
Linares Boqueria i Xavier de Burgos,
música dels mestres Quisiant i Badia.
¡QUE TE CREES TU ESOL... — Demà,
diumenge, a la tarda. LA ROMAN-
TICA i LOS PERROS DE PRESA. Estre-
na de la fantasia còmica-lírica BAR-
CELONA SE DIVIERTI.

Gran Teatre Espanyol
Vuit únics dies de les sensacionals
pel·lícules
EL MISTERI D'ORIENT I
LANDRÚ
Sessions CADA DIA, a dos quarts
de cinc de la tarda, i a les deu de la
nit. Inauguració diumenge, 8 de ju-
liol, a dos quarts de cinc de la tarda.

Gran Teatre Espanyol
Avui, dissabte, 7 de juliol. Nit, a un
quart d'onze. BOXA. 5 GRANS COM-
BATS, 5. Entrada, 3 pessetes.

TEATRE COMIC

Avui, dissabte, a les deu de la nit.
Exits de la farsa lírica en tres ac-
tes, del mestre Lleó, ¡AVE CESAR!

Teatre Poliorama

COMPANIA DE COMEDIA del
TEATRE INFANTA ISABEL de MA-
DRID. Direcció artística: ARTUR
SERRANO.
Avui, dissabte, nit, a les deu. L'en-
rremes

SOLICO EN EL MUNDO
i la formosa comèdia en dos actes
dels senyors Abeti i Reparaz.

TORTOSA Y SOLER
Demà, diumenge, tarda, a dos
quarts de cinc. Secció especial. EL
AMOR QUE PASA I TORTOSA Y SO-
LER. Nit, a les deu. SOLICO EN EL
MUNDO I TORTOSA Y SOLER.

Dimarts, a la nit, estrena a Barce-
lona de la comèdia en tres actes, de
don Lluís Manzano.

ALCALA DE LOS GANDULES
Dimecres, funcions en honor i be-
nefici de

MARIA LUISA MONERO
Tarda: LA PRISA. Nit: ALCALA DE
LOS GANDULES.
Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE GOYA
Companyia DIAZ-ARTIGAS
ALTA COMEDIA

Avui, dissabte, 7 de juliol. Vespre,
a les deu. LA CHOCOLATERIA. —
Demà diumenge, tarda i nit. LA
CHOCOLATERIA. — Dilluns, bene-
fici de Pepeta Diaz. — Dimarts, De-

but de la Troupe Portuguesa. — Di-
meccres, estrena de RUTH LA ISRAE-
LITA.

Teatre Barcelona

Telèfon 514 A.

COLISEU DE VARIETATS

El quadro més bo d'atraccions. Avui,
nit, a les deu. Projectió de notables
pel·lícules. DEBUT de la formosa
dancerina MARY LUISA. Grandiosos
exit dels cèlebres comedians ex-
cèntrics FRANK PACHEL & SCALES.
Els aplaudits artistes musicals CA-
RELLI AND FATIMAS. Exits dels
il·lusionistes THE OLIVAYS. Grandi-
dós esdeveniment de la eminent can-
çonetista LA GOYA. Nou, selecte i
exclusiu repertori. A petició del pú-
blic, interpretarà les seves creacions
LA CRUZ DE MAYO MALDITO TAN-
GO i ALMA DE MUÑECA. Riquissi-
ma presentació. Exit ressonant.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dissabte, dia 7, nit. Grandio-
sos programes. Tot estrenes. La for-
mosa comèdia EL CAMPANER FI-
LOSOF. Les divertides pel·lícules ME-
LITONA i NICOMEDES TURISTA.
L'extraordinària comèdia de la fa-
mosa marca Universal RESISTENCIA
VENCUDA, pel cèlebre artista Frank
Mayo. Estrena de la sensacional
pel·lícula d'actualitat, d'interessant
assumpte cinematogràfic, ERUPCIO
DEL VOLCAN ETNA; la més impor-
tant a través dels segles. Una mun-
tanya de foc avança inexorable, des-
truint tot el que troba en passar;
boscos, vinyes, cases, pobles sencers
són sepultats per una muntanya im-
ponent de lava.

Diorama

Programa per a avui: LLEI DE
LLOPS. QUI TINGUES UN FORD.
Comèdia de gran broma. EL CADA-
VER VIVENT. LES MITGES DE
SEDA. STANLEY A L'AFRICA INEX-
PLORADA, segona jornada. — Demà,

diumenge, grans sessions a la tarda.
A la nit, augment de programa, i
estrena de la tercera jornada de la
interessant super-sèrie STANLEY A
L'AFRICA INEXPLORADA, per l'ar-
tista George Walsh.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona

Avui, dissabte, el programa més
bo de Barcelona. Exit grandios:
L'OMBR DEL PARE, per Charles
Ray. NO HI HA JOCS AMB L'A-
MOR, formosa comèdia per Con-
stance Talmadge. VINTI-TRES HO-
RES I MITJA DE PERMIS, encisado-
ra comèdia, pel simpàtic Douglas
MacLean. i la de broma contínua
EN FATTY EN DIA DE CAMP. —
Demà diumenge, a la nit, grandiosa
estrena del Programa Ajuria: L'A-
VENTURA DE MARIANELA, per la
graciosíssima «Dorothy Gills». — Di-
lluns, reestrena de l'exit més gran-
diós de la temporada: L'ADMIRA-
BLE CRICHTON.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Saló de reunió de famílies distin-
gides. — Orquestrina Sinf. — Avui,
dissabte, estrena de l'actualitat L'E-
RUPCIO DEL VOLCAN «ETNA». Si-
cília (Itàlia); important erupció de
l'«Etna» a través dels segles; im-
ponent muntanya de foc que avança
inexorablement destruint tot el que
troba en passar: boscos, vinyes, po-
bles sencers. Exits de l'interessant
film EXPEDICIO AL POL NORD
(1914-1916); la pel·lícula més verídica
de les «altituds fins avui»; destrucció
del vapor «Endurance», per l'empres-
onament dels gels; el viatge més pe-
rillós del cèlebre explorador. Gran
exit MILITONA, per «Pauline Lan-
dis». RESISTENCIA, per «Frank
Mayo». ACTUALITATS GAUMONT. —
Demà, diumenge, matinal d'onze a
una. Tarda, de dos quarts de quatre
a vuit, contínua. Nit, de dos quarts
de deu a dos quarts d'una. Preus cor-

rents: Preferència, 1 pesseta. Gen-
ral, 0,50 pessetes.
Dilluns, programa extraordinari
d'estrenes. UN COR D'OR. FRANCA
PINTORESCA. EL VALEROS. Re-
presa de PASSATGER SENSE BIT-
LLET i l'actualitat L'ERUPCIO DEL
VOLCAN «ETNA» Sicília (Itàlia).

Cine Princesa

Granvia Layetana. Telèfon 1371

Tocant a la Placa de l'Angel
EL LOCAL MES FRESC I COMODE
Avui, dissabte, (Exits, EL CADA-
VER VIVENT. STANLEY A L'AFRI-
CA INEXPLORADA, tercera jornada.
A LA CAÇA DE MARITS. L'HOMME
SENSE NOM, desè i darrer llibre.
MALA SORT, assumpte de broma. —
Demà, diumenge, a la nit, estrena
de la quarta jornada de STANLEY
A L'AFRICA INEXPLORADA. — Di-
lluns, cinc estrenes

Camp d'Esports del C. D. Premià

PREMIA DE MAR

Dia 8 de juliol de 1923.

Gran partit de futbol

F. C. Barcelona

C. S. Sabadell

A les cinc de la tarda. Surten trens
de l'estació M. S. i A., a la 1, 1'40,
3'10, 3'45 i 4 tarda

Frontó Principal Palace

Avui, nit, a un quart d'onze. Dos
grandiosos partits de pilota.

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes an-
tiques i modernes, d'ocasió, que rea-
litzem a preus sumament econòmics.

Recomanem a les entitats i als
particulars que tenen a bé trans-
metre articles o notes suplicades,
la necessitat absoluta (senze la
qual no ens és possible fer-ne
el menor cas) d'avaluar deguda-
ment els originals amb un se-
gell o una firma

ACABA DE SORTIR EL LLIBRE DE C. A. JORDANA LES QUATRE VENJANCES

Es ven al preu de
4 pessetes a la
Llibreria Nacional
Catalana i a totes
les bones llibreries

La venjança del Sol.
La venjança de l'home seriós.
La venjança de la verge.
La venjança del frare.

Confé:

MATATODO - FIGARO - TOUETOUT

Extermina instantàniament TOTS ELS INSECTES: KINKES, TRUGETES,
FORMIGUES, PUQUES, POLLE, ESCARABATS, MOSQUITES, GAZMOÑOS.

Aquest EXTERMINADOR és completament sa; s'usa amb èxit als hospitals
civils i militars i als instituts de França, puix els ordencians han tramés a l'in-
terventor certificats molt elogiosos. Es un líquid que desallotja els insectes, fil-
trant-se per tot i desnaturalitzant-los al davant vostre. MATATODO no cre-
ma ni taca. S'aplica sobre el cap dels nois que tinguin pols, igual que els que
abunden en les gallines i les seves races.

Mitjançant el pot amb manxa "MATATODO" penetra per tot arreu
Agent general per a Espanya: **Eugeni Sarrà**. Ronda Sant Pere, 7. Apartat 239 - Barcelona

DE VENDA EN TOTES LES PERFUMERIES, DROGUERIES, FARMACIES I FERRETERIES
DELEGATS: Barcelona: M. Cornellas, Estruch, 3. Madrid: Isidre Servan, Divi Pastor, 2. València: Molina i Bai-
xauli, Gran Via Germanías, 27. Melilla: Josep Zamorano, General Chacel, 38. Cadix: Antoni Candón, Santa Agnès.
Alacant: Ricard Latorre, Sevilla: Robert Mesa, Màlaga: Aureli Lechuga, Ceuta: Alfred Herrero.

MEDICAMENTS

químicament purs, específics
farmacèutics i aigües minerals,
es rebien directament dels punts
d'origen. Farmàcia de Botta i
Balla, Rambla de Catalunya,
núm. 1, cantonada Ronda de la
Universitat.

Gran LIQUIDACIÓ

en el

Taller de Calçat

Marca VILARET

La Verdad

MATERIALS, FABRICACIÓ
I PREUS NOUS

Grans gangues per a
de 12 a 40
Senyor ptes. parell.

Senyora de 3 a 40
ptes. parell.

Nena o Nen de 3 a 15
ptes. parell.

Garantit a mida o d'encàrrec

Especialitat per a pens de
dients i classes de l'ure
PREUS ECONOMIQUES

Cortes apartats
Vendes al major i detall

COMPOSTURES DE TOTES
CLASSES

Tapineria, 29

**ELECTROMOTORS
I DINAMOS**

Especialitat en les de
ELECTROQUIMICA

Bobinats, Instal·lacions
Reparacions

Maquinària Eléctrica, S. A.
(Antics tallers Ballells)

Corts Catalanes, 416. T. 533 H.

Tapissos pintats

La casa més important d'E-
spanya. Especialitat en tapis-
sos religiosos. Exposició per-
manent de quadros a l'oli, gra-
vats, oleogràfics, etc. Fabri-
cació de marcs. Encomiades. No
compreu sense visitar aquesta
casa.

F. MONTFALCON
Boters, 4. Enal Portaferrissa.

L. C. Smit & Bros

La marca dels que saben esco-
llir i reconèixer els incompa-
rables atencions tècniques d'a-
questa primera marca ameri-
cana amb col·lectes a boles.

JAON FREY
Barcelona, Rda. Sant Pere, 25
Secció especial de Ven-
des

PER A L'ISTIU

35 PESSETES
Carles Tutusaus - Fabricant
BOQUERIA, 22 - BARCELONA

CADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL
TONELLATGE d'acer cromo-níquel garantitzat

PELAYO, 16, ENTRESOL

Vene

el meu Landauet Opel 1934
Un mes d'us, preu gèn. Raó:
Garage Americà. Provença, 192

Avisos

COPIES
a màquina

Circulars, Sobres.
Preus sense competen-
cia. Demaneu el follet
explicatiu de tots els
altres serveis de la casa

EMPRESA IDEAL
D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 18, baixos

Llúpies i Quistos

senze operar i sense do'or per
facultat. Rambla Santa Mo-
nica, núm. 18, Petruqueria.

Capitalistes!
3.000 ptes. donen 3 diàries. Res-
ponent amb propietats. Centre
Crédit, Doctor Don, 4, 1er. 1.
De 11 a 1 i de 4 a 7.

Traspasos
Setrasspassa botiga
carrer Banys Nous, 22, botiga.
Raó: en la mateixa.

Ofertes
Metge
ajudant reputat doctor d'ofici
per a Institut. Ede. 433, Ban-
bla Flors, 18. (Anunci.)

La Puda de Banyoles

Oberta des del primer de maig al 30 d'octubre
Les seves aigües constitueixen un tipus únic a Eu-
ropa. Per als herpètics, escrofulosos, pretuberculosos,
artritis, catarrosos i avariósics no tenen rival, essent,
en aquest últim sentit, substitutives de les d'Aroha.

Vendes

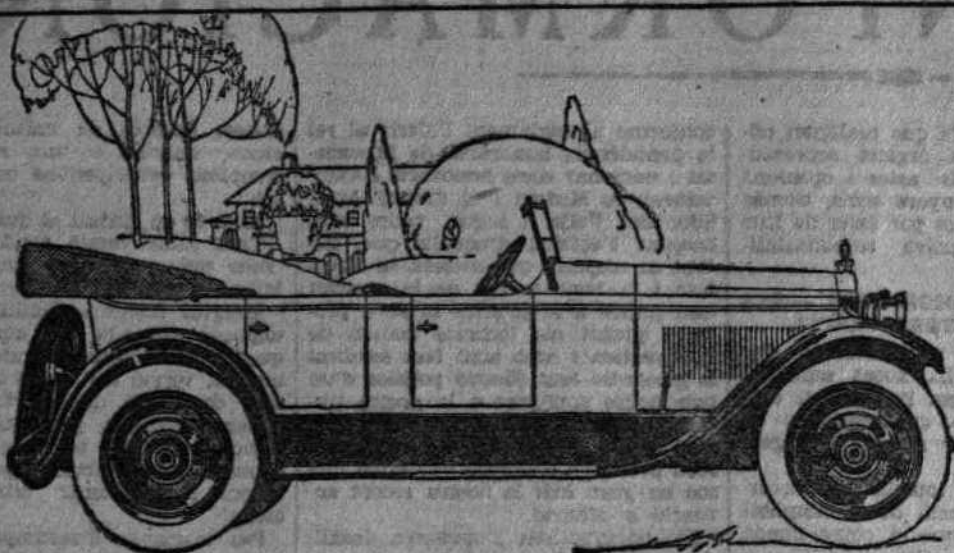
Joies d'ocasió

Safates i servets de plata, a
pet. Compror or, plata, platí,
brillants i perles.
Joteries de J. Múñez
Rambla dels Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 2.

Gran finca rústica

Comojades de terra plantades
de vinya, quatre grans cellers,
dues grans cases pels masovers,
torre per a estuèig, botes,
premses, etc., etc. entre Mas-
quesa i Fiera, 20 minuts de fer-
tació, per 40.000 duros. R. Ron-
da de Sant Pau, 79, Colmado.

Packard Motor Export Corporation—3 cols. x 7 in.—Ad No. 75—J. Roland Kay Co.

PACKARD

ELS automobilistes de gustos més exigents queden absolutament satisfets amb el nou Packard «Single Six», ja sia com a cotxe per a sport, o com a cotxe elegant de passeig.

La marca Packard ha significat sempre qualitat suprema de mà d'obra. Aquest últim model confirma la seva reputació, i el seu preu moderat, com automòbil fi, és una revelació sens precedent.

Automòbils Packard

Agència general per a Espanya
Passeig de Gràcia, 87
Barcelona

BALNEARI DE CALDES DE BOHI (LLEYDA)

Les millors aigües del món en llur classe, reconegudes com tals a per les eminències mèdiques. 34 manantials diferents, tots medicinals. Célebre estufa natural a 60°. L'acció altament beneficiosa d'aquestes aigües, s'observa en totes les manifestacions de l'artrisme (reuma, gota, diabetes, etc.), i en les alteracions cròniques de l'aparell respiratori, tub digestiu i annexos. Viatge en còmodes automòbils des de Tàrraga i Lleyda fins a Capdella. D'allí fins al Balneari deliciosa excursió en bones i caballeries ben guardades, que proporciona l'Administració mitjançant avis. Clima deliciós i immillorable durant juliol, agost i setembre. Lloc de partida per a pintoresques excursions als punts més notables del Pirineu.

Informes: LLORENÇ VALLMITJANA, Banys Nous, 9

LA MEJOR TINTURA PROGRESIVA ES LA FLOR DE ORO

Usando esta privilegiada agua
nunca tendrás canas ni serás calvos
**El cabello abundante y hermoso
es el mejor atractivo de la mujer**

La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro

es la mejor de todas las tinturas para el cabello y la barba; no mancha el cutis ni ensucia la ropa.
Esta tintura no contiene nitrato de plata, y con su uso el cabello se conserva siempre fino, brillante y negro.
Esta tintura se usa sin necesidad de preparación alguna, ni siquiera debe lavarse el cabello, ni antes ni después de la aplicación, aplicándose con un pequeño cepillo, como si fuese bandolina.
Usando esta agua se cura la caspa, se evita la caída del cabello, se suaviza, se aumenta y se perfuma.
es tónica, vigoriza las raíces del cabello y evita todas sus enfermedades. Por eso se usa también como higiénica.
conserva el color primitivo del cabello, ya sea negro ó castaño; el color depende de más ó menos aplicaciones.
Esta tintura deja el cabello tan hermoso, que no es posible distinguirlo del natural, si su aplicación se hace bien.
La aplicación de esta tintura es tan fácil y cómoda, que uno solo se basta; por lo que, si se quiere, la persona más intima ignora el artificio.
Con el uso de esta agua se curan y evitan las placas, cesa la caída del cabello y excita su crecimiento, y como el cabello adquiere nuevo vigor, nunca serás calvos.
Esta agua deben usarla todas las personas que deseen conservar el cabello hermoso y la cabeza sana.
Es la única tintura que a los cinco minutos de aplicada permite rizarse el cabello y no despiden mal olor; debe usarse como si fuera bandolina.

Las personas de temperamento herpético deben precisamente usar esta agua, si no quieren perjudicar su salud, y lograrán tener la cabeza sana y limpia con sólo una aplicación cada ocho días; y si a la vez desean teñir el pelo, hágase lo que dice el prospecto que acompaña a la botella.

De venta: principales perfumerías y droguerías de España y Portugal.

Molts

ACCIDENTS IMPREVISTOS

poden ésser fatals si no es té ben a prop un remei d'urgència

En totes les cases, en lloc preferent, deu haver-hi sempre una botella de

Aigua Oxigenada VOLCÁN

Un cop, una ferida, una lesió no s'endanya si es renta desseguida amb aquest remei senzill i d'efectes immediats

Dipositaris: J. URIACH I C^a

FARMACIES PRINCIPALS

Bruch, 43

L'Hèrnia Curada per 50 pessetes

mitjançant el nou "PERFECT" Aquest còmode i ben dissenyat aparell elàstic, sense ressort, que s'ajusta al cos com un guant, no adoleix dels defectes dels sistemes francesos, superant-los en qualitat, comoditat i en els resultats positius de contenció i curació radical de l'hèrnia (trencadura). 500 pessetes es regalen al qui demostra el contrari. Desconfeu dels falsos imitadors. No comprar cap altre bandatge ni braguer, sense haver-vos assajat aquest meravellós aparell. Assaigs gratis: De 9 a 1 i de 3 a 7. Casa PAU AU, Carrer Ampie, número 14 (dint a l'església de la Mercè).

Comandes

Antiga casa Italo-Germànica

constructora de cables metàl·lics desitja trobar representant a Espanya. S'exigeix que tingui extenses relacions amb clientela de mines, marina, ascensors, transports aeri i referències bancàries satisfactòries. Escriure a «LA VEU» núm. 184.

Oficial sastre

es necessita per a fora de Barcelona, indit presentant-se que no sigui bon oficial i amb bones referències. D'origen a 8. Pagar. Petritxol, 4, primer, 2.

Dispeses

Aribau, 13, 1.ª - 1.ª
Habitació sola a dormir

Esplèndida habit.

amb assist. o sense per a una o dues persones. Rull, 3, segon, tocant Escudellers.

Mare i filla

cedeixen a Sr. o 2 pers. habit. R.: Muntaner, 90, colmado.

Senyora

cedeix 2 habit. tocant Rambles. R.: Ramalleres, 2, escriptori.

Chambre meublée

Corts, núm. 645, segon, segona

Habitació

sola a dormir. Aribau, 13, 1.ª - 1.ª

Lloguers

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78, entressol. C. BIEGER.

VILADRAU

Es lloga casa amb baixos i dos pisos; ben situada, tenint aigua, llum i aforament. Escriure a Francisco Fajó, Viladrau.

Premià de Mar

llogu o veno torre per temporada o tot l'any; cinc dormitoris grans, galeria, water, safareig i electricitat, a 3 metres d'estació. R.: Empresa Ideal d'Informació, Rbla. Flors, 16 (anunci)

Habitació

per a llogar amb pensió o sense a Sant Gervasi. R.: Carrer Pujol, 25, torre, Sant Gervasi.

Torre 26 duros

5 m. baixador Muntaner f. c. de Sarrià, claus, Ramalleres, 2, escriptori.

Llogu pis

amb 7 habitacions, 115 pessetes. Sant Gervasi. R.: Passatge Viçcena, núm. 1.

Taradell

llogar en el millor punt caseta amoblada, aigua i elect. preu temporada 500 ptes. Detalls Bar. Rest. Luch-Bar. R.ª Centre, Pla Boqueria, núm. 3.

—Mira, chiquis, que he comprao
—Otra, mamo, que locura!
Si es aquel jabón tan bueno
que lo llaman Poca-Gura.

JOVENTUT PERPETUA

Sabó, 1.ª, 2.ª, 3.ª, 4.ª, 5.ª, 6.ª, 7.ª, 8.ª, 9.ª, 10.ª, 11.ª, 12.ª, 13.ª, 14.ª, 15.ª, 16.ª, 17.ª, 18.ª, 19.ª, 20.ª, 21.ª, 22.ª, 23.ª, 24.ª, 25.ª, 26.ª, 27.ª, 28.ª, 29.ª, 30.ª, 31.ª, 32.ª, 33.ª, 34.ª, 35.ª, 36.ª, 37.ª, 38.ª, 39.ª, 40.ª, 41.ª, 42.ª, 43.ª, 44.ª, 45.ª, 46.ª, 47.ª, 48.ª, 49.ª, 50.ª, 51.ª, 52.ª, 53.ª, 54.ª, 55.ª, 56.ª, 57.ª, 58.ª, 59.ª, 60.ª, 61.ª, 62.ª, 63.ª, 64.ª, 65.ª, 66.ª, 67.ª, 68.ª, 69.ª, 70.ª, 71.ª, 72.ª, 73.ª, 74.ª, 75.ª, 76.ª, 77.ª, 78.ª, 79.ª, 80.ª, 81.ª, 82.ª, 83.ª, 84.ª, 85.ª, 86.ª, 87.ª, 88.ª, 89.ª, 90.ª, 91.ª, 92.ª, 93.ª, 94.ª, 95.ª, 96.ª, 97.ª, 98.ª, 99.ª, 100.ª.

Darreres creacions

Productos serie «IDEAL»

AGACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jorico, ADMIRA, BEL, Matinal, ORFEBRE, Escudellers, ROSA VERDE, OLA VELL, Muguet, VIOLETA, Jasmín.

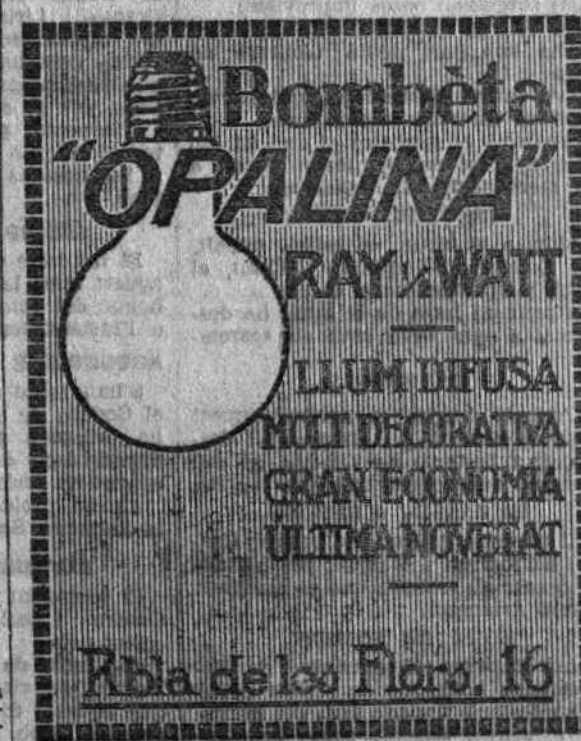
Sabó, 3.ª, 4.ª, 5.ª, 6.ª, 7.ª, 8.ª, 9.ª, 10.ª, 11.ª, 12.ª, 13.ª, 14.ª, 15.ª, 16.ª, 17.ª, 18.ª, 19.ª, 20.ª, 21.ª, 22.ª, 23.ª, 24.ª, 25.ª, 26.ª, 27.ª, 28.ª, 29.ª, 30.ª, 31.ª, 32.ª, 33.ª, 34.ª, 35.ª, 36.ª, 37.ª, 38.ª, 39.ª, 40.ª, 41.ª, 42.ª, 43.ª, 44.ª, 45.ª, 46.ª, 47.ª, 48.ª, 49.ª, 50.ª, 51.ª, 52.ª, 53.ª, 54.ª, 55.ª, 56.ª, 57.ª, 58.ª, 59.ª, 60.ª, 61.ª, 62.ª, 63.ª, 64.ª, 65.ª, 66.ª, 67.ª, 68.ª, 69.ª, 70.ª, 71.ª, 72.ª, 73.ª, 74.ª, 75.ª, 76.ª, 77.ª, 78.ª, 79.ª, 80.ª, 81.ª, 82.ª, 83.ª, 84.ª, 85.ª, 86.ª, 87.ª, 88.ª, 89.ª, 90.ª, 91.ª, 92.ª, 93.ª, 94.ª, 95.ª, 96.ª, 97.ª, 98.ª, 99.ª, 100.ª.

Essència per al mocador, 18 pessetes frasc amb estof.

CORTÈS GERMANS - BARCELONA

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS, Palla, 13 i 15, pral.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 7, 2 tarda.
El cap del Govern, després de despatxar amb el Rei, s'ha traslladat a la Presidència, on ha rebut els periodistes.

Els ha manifestat que, segons les notícies rebudes a Governació, a Barcelona continua intensificant-se la vaga del trànsit rodar, atenyent cotxes i tramvies.

Ha anunciat el president que la setmana entrant marxarà cap a Santander, a començar l'estiu, la família reial.

Després marxarà, com anys anteriors, a Sant Sebastià.

Ha desmentit el president que el príncep d'Astúries es trobi malalt de greuelat, i la prova és que aquestes dies ha passejat per la Castellana, i la gent ha pogut comprovar que no està malalt com es deia.

—Marxarà el Rei amb la seva família a Santander?

—Es probable que hi vagi després, puix sempre té el costum el Rei de fer el viatge en auto.

De totes maneres el Rei anirà i vindrà del Nord a Madrid amb freqüència, per a despatxar els assumptes pendents.

El marquès d'Albarracén ha dit que el ministre de Foment havia marxat cap a Burgos.

Tornarà després a capital dilluns, per assistir al Consell que se celebrarà aquest dia a les cinc de la tarda.

—Ha vist aquests anuncis de crisi que flueixen alguns periodistes per a la setmana entrant? — ha preguntat un reporter.

—Home! me n'alegro que m'ho diguin vostès — ha contestat el president, en to festiu, i després ha afegit seriosament:

—Es completament inexacte que s'hagi pensat en cap combinació ministerial, i tots els ministres, inclos jo, estem satisfets de la col·laboració del ministre de la Guerra, les qualitats excel·lents del qual estimem més cada dia que passa.

—Doncs el periòdic que anuncia això ha d'estar segur, puix diu que el Rei li ratificava la seva confiança — ha observat el periodista.

—Doncs per fortuna — ha insistit el president — dins del Govern no hi ha discordança, i això no pot ésser mai, per tant, perquè sorgeixi la crisi.

Ha acabat manifestant el president que el senyor Alvarez (don Melquíades), conferenciarà amb els caps de les minories per a ultimar els detalls sobre el funcionament de la comissió parlamentària de responsabilitat.

Ha confirmat aquesta tarda el ministre de la Governació les notícies de Barcelona que poc abans havia donat el marquès d'Albarracén, sobre l'extensió del conflicte dels transports.

Preguntat sobre la seva impressió de les possibles derivacions del conflicte, el duc d'Almodovar ha replicat:

—No es pot tenir una impressió concreta, car en aquests conflictes socials sorgeixen coses imprevistes.

En el run d'alimentació solament hi ha una part petita d'obscurs en vaga.

Avui s'han descarregat quinze vagons de diferents mercaderies.

Ignorava el ministre el que hi hagués de cert en l'anunciat boicot a les mercaderies de Catalunya.

MINISTRE MALALT

Ahí, a je tarda, es retirà, malalt, del Congrés, el ministre d'Estat, el qual, avui continuava al llit.

A primera hora de la tarda ha despatxat a casa seva amb els secretaris.

DESGRACIA

L'express d'Irún, en arribar aquest matí a Madrid, ha atropellat i despatxat, a l'estació de Villalba, el cap d'estació que volgué travessar la via.

EN CASSET A BURGOS

El ministre de Foment, senyor Gasset, ha marxat a Burgos, per tal d'inaugurar els treballs que es realitzen al riu Arlançon.

NOTA DE FOMENT

Han facilitat al ministeri de Foment una nota que en síntesi conté la contestació donada ahir pel ministre al senyor Sabarot, sobre deficiències en el servei d'aigües a Madrid.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:
Reial ordre del ministeri de Finances, disposant que mentre estigui encomanada a la Inspecció general de Duanes la vigilància del Camp de Gibraltar, assumeixi aquesta delegació del ministre de Finances, en tot el que es relacioni amb la repressió i persecució del contraban i el frau en aquella zona.

Una altra, disposant que al dia primer d'octubre del corrent any donin començ els exercicis de les oposicions per a proveir deu places d'ingrés en el cos pericial de comptabilitat de l'Estat.

D'instrucció pública. — Disposant que es publiqui en aquest «Jari» oficial l'única llista que s'insereix dels mestres del torn interí que en son dia han de cobrir vacants reservades als mateixos.

L'INCIDENT SANCHEZ GUERRA-AQUILERA

Madrid, 7, 4'15 tarda.

El president del Consell Suprem de Guerra i Marina, general Aguilera, molest per la interpretació que s'ha donat al final del seu incident amb el senyor Sánchez Guerra, ha nomenat els generals Bazan i Friedrich, perquè, en son nom, visitin el comte de Romanones, preguntant-li que doni públicament una versió exacta de la tramitació i solució de l'alludit incident.

AL SUPREM DE GUERRA

Reunit el ple del Consell Suprem de Guerra i Marina ha aprovat la proposta d'ascens a general de divisió del general Sanjurjo.

Després ha començat a examinar la proposta d'ascens a general del coronel del regiment de Lusitania, senyor Ruiz del Portal.

Per no haver-hi temps, la proposta ha quedat damunt la taula per a continuar-ne l'examen en la pròxima reunió del ple.

Les impressions sobre aquesta proposta són molt optimistes.

S'assegura per persones que es consideren informades, que entre les propostes d'ascens figura la del general Cabanilles, afegint que ha estat informada en sentit negatiu.

INULT D'UN PERIODISTA

El ministre de la Guerra ha signat avui una Reial ordre indultant de la resta de la pena que li quedava per complir al periodista bilbaí don Jesús Escartín.

EL GENERAL VILLALBA

El dia 8 marxarà a Jaca el general Villalba, acompanyat d'un ajudant, per a estudiar aquell camp atinxerat, com a preparació de la conferència que donarà aviat l'Estat Major Central.

EL CONSELL PENITENCIARI

S'ha reunit el Consell Penitenciari, presidit per l'ex-ministre senyor Argente.

Aquest ha rebut, després, els periodistes, dient-los que entre els acords adoptats figura en primer terme la redacció del Reglament orgànic del dit Consell, per al qual s'ha format una ponència.

També s'ha tractat de l'estat en què es troben les presons de Sevilla, Orense i Liria, acordant-se solucionar ràpidament aquest assumpte.

S'ha convingut que el Consell tingui local adequat i els mitjans necessaris per al seu funcionament.

L'inspector general de Presons ha tornat de fer una visita d'inspecció a les presons de Figueras i Barcelona.

SESSIO NECROLOGICA

El ministre de Treball ha presidit aquest matí la sessió necrològica en honor del senyor Salillas, celebrada a l'Institut Nacional de Previsió.

ARQUEBISBE DE BUENOS AIRES

S'han rebut a Madrid notícies que el Govern de la República Argentina ha proposat per a ocupar la Seu arquebisbal de Buenos Aires monsenyor de Andrea.

Aquest prelat assistí a Madrid, a la Setmana Social.

L'ATENEU DE MADRID

El president de l'Ateneu, senyor Ossorio i Gallardo, publica la següent nota:

«La Junta de Govern de l'Ateneu de Madrid, en vista de les informacions que aquests dies han circulat per la premsa, creu indispensable fer públic que a l'Ateneu no li són imputa-

bles sinó els fets que realitzen oficialment els seus òrgans representatius. Quant als actes i opinions personals dels senyors socis, només li toca respectar-los per ésser de llur individual i exclusiva responsabilitat.»

ACCIDENT AUTOMOBILISTA. — ELS GERMANS QUINTERO FERITS.

L'Escorial. — A un quilòmetre d'aquesta població ha xocat amb un arbre a la carretera l'automòbil dels germans Quintero, que viatjaven en companyia de llur mare i una germana.

Sobrevingué la topada per haver-se reñcat l'adrecció de l'automòbil i fou tan forta, que el cotxe quedà completament trossejat.

Joaquín Alvarez Quintero sofria la fractura de la cama esquerra.

El seu germà Serafi sofria lesions menys greus i lleus contusions la nare i la germana.

Han estat traslladats a la població on se'ls ha practicat la primera cura.

ELS SINDICALISTES LLIBRES A VALENCIA

València. — La Unió de Sindicats Lliures comença d'actuar.

Han arribat delegats de Madrid i Barcelona amb l'objecte de fundar un Sindicat de Banca i Borsa.

S'ha facilitat una nota a la premsa anunciant que aviat se celebrarà un acte públic per a exposar els èxits dels treballs realitzats.

ADHESIONS AL GENERAL AGUILERA.

Madrid, 7, 5'15 tarda.

Durant el dia d'avui han continuat arribant al despatx oficial del general Aguilera cartes i telegrams d'adhesió.

Entre les cartes n'hi ha una de Miquel Unamuno.

L'ESTIU DE LA FAMILIA REIAL

El divendres proxí sortirà cap a Santander la família reial per a començar l'estiu.

Com a ministre de jornada ni anirà el senyor Alba.

PRESA DE POSSESSIO

A les onze del matí, davant el personal de l'Alta Comissaria d'Assegurances, ha donat possessió al nou titular don Manuel Núñez Bragado, el sots-secretari del ministeri de Comerç, Indústria i Treball don Ramon de Castro.

En nom del ministre ha fet la presentació del dit funcionari, havent-se canviat els corresponents discursos de salutació.

PRO-RESPONSABILITATS

La Junta de Govern de l'Ateneu organitza un míting que probablement se celebrarà la setmana entrant al Circ Americà, el qual serà el primer de la sèrie de la campanya pro-responsabilitats.

En aquest acte faran ús de la paraula, entre altres, els senyors Unamuno, Pérez Solís, Rodrigo Soriano, Pradera i Gutiérrez Guíjarro.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Es diu que el caid De Beni Said Amarusen ha rebut confidències segons les quals alguns rebels es presenten als «zocos» de la zona insumisa, tractant de pregonar la guerra santa.

En tornar de Tistutin el comboi d'Arso ha estat ferit l'askari Amed Absalam-Ben-Han.

Fins d'aquí a vuit dies no tornarà a la plaça l'Anel del Rif, Er Rifí, puix el reben les negociacions de pau a Alhucemas.

El comandant general celebra llargues conferències amb l'Alt-Comissari amb el cap del Govern.

Prop d'Ataten han estat trobades les despulles d'un cadàver al costat d'unes piles elèctriques i una contera de «machete».

S'ha efectuat sense novetat el combat a Tizzi-Azza.

Els aviadors segueixen volant sense hostilitzar els amos rebels, encara que aquests facin manifestacions hostils.

El general Martínez Arido posa tot el que pot, de la seva part, per a evitar que les negociacions de pau puguin sofrir dificultats.

LA SOCIETAT CHORAL DE BILBAO

Bilbao. — A dos quarts de set de la tarda s'ha reunit la junta general extraordinària de la Societat Choral amb l'objecte de discutir els punts següents: primer, aprovar la conducta de la Junta directiva per ésser

conforme al reglament l'oferir al rei la presidència honorària de la societat i nomenar socis honoraris l'Ajuntament de Madrid i el mestre Artur Saco del Valle; i segon, veure amb desgrat l'actitud d'aquells que, fent al respecte que mateix la directiva i la bona marxa de la societat han portat a la premsa la seva protesta contra els indicats acords de la directiva i amb això han sembrat la discòrdia i fet qüestió política d'un acte noble conforme a la nostra tradicional «hidalgüia», que no ha estat sinó per a correspondre a la generosa protecció d'aquells que feren que fos un gran èxit la nostra recent actuació a Madrid.

Els nacionalistes s'oposaren decididament que fossin adoptats aquests acords, però en votació nominal s'acordà la proposta per 142 contra 91 vots.

SOBRE L'INCIDENT AGUILERA-SANCHEZ GUERRA

Madrid, 7, 6'15 tarda.

Com a conseqüència de la gestió entaulada pels generals Friedrich i Fontan, en nom del general Aguilera, perquè el comte de Romanones aclarís l'incident amb el senyor Sánchez Guerra, aquesta tarda el president del Senat ha facilitat als periodistes la següent versió:

«Essent diverses les versions que s'han donat de l'incident ocorregut entre els senyors Sánchez Guerra i Aguilera, no é d'estranyar que algunes d'elles siguin inexactes; i davant d'aquesta inexactitud, el senyor general Aguilera ha recorregut al president del Senat, preguntant-li que aquest rectifiqui les versions errònies que del fet han circulat.

El comte de Romanones ens ha manifestat que després de l'incident esdevingué en el seu avant-despatx del Senat entre els esmentats senyors i en el qual s'arribà en vies de fet per part de tots dos, jutja que era indispensable una reconciliació immediata, a la qual, per les circumstàncies que acompanyaven l'incident i cavallerositat dels senyors Aguilera i Sánchez Guerra, havien d'estar propicis.

Reunits els expressats senyors amb els senyors president del Consell, ministre de la Guerra i comte de Roma-

nonés, després de mútues explicacions, s'arribà a una reconciliació completa, estrenyent-se un i altre la mà.

Això és en síntesi el que ha passat. Tota altra versió tendenciosa no més pot servir per anarinar els ànims sense benefici per a ningú.

Malgrat haver-se facilitat aquestes explicacions, s'ha dit aquesta tarda que s'havia redactat un document amb la versió del comte de Romanones, document que havia signat el general Aguilera, però que el senyor Sánchez Guerra no s'havia prestat a posar la seva firma, i per això l'incident podria tenir altres derivacions.

Per tractar-se d'assumptes tan delicats no hem pogut comprovar l'exactitud d'aquest rumor, que ha constatat l'únic comentari polític de la tarda.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Minerva», Centre de subscripcions i cobraments, Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcala, cantó a Peligros, de don Patrici Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 62.

A VALENCIA: A «La Correspondencia de Valencia», Miraflores, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Almeida, Largo S. Domingos, 11; «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 148.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Lirio, quiosc del Born.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A PARIS: Klosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucines.

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

Els trens de la línia del Nord

La Companyia dels Camins de Ferro del Nord ha establert des del 1.º de l'actual el següent servei de viatgers

LÍNIA DE SARAGOSSA A BARCELONA TRENS DE SORTIDA

TRENS	Sortida de Barcelona	Arribada al seu destí
Tramvia a Manresa.	5'46	8'5
Correu-Mixte a Saragossa.	6'20	19'47
Lleuger a Manresa.	8'4	9'59
Tramvia a Terrassa.	9'52	10'54
» a Manresa.	11'00	13'1
» a Terrassa.	12'00	13'5
» a Manresa.	13'27	15'30
Lleuger a Lleida.	16'15	21'44
Tramvia a Manresa.	17'27	19'31
Correu a Saragossa.	18'30	5'50
Tramvia a Terrassa.	19'10	20'12
Lleuger a Manresa.	20'00	21'43
Tramvia a Terrassa.	20'30	21'35
Missatgeries a Terrassa (1).	20'45	22'8

(1) Els dimenges i dies festius admet viatgers de 2.ª i 3.ª classe per a les estacions de Sabadell i Terrassa.

TRENS D'ARRIBADA

TRENS	Sortida del seu origen	Arribada a Barcelona
Tramvia de Terrassa.	6'10	7'8
Correu de Saragossa.	21'20	8'5
Tramvia de Terrassa.	7'37	8'35
» de Manresa.	7'15	9'15
Lleuger de Lleida.	6'00	11'15
Tramvia de Manresa.	11'10	13'9
» de Terrassa.	13'45	14'42
Lleuger de Manresa.	13'30	15'27
Tramvia de Manresa.	16'23	18'16
» de Terrassa.	18'46	19'44
» de Manresa.	18'20	20'38
Correu-Mixte de Saragossa.	8'7	21'15
Tramvia de Manresa.	20'00	22'00

A partir del 6 de l'actual circularà els dilluns, dimecres i divendres, el tren ràpid de Barcelona a Hendaya, sortint de Barcelona a les 16.

Els dimecres, divendres i dimenges, arribarà a Barcelona a les 14'39 el tren ràpid d'Irún a Barcelona.